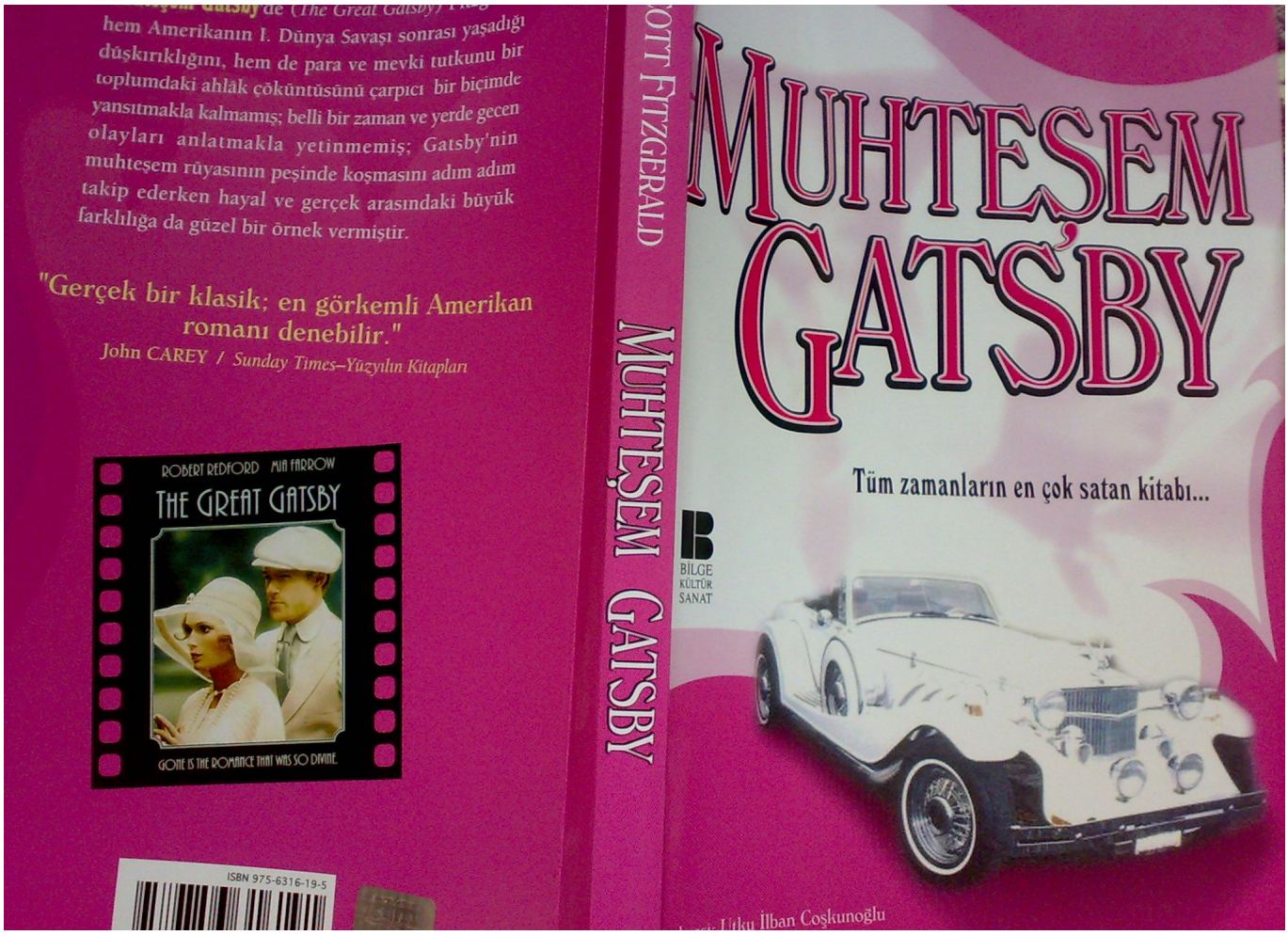

hem Amerikanın I. Dünya Savaşı sonrası yaşadığı düşkırıklığını, hem de para ve mevki tutkunu bir toplumdaki ahlâk çöküntüsünü çarpıcı bir biçimde yansıtmakla kalmamış; belli bir zaman ve yerde gecen olayları anlatmakla yetinmemiş; Gatsby'nin muhteşem rüyasının peşinde koşmasını adım adım takip ederken hayal ve gerçek arasındaki büyük farklılığa da güzel bir örnek vermiştir.

"Gerçek bir klasik; en görkemli Amerikan romanı denebilir."
John CAREY / *Sunday Times–Yüzyılın Kitapları*

ISBN 975-6316-19-5

OTT FITZGERALD
MUHTEŞEM GATSBY

MUHTEŞEM GATSBY

Tüm zamanların en çok satan kitabı...

BİLGE KÜLTÜR SANAT

Utku İlban Coşkunoğlu

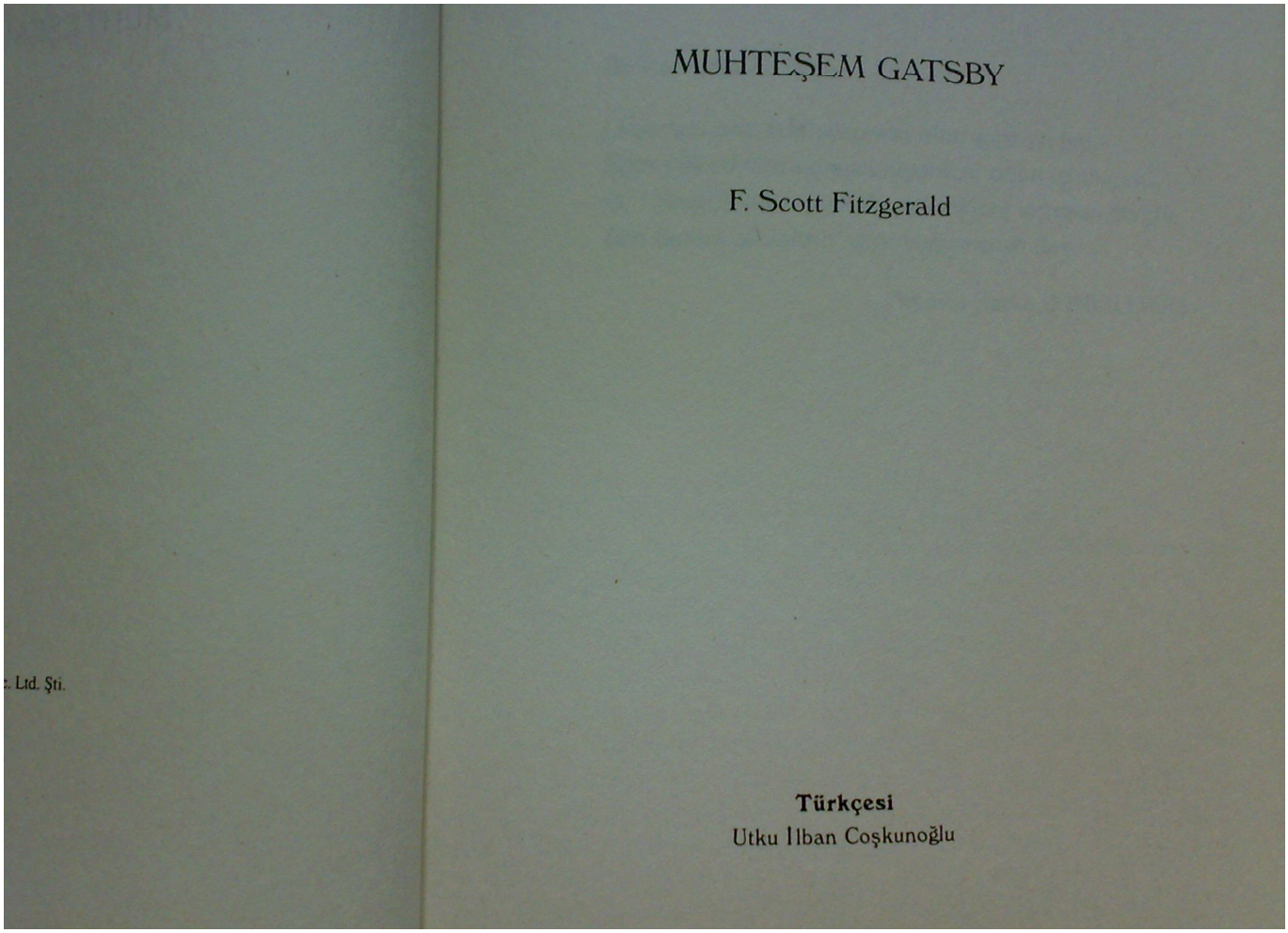

MUHTEŞEM GATSBY

F. Scott Fitzgerald

Ltd. Şti.

Türkçesi
Utku İlban Coşkunoğlu

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

Bir kez daha Zelda'ya

O zaman onu etkileyecekse altın şapkayı giy,
Eğer yükseklere sıçrayabiliyorsan, onun için sıçra,
O, ' Sevgili, altın şapkalı, yükseklere sıçrayan sevgili,
Sen benim olmalısın' diye bağırıncaya dek.

Thomas Parke D'INVILLIERS

1.
BÖLÜM

Daha genç ve daha duyarlı olduğum günlerde babamın verdiği bir öğüdü hiç unutmadım; hâlâ aklımdan geçirir dururum.

"Birini eleştirmeye kalkıştığında" demişti, "herkesin senin ayrıcalıklarına sahip olmadan büyüdüğünü düşün."

Başka bir ekleme yapmamıştı ama, fazla konuşmadan da çok güzel anlaştığımızdan, ben onun söylediğinden daha çoğunu anlatmak istediğini biliyordum. Bunun sonucu olarak da insanlar hakkında hemen karar vermemeyi benimsemişimdir. Bu alışkanlığım, benim, pek çok ilginç kişiyi tanımam için önümü açtığı kadar, çok sayıda geri kafalı ve sıkıcı tiplerle de karşı karşıya getirmiştir. Anormal düşünenler, normal birindeki bu özelliği çabucak fark eder ve ona hemen bağlanıverir. Bu nedenle üniversitede okurken, bir takım çılgın gençler bana sırlarını açmaktan çekinmedikleri için olacak, haksız yere, fazla politik olmakla suçlanmıştım, ama ben bunu isteyerek yapmıyordum: Birinin bir takım sırlarını bana açacağını hisseder etmez duruma göre, hemen ya uyur gibi yapar, ya çok meşgulmüşüm gibi davranır ya da terslenmeye başlardım. Çünkü bu tiplerin genellikle açık konuşmaktan çekindikleri için, bir yandan başka birinden söz ediyormuş havasına girerken, bir yandan da bazı duygularını bastırmaya çabaladıklarından, aslında içten davranmadıklarını

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

çok iyi anlardım. İnsanlar hakkında çabuk karar vermemek sonsuz bir umuttur bence. Bunu unutursam hemcinslerime haksızlık etmiş olacağımı düşünmüşümdür her zaman. Babamın biraz kendini beğenmiş bir tavırla söylediği ve benim de biraz kendimi beğenerek kabul ettiğim gibi bazı temel ayrıcalıklar doğumdan başlayarak adaletsiz dağıtılmıştır.

Ne kadar hoşgörülü ve anlayışlı olduğum konusunda böyle öğündükten sonra, artık bunun bir sınırı olduğunu kabul etmemin zamanı geldi sanırım. İnsanların davranışlarının temelinde sert kayalar da olabilir, bataklık çamuru da, ama belli bir noktadan sonra bunu pek fazla umursamam ben. Geçen sonbaharda ülkenin Doğu bölgesinden yuvama döndüğümde dünyanın her köşesinde dinginliğin egemen olmasını ve namus kavramına dikkat edilmesini bekliyor, insan karakterinin derinliklerine inmek gibi bir ayrıcalığa sahip olmak istemiyordum. Yalnız, bu kitaba adını veren kişiyi, yani Gatsby'yi bunun dışında tutuyorum. Çünkü benim hor görüp tepeden baktığım tüm özellikleri kendinde toplamış biriydi o. Peş peşe sergilenen başarılar kişiliğin göstergesi sayılıyorsa Gatsby'nin muhteşem bir adam olduğu söylenebilirdi. Binlerce kilometre uzaklıktaki depremleri kaydedebilen karmaşık cihazlar gibiydi o; hayattan neler elde edebileceğini çabucak sezerdi. Fakat bunun 'yaratıcılık' diye yüceltilen o gevşek duygusallıkla hiçbir ilgisi yoktu. Onunki, olağanüstü bir umut etme yeteneği, o zamana kadar kimsede görmediğim ve sanırım bir daha da göremeyeceğim, geleceğe yönelik romantik beklentilerdi. Hayır – Gatsby sonunda fazla zarar görmeden kurtuldu; benim, insanların kısa süreli mutlulukları ve boşa giden hüzünlerine duyduğum ilginin geçici de olsa azalmasına neden olan Gatsby'yi kullanıp ondan çıkar sağlayanlar, onun rüyalarının üzerini çamurla sıvayanlar olmuştur.

Üç kuşaktır şu anda bulunduğum Orta Batı'daki bu kentte yaşayan saygın ve zengin bir ailenin oğluyum. Biz Carraway'ler bir kabile gibiyizdir; Buccleuch Düklerinin soyundan geldiğimizi bilirdik ama, burada kesin olarak temelimizi atan dedemin erkek kardeşiydi. İç Savaş'a katıldıktan sonra '51'de

buraya gönderilip yerleşmiş ve şimdilerde babamın sürdürdüğü toptan nalburculuk işine başlamıştı.

Ben bu büyük amcayı hiç tanımadım ama, babamın iş yerinde asılı duran keskince yüz hatlı yağlı boya portresini görenler kendisine çok benzediğimi söylerler. 1915'de, babamdan tam yirmi beş yıl sonra New Haven'dan (Yale Üniversitesi) mezun oldum. Az bir zaman sonra da Büyük Savaş adıyla anılan, Germen ırkının yayılma eyleminin neden olduğu şu ünlü çatışmalara katıldım (Birinci Dünya Savaşı). Yaptığımız karşı hücumlardan o kadar hoşlanmıştım ki geri döndüğümde bayağı huzursuz oldum. Dünyanın o sıcak noktasından sonra sakin Orta Batı bana evrenin öteki yakasıymış gibi uzak görünüyordu; ben de Doğu'ya gidip senet işinde çalışmaya karar verdim. Tanıdığım herkes o işi yapıyordu; benim gibi bekar biri de aynı işte çalışarak, herhalde kendini geçindirebilecek kadar kazanır diye düşünüyordum. Tüm amcalar, dayılar, teyzeler ve halalar sanki hangi ilkokula gideceğimi kararlaştırıyorlarmış gibi uzun uzun düşündükten sonra pek ciddi bir tavır takınıp biraz kuşkulu bir "Eh, pekala!" diyebildiler. Babam da bir yıl süreyle parasal destek vermeyi kabul etti ve bir iki ertelemeden sonra, nihayet Doğu'ya gelip yerleştim. 1922 yılının ilk baharıydı ve benim bir daha geri dönmeye pek niyetim yoktu.

Yapılacak en akıllıca şey, şehir merkezinde bir oda tutmaktı ama, geniş bahçeleri ve dost yüzlü ağaçları olan bir yöreden gelmiştim ve çalıştığım yerdeki gençlerden biri banliyöde birlikte bir yer kiralamayı önerince çok iyi bir fikir olduğunu düşündüm. Evi o buldu; aylığı seksen dolara, eski yüzlü, biraz bakımsız küçük bir şeydi; son dakikada bizim şirket çocuğu Washington'a göndermeye karar verince ev bana kaldı. Bir köpek edinmiştim, o da birkaç gün yanımda kaldıktan sonra kaçıp gitti. Dodge marka eski püskü arabam ve yatağımı düzeltip kahvaltımı hazırlayan, geri kalan zamanı elektrikli fırının yanında dikilip kendi dilinde bir şeyler söyleyen Finli hizmetçimle yaşamaya başladım.

Bir iki gün böyle yalnız geçip gitti; derken benden sonra buralara geldiği belli olan bir adam yolumu keserek, "West Egg (Batı Yumurta) köyüne nasıl gidebilirim?" diye sordu, şaşkın şaşkın.

Yolu gösterdikten sonra yürümeye devam ettim ve birden içimdeki yalnızlık duygusunun geçtiğini fark ediverdim: Artık yöreye yerleşmiş, yolunu yönünü bilen bir vatandaştım. Adamcağız, bilmeden, bulunduğum yerin havasına uyum sağlayarak kendimi özgür hissetmeme vesile olmuştu.

Parlak güneşin altında her gün biraz daha yeşeren ağaçlar filmlerdeki gibi hızla yapraklarla donanırken, elimde olmadan, eski moda da olsa yazın gelişiyle hayatın da doğa gibi canlandığı duygusuna kapılmaktan kendimi alamıyordum.

Okumam gereken bir sürü şey vardı ve tertemiz, sağlıklı havayı solumak insanın içini coşkuyla dolduruyordu. Tahvil, hisse senedi ve bonoları konu alan bir düzine kitap satın alıp tümünü kitaplığımın rafına dizdim. Karşımda sarı yaldızlı, kırmızı kapaklarıyla yeni basılmış banknotlar gibi gıcır gıcır parlarken Midas, Morgan ve Maecenas gibi adamların sırlarını bana açmaya hazırlandıklarını düşünüyordum. Bunlardan başka eserler okumayı da planlıyordum tabii; üniversite yıllarımda edebiyata çok meraklıydım. Okul gazetesinde bir yıl boyunca bayağı ciddi ve güzel makalelerim yayınlanmıştı. Şimdi bunların tümünü yeniden yaşamımın bir parçası yapmaya hazırlanıyordum. Tüm uzmanlık alanlarının en kısıtlısı olan 'kültürlü bir birey' olacaktım. Bunu laf olsun diye söylemiyordum: Hayata tek bir pencereden bakınca daha başarılı olacağıma gerçekten inanıyordum.

Kuzey Amerika kıtasının en ilginç mahallelerinden birinde bir ev kiralamış olmam tümüyle rastlantı sonucuydu. Evim New York'un batısına düşen ince uzun bir adanın üzerindeydi. Doğanın farklı görüntüler sergilediği bu yerde son derece ilginç bir koy vardı. Kentin merkezinden otuz kilometre uzağındaki adamızda birbirinin tıpkısı, yumurta biçiminde bir çift kaya denize doğru uzanırdı; arada kalan minik koyun Batı yarıküresindeki en durgun sulara sahip olduğunu söyleyebilirim: O alan, Long Island Sound'un (Uzun Ada Boğazı) büyük ıslak ovasıydı. Denize doğru uzanmış yumurtalar tam olarak elips biçiminde değildi: karaya değen uçları Kristof Kolomb'un öyküsündeki yumurta gibi yassıydı. Gene de ben havada uçuşan martıların bu kocaman yumurtalara şaşkınlıkla baktığından eminim. Biz

kanatsız yaratıklar için de büyük kaya parçalarının bu kadar yumurtayı andırmaları oldukça düşündürücüydü.

Ben West Egg'de yani batıdaki yumurtada yaşıyordum. İki çıkıntıdan daha az sosyetik olanıydı bu. Semtler arasındaki o tuhaf ve biraz da ürkütücü farklılığı belirtmek için bu tanım biraz hafif kalıyor, ama neyse. Evim yumurtanın tam ucunda, denizden birkaç metre uzaktaydı; mevsimlik kiraları on iki ve on beş bin dolar arasında değişen iki görkemli malikanenin arasına sıkışıp kalmıştı. Özellikle sağımdaki pek muhteşemdi: Söylentiye bakılırsa Normandiya'daki Hotel de Ville'in tam bir kopyasıymış. Binanın yan tarafında üzerini sarmaşıklar sarmış yüksek bir kulesi ve bahçesinde mermerden bir yüzme havuzu bulunuyordu, yirmi dönümlük bahçe ve yeşil alanla çevriliydi. Orada Gatsby oturuyordu. Kendisini tanımadığıma göre, Gatsby adında bir beyefendinin ikametgahıydı demem daha doğru olacak sanırım. Benim evim aslında göze batacak kadar berbat durumdaydı; fakat küçük olduğu için pek dikkat çekmiyordu. Ben de böylece ayda yalnızca seksen dolara masmavi koyu, zengin komşumun bahçesinin bir bölümünü ve oraya gelip giden milyonerleri görmek ayrıcalığına sahip olmuş bulunuyordum.

O yazın öyküsü, koyun karşı yakasındaki East Egg'de (Doğu Yumurtası) dizilmiş beyaz köşkler akşam güneşinin ışığında parlarken arabama atlayıp Tom Buchanan'ın evine yemeğe giderken başladı. Eşi Daisy ikinci kuşak kuzenimdi, Tom'u da üniversiteden tanıyordum. Savaştan sonra iki gün Chicago'daki evlerinde kalmıştım.

Daisy'nin kocası pek çok atletik başarısının yanı sıra New Haven'daki okul takımında oynamış futbolcuların en iyi, en güçlülerinden biriydi. Bir bakıma ulusal bir kahramandı; yirmi bir yaşındayken öyle yerlere gelmişti ki ondan sonra elde ettiği her başarı küçümsenip hafife alınmıştı. Ailesi son derece varlıklıydı -okuldayken yaptığı harcamaların ne kadar eleştirildiğini anımsıyorum- Şimdi onlar da Chicago'dan ayrılıp buraya, yani Doğu'ya yerleşmişlerdi. Bu öyle bir gelişti ki insanın soluğu kesiliyordu: Örneğin; Chicago'nun en lüks semti olan Lake Forest'den polo oynamak için özel olarak yetiştirilmiş bir dizi at

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

getirtmişti. Ben yaşlarda bir gencin bunu yapabilmesi aklın pek kabullenemeyeceği bir şeydir. Doğu'ya niçin geldiklerini bilmiyorum. Hiçbir neden yokken bir yıl Fransa'da kalmış, bir süre de polo oynayan, zengin insanların bulunduğu yerlerde dolanıp durduktan sonra buraya yerleşmeye karar vermişlerdi. Daisy bana telefonda artık kesin olarak yerleştiklerini söylemişti ama, ben pek inanmamıştım. Kuzinimin içinden geçenleri pek bilemem ama, Tom'un sonsuza dek bulamayacağı şahane bir futbol maçının heyecanını yaşamak hayaliyle oradan oraya dolaşmayı sürdüreceğini düşünmüşümdür her zaman.

Şimdi, ılık ve rüzgarlı bir akşamüstü, pek de yakından tanımadığım iki eski dostumu görmek üzere East Egg'e doğru yol alıyordum. Evleri sandığımdan çok daha büyük ve gösterişliydi. Georgia'daki zengin çiftlik sahiplerinin oturduğu evlere benzetilmiş, kırmızı beyaz boyalı, koy manzaralı, koskocaman bir köşk. Ön taraftaki bahçe denizin kenarından başlayıp beş yüz metre kadar gerideki ana kapıya kadar uzanıyordu. Araya serpiştirilmiş güneş saatleri, tuğla döşeli yürüyüş yolları ve çiçek tarhlarının üzerinden geçip eve varınca parlak yapraklı sarmaşıklar karşınıza çıkıp sizi sanki ödüllendiriyordu. Binanın ön yüzündeki yerlere kadar inen Fransız tipi pencerelerin camları güneşin altın pırıltılarıyla alev alev yanıyor, açık duranlardan içeriye ılık esen hafif bir rüzgar doluyordu. Binici giysileri içindeki Tom, terasta bacaklarını açarak dikilmiş beni bekliyordu.

Kendisini New Haven'da son gördüğümden beri hayli değişmişti; şimdi karşımda duran, otuz yaşında, sağlam yapılı, saman rengi saçlı, yüzünün çizgileri oldukça sertleşmiş, kurumlu bir adamdı. Duruşu ve yüzünde hemen göze çarpan küstah bakışlı gözleri nedense kendisine bir şeye öfkelendiği için öne doğru eğilmiş gibi bir hava vermekteydi. Cicili bicili, hatta biraz kadınsı binici kostümü bile bedenindeki büyük gücün dışarıya taşmasını engellemiyordu, ayağındaki parlak çizmelerin konçları patlayacakmış gibi gergin duruyor, kımıldadığı zaman ince ceketinin altından sırtındaki ve omuzlarındaki kasların hareketleri görülüyordu. Güç ve enerji dolu bir bedendi bu; biraz da zalim.

Tenor tonlarındaki boğukça, sert sesi görüntüsünü destekler gibiydi. Sesinde ve konuşmasında -sevdiği kişiler de bunun içine giriyordu- herkese babacan bir tavırla tepeden baktığını belli eden bir şeyler vardı. New Haven'de ondan nefret eden bir sürü insan olduğunu anımsadım.

Duruşu, sesi ve davranışları şöyle der gibiydi, "Sizden çok daha güçlü ve akıllıyım diye her konuda benim fikirlerimin daha üstün olduğunu kabullenmenize gerek yok canım." Okuldayken ikimiz de aynı öğrenci derneğine üyeydik; birbirimize pek yakın olduğumuz söylenemezdi, fakat benden hoşlandığını bilir ve o buyurgan, sert hallerine karşın benim de kendisinden hoşlanmamı istediğini anlardım.

Güneşli terasta durup biraz konuştuk.

Parlak gözlerini çevrede gezdirdikten sonra, "Burası hoş bir yer" dedi, kolumdan tutup yüzümü denize doğru çevirirken; bir yandan da kocaman, yassı eliyle büyük bir yay çizmişti; önümüzde uzanan çukur bir alana yapılmış İtalyan tipi bir bahçe, yarım dönümlük alana yayılmış keskin kokulu bir sürü gül fidanı ve kıyıda iskeleye bağlanmış küt burunlu bir deniz motorunu gösteriyordu.

"Burası şu yaşlı petrol zengini Demain'e aitmiş" dedikten sonra birden beni gene kolumdan tutup döndürdü ve kibar bir tavırla, "Haydi içeri girelim" dedi.

Yüksek tavanlı, geniş bir holden geçerek dört bir yanı yerlere kadar inen büyük pencerelerle çevrili gül renginde boyanmış ve döşenmiş, aydınlık bir salona girdik. Camların tümü taze yeşil çimenleri içeriye alacakmış gibi ardına kadar açıktı. Odada tatlı bir esinti vardı; solmuş bayraklara benzeyen perdelerin birkaç tanesi içeriye, birkaçı da dışarıya doğru uçuşuyor, kıvrılıp bükülerek, bazen süslü bir düğün pastasına benzeyen tavana doğru yükseliyor, orada dalgalanarak durup şarap rengi halının üzerinde gölgeler oluşturuyorlardı.

Salonda tek kımıldamayan şey olan büyük bir kanepenin üzerinde iki genç hanım yere bağlanmış balonlar gibi demir atmış oturuyorlardı. İkisi de beyazlar giymişlerdi; incecik kumaştan yapılmış elbiseleri sanki evin içinde uçarak kısa bir tur attık-

tan sonra bulundukları yerlere konmuşlar gibi titreşip duruyorlardı. Perdelerin çıkardığı kanat seslerini ve duvarda sallanan tablonun iniltisini dinleyerek birkaç dakika durup kalmış olmalıyım. Sonra Tom Buchanan arkadaki pencereleri gürültüyle kapattı ve odayı dolduran rüzgar dışarı çıkamadan ölüp gitti; perdeler, halı ve iki genç bayan ağır ağır yere indiler.

Biraz daha genç olanını hiç tanımıyordum. Divanın bir köşesine boylu boyunca yayılmış, hiç hareket etmiyordu, çenesini, üzerinde bir şey dengeliyormuş gibi hafifçe havaya kaldırmıştı. Göz ucuyla bana bakıyor idiyse bile pek anlayamadım, hiç belli etmiyordu. Neredeyse içeriye girip kendisini rahatsız ettiğim için özür dileyecektim.

Öteki genç bayan, yani Daisy, kalkmak istiyormuş gibi bir hareket yaptı -yüzünde öyle yapacakmış gibi bir ifadeyle öne doğru eğildi- sonra durdu, belki biraz yersiz, fakat gene de tatlı bir kahkaha attı. Ben de güldüm ve ona doğru yürüdüm.

"Ah, mutluluktan donup kaldım" dedikten sonra pek akıllıca bir şey söylemiş gibi bir kahkaha daha attı; elimi avuçlarının arasına alarak dünyada en çok görmek istediği insan benmişim gibi yüzüme baktı. O her zaman böyleydi zaten. Yanıma yaklaşarak kulağıma kanepenin öteki ucunda oturarak dengeyi sağlayan kızın adının Baker olduğunu fısıldadı.

(Daisy'nin bu fısıldama alışkanlığını karşısındakinin kendisine doğru eğilmesini sağlamak için edindiği söylenirdi; fakat bu gereksiz eleştiri onun cana yakın biri olduğu gerçeğini hiçbir zaman gölgelemezdi tabii.)

Her neyse, Bayan Baker'ın dudakları kımıldar gibi olmuştu, belli belirsiz bir baş hareketiyle beni selamladıktan sonra gene arkasındaki yastıklara gömüldü. Bu arada çenesinin üzerinde dengelemeye çalıştığı (!) şey kaymış olmalı ki biraz irkilir gibi oldu. Ben az kaldı gene özür dileyecektim. Nedense böylesine kendine dönük insanlara karşı derin bir saygı duyarım ve karşılarında dilim tutulur.

Tekrar, o boğuk tatlı sesiyle bana sorular sorup duran kuzinime döndüm. Onu dinlerken insan kulak kesilir, sesinin her tınısını takip ederdi, kullandığı sözcükler notaları oluşturur ve siz

bir daha duyamayacağınız bir melodiyi dinliyor gibi olurdunuz. Güzel yüzünde hep tatlı bir hüzün vardı, parıldayan gözleri ve şehvetli ıslak dudakları dikkat çekerdi fakat kendisiyle ilgilenen erkeklerin unutamadığı şey, insana heyecan veren o ses tonuydu; şarkı söylüyormuş gibi konuşur, fısıldarken sanki, "Dinle beni" derdi. Onu dinlerken, sizinle konuşmadan önce coşku dolu neşeli bir şeyler olduğunu düşünmekle kalmaz, sizinle konuştuktan sonra da o tür şeyler olacağına inanırdınız.

Buraya gelirken Chicago'ya uğradığımı ve tanıdıklarımızın ona selam ve sevgilerini yolladığını söyledim.

Heyecanla, "Beni özlemişler mi?" diye bağırdı.

"Bütün kent kan ağlıyor. Tüm arabaların sol arka tekerleği yas belirtisi olarak siyaha boyanıp, matem çelengine dönüştürülmüş; ve batı kıyısından geceleri hıçkırık sesleri yükseliyor."

"Ne güzel. Geri dönelim Tom. Hemen yarın!" Sonra hiç ilgisi yokken, "Bebeğimizi görmen gerek" dedi.

"Çok isterim."

"Şu anda uyuyor. Üç yaşında. Onu hiç görmemiş miydin sen?"

"Hayır."

"Ah, görmelisin."

Salonda sinirli adımlarla dolanmakta olan Tom Buchanan yanıma gelerek elini omzuma koydu, "Şimdi sen ne iş yapıyorsun Nick?" diye sordu.

"Senet işindeyim."

"Kiminle çalışıyorsun?"

Söyledim.

"Hiç adını duymadım" kesin bir tavırla.

"Yakında duyarsın" dedim kısaca, "tabii buralarda kalırsan."

"O! Kalacağım elbette, bundan kuşkun olmasın" dedi önce Daisy'ye sonra bana bakarak; sanki birilerinin karşı çıkmasını bekliyordu, "Başka bir yere gidersem aptalın tekiyim."

Tam o anda Bayan Baker, "Tamamen!" deyince o kadar şaşırdım ki yerimden sıçradım. Odaya girdiğimden beri ilk kez

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

ağzını açmıştı. Sanırım kendisi de benim kadar şaşırmıştı. Esnedi ve çevik bir hareket yaparak yerinden kalktı.

"Her yanım tutulmuş" dedi, "kendimi bildim bileli şu kanepede oturuyorum."

"Bana öyle bakma" dedi Daisy, "sabahtan beri seni New York'a götürmeye çalışıyorum."

Mutfak yönünden gelen dört kokteyl kadehine bir göz atan Bayan Baker, "Hayır istemem" dedi, "antrenmanlarım var, kamptayım."

Ev sahibi pek inanmamıştı, "Öyle mi!" dedi Tom kendi kadehini tepesine dikerken, "Senin bir şeyler yaptığına inanmak çok zor."

Bayan Baker'ın ne yaptığını merak etmiştim doğrusu, anlamak için o yana baktım. Ona bakmak hoşuma gidiyordu. İnce bir bedeni, ufak göğüsleri vardı, genç askeri okul öğrencileri gibi omuzlarını geriye atarak dimdik yürüyordu, solgun ve hüzünlü güzel yüzündeki güneşten kamaşan gri gözlerinde meraklı bir ifadeyle bana bakıyordu. Birden onu ya da bir fotoğrafını bir yerlerde görmüş olduğum duygusuna kapılmıştım.

"Siz West Egg'de oturuyormuşsunuz" dedi, nedense aşağılayan bir ses tonu var gibi gelmişti bana, "orada oturan birini tanıyorum."

"Ben orada hiç kimseyi..."

"Gatsby'i tanıyorsunuzdur, eminim."

"Gatsby mi?" diye atıldı Daisy, "Ne Gatsby'si?"

Tam onun komşum olduğunu söyleyecekken yemeğin hazır olduğu bildirildi. Sert kaslı kolunu buyurgan bir tavırla kolumun altından geçiren Tom Buchanan satrançtaki piyonları bir kareden ötekine geçirircesine odadan çıkmamı sağladı.

Ellerini hafifçe kalçalarına dayayarak ağır ağır yürüyen iki narin hanım önümüz sıra ilerleyerek gün batımına bakan gül rengi terasta ilerliyordu; rüzgar durmuştu, masanın üzerinde duran dört mumun alevi hafifçe titreşmekteydi.

"*Mumlara* ne gerek var?" diye karşı çıktı Daisy kaşlarını çatarak; sonra parmaklarının ucuyla tümünü söndürdü, "İki hafta

sonra yılın en uzun günü olacak." Işıldayan gözleriyle yüzümüze bakarak, "Bilmem sizin de en uzun günü bekleyip sonra kaçırdığınız oldu mu? Ben hep bekler, hep de kaçırırım."

"Birlikte bir şeyler yapalım" dedi Bayan Baker esneyerek; yerine otururken yatağa giriyormuş gibiydi.

"Tamam" dedi Daisy, "Ne yapalım?" Çaresiz kalmış biri gibi bana bakarak, "İnsanlar neler yapmayı planlar?"

Tam yanıt vermeye hazırlanıyordum ki birden gözleri küçük parmağına takıldı, dehşete kapılmışçasına, "Şuraya bak, parmağımı incitmişim" diyerek yakındı.

Hepimiz baktık; eklem yeri mosmordu.

"Bunu sen yaptın Tom" diyerek kocasını suçladı, "İstemeden olduğunu biliyorum ama gene de *yaptın* işte. Senin gibi bir çam yarmasıyla; bu kadar iri yarı ve güçlü biriyle evlenince böyle olur işte..."

"Çam yarması sözünden hiç hoşlanmıyorum" diyerek karşı çıktı Tom, öfkelenmişti, "şaka bile olsa."

"Çam yarması" diye ısrar etti Daisy.

Bayan Baker ile ikisi arada bir aynı anda konuşup şakalar yapıyor, daldan dala atlıyorlardı; üzerlerindeki beyaz elbiseler ve baygın bakışlı gözleri gibi sohbetleri de sakindi. Burada Tom ve benimle olmayı kabullenmiş, fazla bir çaba göstermeden hem eğleniyor, hem de eğlendiriyorlardı; yemeğin yakında biteceğinin, ondan sonra da gecenin sonunun geleceğinin ve her şeyin geride kalacağının farkındaydılar. Burası Batı'dan çok farklıydı: Orada akşam olur ve her şey çabucak geçip giderken umduğunu bulamayan insanlar düş kırıklığına uğrar ya da yaşadıkları anın neler getireceğini düşünüp korkarlardı.

Biraz mantar kokusu sinmiş olmasına karşın kaliteli olduğu belli olan şaraptan ikinci kadehi içerken, "Kendimi uygarlıktan uzak biriymişim gibi görmeme neden oluyorsunuz Daisy" diye itirafta bulundum, "Tahıldan falan söz edemez miyiz?"

Bunu belli bir amaçla söylememiştim ama, hiç beklemediğim bir tepkiyle karşılaştım.

"Uygarlık yok oluyor" diye bağırdı Tom öfkeyle, "Ben artık bu konuda müthiş karamsarım. Şu Goddard denen adamın yazdığı *'Siyahi İmparatorlukların Yükselişi' (The Rise of the Colored Empires)* adlı kitabı okudun mu sen?"

"Yo, okumadım" dedim, ses tonu beni şaşırtmıştı.

"Çok iyi bir kitap, herkes okumalı. Savunduğu fikir şu: Dikkatli olmazsak beyaz ırk – evet beyaz ırk batıp yok olacak. Çok bilimsel bir eser, her söylediğinin kanıtını da veriyor."

"Tom pek derin fikirlere kapılmaya başladı" dedi Daisy biraz umursamaz, biraz hüzünlü bir ifadeyle, "İçinde ağdalı sözcükler olan kalın kitaplar okuyor. Bu tiplere ne deniyordu..."

"Her neyse, o kitapların tümü bilimsel" dedi Tom sabırsızlanarak, "Adam her şeyi çözmüş, bitirmiş; egemen ırk olarak bizlerin dikkatli olması gerekiyor, yoksa öteki ırkların hegemonyasına gireriz."

Daisy, "Onları yenmemiz gerek" diye fısıldarken yakıcı güneşin ışınlarından yana bakarak gözlerini kırpıp duruyordu.

Tom, "California'da yaşamak gerek" diye söze başlayan Bayan Baker'ın lafını oturduğu koltukta gürültüyle kımıldayarak kesti, "Hepimiz Norman soyundanız ben, sen ve sen de..." bir an durup başını hafifçe eğerek karısını da araya kattığını belirtince Daisy bir kez daha bana bakıp göz kırptı "...hepimiz uygarlığı oluşturan her şeyi yaratmışız; bilim gibi, sanat gibi, neler neler, anlıyor musunuz?"

Kendisini böylesine kaptırmasında acıklı bir şeyler vardı: Eskiden beri aşırı boyutlarda olan kendini beğenmişliği artık ona yetmiyor gibiydi. Tam o sırada telefonun çalması üzerine servisi yapan uşak yanımızdan uzaklaşıp içeriye girince Daisy bundan yararlanarak bana doğru eğildi, "Sana bir aile sırrı vereceğim" dedi alçak sesle, "Şu bizim uşağın burnundan söz ediyorum; o burnun öyküsünü dinlemek ister misin?"

"Bu gece buraya gelme nedenim bu zaten."

"Güzel. Adam eskiden uşak değilmiş. New York'da iki yüz sürekli müşterisi olan bir şirkette gümüş parlatıcısıymış. Her gün sabahtan akşama kadar gümüş parlatmak, sonunda burnunu etkilemeye başlamış..."

"Ve durumu gittikçe kötüleşmiş" diye söze karıştı Bayan Baker.

"Evet. Gittikçe o kadar kötüleşmiş ki, sonunda işinden ayrılmak zorunda kalmış."

Batan güneşin son ışınları bir an için aydınlık yüzünü okşadı; ben soluğum kesilerek eğilmiş kendisini dinlerken güneş tümüyle battı ve ışıklar, akşam karanlığı basınca sokaktaki oyunlarını bırakmak zorunda kalan çocuklar gibi istemeyerek yüzünden ayrıldı.

Geri gelen uşak eğilip Tom'un kulağına bir şeyler fısıldadı, Tom kaşlarını çattı, iskemlesini geriye itip yerinden kalktı, tek kelime söylemeden içeri girdi. Onun yanımızdan ayrılmasıyla Daisy daha canlanır gibi oldu; o etkileyici ve tatlı sesiyle şarkı söylercesine neşeyle öne doğru eğilerek, "Seni böyle karşımda görmek çok hoşuma gidiyor Nick, biliyor musun bana gülleri anımsatıyorsun, evet güle benziyorsun sen. Öyle değil mi?" Bayan Baker'a soruyor, onaylamasını bekliyordu, "Güle benzemiyor mu?"

Bu doğru değildi elbette; Benim güllerle uzaktan ya da yakından hiçbir benzerliğim yoktur. Aklına estiği için öyle söylemişti. Gene de içinden taşan bu sıcaklık karşısında, heyecanlı sözlerinin ardında saklı kalmış duygularının dışarıya çıkmaya çalıştığı gibi bir duyguya kapılmanıza neden oluyordu. Birden peçetesini masaya fırlatarak ayağa kalktı, bizden özür diledi ve içeri girdi.

Bayan Baker ile birbirimize baktık. Tam ağzımı açıp bir şey söylemek üzereyken hemen doğruldu ve "Şışşt" diyerek beni uyardı. Arkamızdaki odada birileri alçak sesle bir şeyler konuşuyordu. Bayan Baker hiç çekinmeden ne olup bittiğini daha iyi duymak için öne doğru uzandı. Sesler bir an yükselir gibi oldu, sonra tekrar hafifledi; biraz bağrışma ve sonra sessizlik.

"Demin sözünü ettiğiniz Bay Gatsby benim komşum oluyor..." diyerek söze başlamak istedim.

"Konuşmayın! Neler oluyor duymak istiyorum."

"Bir şey mi var?" diye sordum saf saf.

"Ne yani sizin haberiniz yok mu?" diye sordu Bayan Baker, gerçekten pek şaşırmıştı, "Herkesin bildiğini sanıyordum."

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

"Ben bilmiyorum."

"Şey..." dedi biraz duraksayarak, "Tom'un New York'da bir metresi var."

"Metresi mi?" diye yineledim salakça.

Bayan Baker başıyla onayladı, "Yemek zamanı telefon etmemek nezaketini göstermesi gerekir, değil mi?"

Söylediklerini tam olarak kavramama zaman kalmadan kumaş hışırtısı ve deri çizmelerin gıcırtısı duyuldu ve Tom ile Daisy masaya yaklaştılar.

Daisy neşeli görünmeye çabalıyordu ama sesi gergindi, "Kusura bakmayın" dedi.

Yerine oturdu, soru dolu bakışlarla önce Bayan Baker'a sonra bana baktı, "Ön bahçeye bir göz attım da!" dedi, sonra, "Bilseniz ne kadar romantik bir görüntüsü var; çimenlerin üzerinde bir kuş duruyordu; Cunard ya da White Star şirketlerine ait gemilerden biriyle buraya kadar gelmiş bir bülbüldü sanırım" diye sürdürdü konuşmasını.* "Ne tatlı ötüyor bilseniz!" Kendisi de sanki şakıyordu, "Ne romantik, değil mi Tom?"

"Çok romantik" diyen Tom bıkkın bir tavırla bana dönerek, "Yemek bittiğinde hava kararmamış olursa seni ahırlara götüreyim"dedi.

Telefon bir kez daha çalınca hepimiz biraz irkildik, Daisy kesin bir ifadeyle Tom'a bakıp, hayır anlamında başını sallayınca da ahırlara gitme konusu, daha doğrusu tüm sohbet konuları uçup gidiverdi. Masa başında geçirdiğimiz son beş dakikadan aklımda kalanlar, hiç gerekmediği halde mumların yeniden yakılması ve herkesin gözlerinin içine tek tek bakmak istediğim halde öyle yapmayıp aksine bakışlarımı hepsinden kaçırmam oldu. Tom'un ve Daisy'nin neler düşündüklerini bilemiyordum fakat, Bayan Baker'ın bile umursamaz tavırlarına karşın davetsiz ortaya çıkan beşinci kişinin çıkardığı keskin çınlama sesini kulak ardı etmesi olanaksızdı. Durumu ilginç bulanlar olabilirdi belki ama, benim içimden hemen polisi çağırmak geliyordu.

* ABD'de bülbül yoktur. Ç.N.

Belirtmeme gerek yok, atlar ve ahır konusuna bir daha dönülmedi tabii. Tom ve Bayan Baker sanki bir ölünün başında ve ayak ucunda nöbet tutuyormuşçasına aralarında metrelerce mesafe bırakarak ağır ağır kütüphaneye doğru yürüdüler; ben de hiçbir şey duymamışçasına çevreyle ilgileniyor gibi görünmeye çalışarak Daisy'nin peşinden birbirleriyle bağlantılı teras ve verandalardan geçip ön bahçeye çıktım. İkimiz yan yana çift kişilik salıncaklı bahçe koltuğuna oturduk; sessiz ve hüzünlüydük.

Daisy güzel hatlarını kontrol edermiş gibi yüzünü ellerinin arasına alarak bakışlarını kadifemsi alacakaranlığa çevirmişti. İçinde fırtınalar koptuğunu görüyordum. Sakinleşmesi için küçük kızı hakkında sorular sormaya başladım.

Birden, "Biliyor musun Nick, kuzeniz ama birbirimizi pek iyi tanımıyoruz" dedi, "düğünüme bile gelmemiştin."

"Cepheden dönmemiştim ki."

"Doğru ya" biraz durdu, "çok kötü günler geçirdim Nick ve her şeyden soğudum."

Anladığım kadarıyla haklıydı. Biraz bekledim fakat başka bir şey söylemedi; ben de oldukça zayıf bir sesle yeniden küçük kızından söz etmeye başladım, "Eh artık herhalde konuşuyor, yemeğini kendi yiyor, her şeyi beceriyordur."

"Ya, evet!" dalgın dalgın yüzüme baktı, "Dinle Nick, kızımı doğurduğum gün neler dediğimi sana söyleyeceğim; ister misin?"

"Çok isterim."

"Olaylara nasıl baktığımı anlamanı sağlayacaktır. Bebeğim doğalı bir saat bile olmamıştı. Tom kim bilir nerelerdeydi, bilmiyorum. Narkozdan çıktığımda kendimi çok yalnız hissediyordum; hemen hasta bakıcıya kız mı oğlan mı diye sordum, kız olduğunu duyunca başımı yana çevirip ağlamaya başladım, 'Tamam' dedim, 'kız olduğuna sevindim, inşallah aptal olur, şu dünyada bir kızın olabileceği en iyi şey aptal ve güzel olmak.'

Kararlı bir sesle devam etti, "Gördüğün gibi her şeyin kötü olduğuna inanıyorum. Zaten herkes böyle düşünüyor; en eğitimli insanlar bile. Ben ise *eminim*. Ben her yere gittim, her şeyi gördüm, her istediğimi yaptım." Sanki dünyaya meydan

okuyor, tıpkı Tom gibi bakıyordu; her şeyi ve herkesi hor gördüğünü belli eden bir kahkaha attı, "Kültürlü bir insanım ben. Tanrım, ne kültür ne kültür!"

Dikkatimi üzerine toplayan, ona inanmamı sağlayan sesi kesilince söylediklerinin ne kadar içtenlikten uzak olduğunu hemen anlamış, bayağı rahatsız olmuştum; o akşam olanların tümü benim duygularımı uyandırmak için ortaya atılan bir numaraymış gibi geliyordu bana. Susup bekledim; birkaç dakika sonra güzel yüzünü alay dolu bir gülüş kapladı; sanki Tom ve kendisi kimsenin bilmediği pek önemli gizli bir örgüte üyeymişler gibi bana bakıyordu.

İçerde, pembe salon ışığa boğulmuştu. Tom ve Bayan Baker uzun kanepenin iki ucuna oturmuşlardı; kız yüksek sesle *Saturday Evening Post* dergisini okuyor, sözcükler bir mırıltı olarak birbirine ulanırken Tom dinliyordu. Tavandaki ışıklar Tom'un çizmelerinde ışıldıyor, kızın sonbahar yaprakları rengindeki saçlarında matlaşıyor, kollarındaki düzgün kasları harekete geçiren bir hareketle çevirdiği sayfaların üzerinde oynaşıyordu.

Biz girince bir şey söylemeden yüzümüze bakarken eli havada öylece durdu.

Dergiyi masanın üzerine atarken, "Devamı gelecek" dedi.

Sonra bacağını bacağının üzerinden telaşla indirerek ayağa kalktı, "Saat on" dedi, tavandaki bir saate bakarmış gibi, "İyi kızların yatma zamanı."

Daisy, "Jordan yarın Westchester'deki turnuvaya katılacak" diye açıkladı.

"Aa! Siz *Jordan* Baker'sınız demek."

Şimdi kızın yüzünün neden bana tanıdık geldiğini anlamıştım. Ashville, Hot Springs ve Palm Beach gibi sosyetik tatil beldelerinden gelen spor haberlerini okurken biraz kendini beğenmiş bu güzel yüzle çok karşılaşmıştım. Ayrıca uzun bir süre önce kendisiyle ilgili pek hoş olmayan bir öykü de dinlemiştim ama ne olduğunu o an pek anımsayamadım.

"İyi geceler" dedi alçak sesle, "beni saat sekizde kaldırırsın, olur mu?"

"Tabii eğer kalkarsan."

"Kalkarım. İyi geceler Bay Carraway, yakında görüşürüz."

"Tabii görüşeceksiniz" dedi Daisy, "Hatta belki sizi evlendiririm. Bize sık sık gel Nick, ben de, anlarsın ya, arada bir ikinizi bir araya getiririm; belki bir çamaşır dolabına kilitler ya da bir sandala atıp denize açılmanızı sağlarım. Bir şeyler yaparım işte."

"İyi geceler" dedi Bayan Baker merdivenlerden çıkarken, "Ben hiçbir şey duymadım."

O gittikten sonra Tom, "İyi bir kızcağız bu" dedi, "onu böyle ortalığa salıp dolaştırmamaları gerek."

"Kimler?" diye sordu Daisy buz gibi bir sesle.

"Ailesi."

"Ailesi dediğin yüz yaşına yakın bir teyze. Hem artık Nick onunla ilgilenecek, değil mi Nick? Jordan bu yaz bir sürü hafta sonunu burada geçirecek; bu yuvanın havası ona çok iyi gelecek."

İkisi de susup birbirlerine baktı.

Hemen, "Kendisi New York'lu mu?" diye sordum.

"Louisville'li. Masum genç kızlık yıllarımızı orada birlikte yaşadık. O güzel masum..."

Tom birden, "Terasta otururken Nick'e içini döküp dert mi yandın yoksa?" diye sordu.

"Öyle mi yaptım?" Yüzüme baktı, "Pek anımsamıyorum ama Norman ırklarından söz ettik galiba. Evet, eminim öyle yaptık. Öylesine, farkına varmadan aklımıza takıldı, bir de baktık..."

"Her duyduğuna inanma Nick" diye nasihat etti Tom.

Umursamayan bir tavır takınıp bir şey duymadığımı söyledim ve birkaç dakika sonra gitmek üzere kalktım. İkisi de beni geçirmek için kapıya kadar gelip üstlerinden dökülen ışığın altında yan yana durdular. Arabama binip motoru çalıştırdığımda Daisy'den buyurgan bir, "Bekle!" sesi geldi. "Sana önemli bir şey soracaktım, unutmuşum; Batı'dan bir kızla nişanlandığını duyduk."

"Doğru" dedi Tom desteklercesine, "nişanlandığını duyduk."

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

"Düpedüz iftira. Evlenecek kadar zengin değilim."

"Ama biz öyle işittik" diye ısrar etti Daisy, durgunluğunun geçip kabak çiçeği gibi açılmasına şaşırıp kalmıştım. "Ayrı ayrı üç kişiden duyduk, doğru olmalı."

Neden söz ettiklerini anlamıştım tabii ama, aslında nişanlanmanın eşiğine bile gelmemiştim. Evlenme cüzdanı almaya hazırlanıyormuşum gibi ortalığı saran dedikodular Doğu kıyılarına gelmemin nedenlerinden biriydi zaten. Dedikodu yüzünden eski bir arkadaşınızla gezip tozmayı bırakamazsınız, fakat sırf dedikodu çıktı diye de evlenmeye hiç niyetim yoktu.

Tom ve Daisy'nin bu ilgisi beni bayağı etkilemişti; çok zengin oldukları için kendimi onlardan uzak hissetmiyordum artık. Gene de evime dönerken kafam biraz karışıktı ve oldukça bezgindim. Bana kalırsa Daisy'nin yapması gereken kızını kucağına alıp o evden kaçmaktı. Fakat anladığım kadarıyla böyle bir şeyi aklından bile geçirmiyordu. Tom'a gelince 'New York'ta bir metresi' olması okuduğu bir kitabın kendisini umutsuzluğa boğmasından daha az şaşırtıcıydı. Bir şeyler onun bayatlamış fikirlerinin kıyısından köşesinden kemirmesine neden oluyordu; gösterişli bedensel gücü artık o buyurgan ruhunu doyurmaya yetmemeye başlamış gibiydi.

Yol kenarındaki lokanta ve kahvelerin damlarına ve sıra sıra dizili benzin istasyonlarına iyiden iyiye yaz gelmişti. Kırmızıya boyanmış yepyeni petrol pompaları ışıkların altında parlıyordu. West Egg'deki malikaneme (!) varınca arabamı park edip bahçede duran terk edilmiş çim biçme makinesinin bir ucuna oturdum. Rüzgar durmuş, geride ağaçların tepesinde dolanan kuşların kanat sesleri, coşkulu kurbağaların org sesine benzeyen bitmek tükenmek bilmez vıraklamalarıyla dopdolu gürültülü, pırıl pırıl bir gece bırakmıştı. Ay ışığı yoldan geçen bir otomobilin siluetini çiziyordu; onu izlerken başımı çevirince yalnız olmadığımı gördüm! Beş metre kadar ilerde, yan taraftaki köşkün ağaçlarının arasından süzülen bir gölge elleri ceplerinde orada dikilmiş, gümüş pırıltılar saçan yıldız serpintilerini izliyordu. Rahat hareket edişi ve çimenlere güvenle basışı onun çevremizdeki

cennetin ne kadarının kendisine ait olduğunu hesaplamak için dışarıya çıkan Bay Gatsby olduğunu düşünmeme neden oldu.

Ona seslenmeye karar vermiştim. Bayan Baker'ın akşam yemeğinde kendisinden söz etmiş olması tanışmamız için yeterliydi. Fakat seslenmedim. Çünkü, birden, onun yalnız olmaktan hoşlandığını anlamıştım – garip bir hareket yaparak kollarını körfezin karanlık sularına doğru uzattı; oldukça uzakta durduğum halde titrediğini fark ettiğime yemin edebilirim. İster istemez ben de bakışlarımı denize çevirdim; ama ta uzaklarda tek başına parlayan ufacık bir yeşil ışıktan başka bir şey göremedim; belki de bir iskelenin ucundaydı. Tekrar Gatsby'den yana döndüğümde ortadan kaybolmuştu ve ben o gürültülü karanlığın içinde gene yapayalnız kalmıştım.

2.
BÖLÜM

New York ile West Egg arasında uzanan yolun aşağı yukarı yarısında, kara yolu, demiryoluna yaklaşır ve beş yüz metre kadar ikisi yan yana gider; böylece berbat bir alanı aşmak zorunda da kalmamış olur. Burası eşine rastlanmamış bir çiftlik görüntüsü veren küller vadisidir.* Her taraf külle kaplıdır; tepeleri, bayırları kaplayan küller buğday başaklarını andırır, bazen garip biçimli bahçeler oluşturur; evler, bacalar hatta bacalardan yükselen dumanlar bile külle kaplıdır ya da kül rengidir; bu vadide yaşamaya çalışan kül rengi insanlar kül rengine bürünmüş havanın içinde kırılıp dökülerek hareket eden gölgelere benzerler. Arada bir görünmeyen bir çizgi üzerinde emekleyen gri renkte birkaç otomobilin birinden korkunç bir fren gıcırtısı yükselir ve araba durur; hemen anında ellerinde ağır kürekler taşıyan kül rengi birkaç adam oraya birikmeye başlarken öyle bir toz bulutu kalkar ki ne yaptıklarını göremezsiniz.

Fakat bakışlarınızı bu gri topraklardan ve onun üzerinde aralıksız dolaşan karanlık toz bulutunun üzerinden bir süre ayırıp yukarıya baktığınızda tepenizde Doktor T. J. Eckleburg'un gözlerini görürsünüz. Doktorun dev boyutlardaki gözleri masmavidir, retinalarının boyu bir metreye yakındır. Bir suratın üzerine konuşlanmamış olan bu gözler ortalıkta görünmeyen bir burun üzerinde duran kocaman sarı gözlüklerin arkasından

* Sonraki yıllarda 1939 Dünya Fuarının kurulmuş olduğu alan. Ç.N.

çevreyi süzer. New York'ta Queens semtinde dükkanı olan çatlak bir gözlükçü, herhalde satışlarını arttırmak için o tabelayı oraya dikmiş, sonra ya kör olmuş ya da onu orada unutarak çekip gitmişti. Bu arada doktor beyin boyası yenilenmeden günler ve aylarca, belki de yıllarca açık havada, yağmur ve güneşin altında kalan gözleri, bu iç karartıcı çöplüğe bakmayı sürdürüp duruyordu.

Küller vadisinin bir yanından küçük pis bir ırmak geçer, mavnaların geçebilmesi için üzerindeki köprü kaldırıldığında banliyö treninin içinde olan yolcular bu çirkin manzarayı yarım saat süreyle izlemek zorunda kalırlar. Köprü kalkmasa da trenler oraya varınca en az bir dakika duraklar. İşte ben o duraklayışlardan birinde Tom Buchanan'ın metresiyle tanıştım.

Tom'u tanıyan herkes, her yerde bu kadının varlığından ısrarla söz ediyordu. Arkadaşları, hepsinin gittiği pastane ve kahvelerde onunla boy göstermesine, sonra da kadını bir masaya oturtup ortalıkta dolanarak tanıdıklarıyla sohbet etmesine kızıyorlardı. Ben kadını görmek istiyordum ama, onunla tanışmaya pek meraklı değildim – ama gene de tanıştım. Bir gün öğleden sonra Tom'la birlikte trenle New York'a giderken kül yığınlarının yakınına gelince yerinden fırladı, beni dirseğimden tutarak zorla vagondan dışarı çıkardı.

"İniyoruz" diyordu ısrarla, "benimkiyle tanışmanı istiyorum."

Öğle yemeğinde içkiyi fazla kaçırmış olduğundan mıdır nedir, beni yanında götürmek için aşırı bir çaba göstermiş, bayağı ısrarlı davranmıştı; neden olarak da son derece yüzeysel bir bahane uydurmuş, pazar günü öğleden sonra yapacak pek bir şey bulamayacağımı iddia etmişti.

Demiryollarına ait beyaza boyanmış alçak bir çiti aştı -ben de peşinden tabii- yolu takip ederek yüz metre kadar Doktor Eckleburg'un sabit bakışları altında gerisin geri yürüdük. Görünürdeki tek yapı külle kaplı alanın hemen bitimindeki sarı tuğladan küçük bir binaydı. Ana cadde gibi bir şeyin üzerindeydi ama yanında yöresinde pek bir şey yoktu. Bina üç dükkandan oluşmuştu; birincisi kiralıktı, ikincisi yirmi dört saat açık bir lokantaydı ki buna ancak küllere basarak ulaşılabiliyordu, üçüncüsü de otomobil tamirhanesiydi -GEORGE B. WILSON, *oto tamircisi. Araba alınıp satılır*- Tom'un peşinden içeri girdim.

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

İçersi fakir görünüşlü boş bir yerdi; ortalıktaki tek otomobil karanlık bir köşede duran üstü tozla kaplı hurda bir Ford'du. Ben tam bu garaj bozuntusunun bir paravan olabileceğini ve üst katta bir yerde lüks döşenmiş romantik aşk odaları bulunabileceğini düşünürken dükkan sahibinin yazıhaneye benzeyen bir yerden çıktığını gördüm, kirli bir bez parçasıyla ellerini silmekteydi. Sarışın, solgun, ruhsuz biriydi ama yakışıklı sayılırdı. Bizi görür görmez açık mavi gözlerinde bir umut ışığı belirivermişti.

"Merhaba, yaşlı kurt Wilson" dedi Tom, adamın omzuna bir şaplak atarak, "İşler nasıl?"

"Bir şikayetim yok" dedi Wilson pek de inandırıcı olmayan bir sesle, "Bana o arabayı ne zaman satacaksın?"

"Haftaya, adamım şu sıralar üzerinde çalışıyor."

"Eli de pek ağırmış, değil mi?"

"Yo, hiç de değildir" dedi Tom soğuk soğuk, "böyle düşünüyorsan başka birine satsam daha iyi olacak sanırım."

"Öyle demek istemedim" dedi Wilson telaşla, "ben sadece..."

Sözün sonunu getiremeden durdu, Tom sabırsız bakışlarını çevrede dolaştırıyordu. Sonra merdivenlerden gelen ayak seslerini duydum ve hemen ardından oldukça iri yapılı bir kadın gövdesinin ofisin kapısında durup ışığı engellediğini gördüm. Otuz yaşını aşmış biriydi bu; biraz dolgun vücutluydu ama kilolarını güzel taşıyan çekici kadınlardandı. Lacivert benekli krepdö-şin kumaştan yapılmış elbisesinin üzerinde duran yüzünün göz alıcı bir güzelliği olmamasına karşın, insanı etkileyen müthiş bir hayat fışkırıyordu; vücudunun her hücresi patlamaya hazır bir volkandı sanki. Hafifçe gülümsedi, kocası saydam bir hayaletmiş gibi adeta içinden geçtikten sonra gözlerinin içine uzun uzun bakarak Tom'un elini sıktı. Dudaklarını ıslattı ve arkasına bakmadan yumuşak kısık sesiyle kocasına, "Neden birkaç iskemle çıkarmıyorsun; insanlar otursun."

"A, tabii" dedi Wilson hemen; doğru küçük bürosuna yöneldi, uzaklaşırken çimento rengindeki duvarların içine karışıp kaybolur gibi olmuştu. Karısı dışında çevrede bulunan her şeyi kaplayan beyazımsı kül bulutu, adamın üzerindeki koyu renk takım elbisenin ve donuk sarı saçlarının rengini de soldurmuştu. Kadın Tom'a yaklaştı.

"Seni görmek istiyorum" dedi Tom heyecanla, "Bir sonraki trene bin."

"Peki."

"Aşağı taraftaki gazete bayiinin önünde bekleyeceğim."

Kadın başını salladı, George Wilson elinde iki iskemleyle bürosunun kapısında belirince hemen Tom'dan uzaklaştı.

Yolun aşağı tarafında pek göze çarpmayan bir yerde beklemeye başladık. Dört Temmuz'a* birkaç gün vardı. Solgun, sıska bir İtalyan çocuk tren raylarının üzerine çata pat dizmekle meşguldü.

"Ne berbat bir yer, değil mi?" dedi Tom, Doktor Eckleburg'un öfkeli gözlerine bakarak.

"Feci."

"Dışarıya çıkmak ona iyi geliyor."

"Kocası hiç karşı çıkmaz mı?"

"Wilson mu? Karısının New York'daki kız kardeşini görmeye gittiğini sanıyor. Öyle salaktır ki kendisinin bile yaşayıp yaşamadığının farkında değil."

Böylece Tom Buchanan, kız arkadaşı ve bendeniz birlikte New York'a yollandık; aslında pek de birlikte sayılmazdık; çünkü Bayan Wilson başka bir vagonda oturuyordu. Tom aynı trende rastlayabileceği East Egg'deki komşularından o kadar da olsa utanıyordu anlaşılan. New York'a vardığımızda trenden inerken yardım ettiği Bayan Wilson'un arada kıyafetini değiştirdiğini; sonradan giymiş olduğu desenli, kahverengi muslin elbisenin oldukça geniş olan kalçalarını sıkı sıkıya sardığını fark ettim. İstasyondaki gazeteciden *Town Tattle* adlı bir dedikodu gazetesi, bir sinema dergisi; eczaneden de yağlı krem ve bir şişe parfüm aldı. Gürültülü ve karanlık üst yola çıkınca bir taksi beğenip durdurana kadar dört tanesini atlattı. Seçtiği otomobilin dışı eflatun içi griydi. Arabaya binip istasyonun karanlığından parlak gün ışığına çıkar çıkmaz dışarıyı izlediği yan camdan uzaklaşıp öne doğru eğilerek şoförle aramızdaki camı tıklattı, "Şu köpeklerden bir tane almak istiyorum" dedi büyük bir hevesle, "apartmanda bizimle kalır; insanın bir köpeği olması güzel bir şey."

* Amerikan özgürlük günü. Ç.N.

Araba geri geri giderek John D. Rockefeller'le* garip bir benzerliği olan ak saçlı, yaşlı bir adamın yanında durdu. Boynuna astığı sepetin içinde bir düzine yeni doğmuş, ne cins oldukları belli olmayan köpek yavrusu titreşip duruyordu.

Adam yanımıza yaklaşınca Bayan Wilson merakla camdan başını uzatıp, "Ne cins bunlar?" diye sordu.

"Her cinsten var. Siz ne cins istiyorsunuz bayan?"

"Ben hani şu polis köpeklerinden istiyorum. Herhalde onlardan sizde yok."

Adam biraz durakladıktan sonra elini sepete sokup yavrulardan birini boynundan tutarak çıkardı, hayvan elinde kıvranıp duruyordu.

"Bu polis köpeği değil ki!" dedi Tom.

"Evet, tam olarak değil" dedi adam, sesinden pek memnun olmadığı anlaşılıyordu, "O bir teriyer", bir yandan da hayvanın sırtını sıvazlıyordu, "Şu renge bakın, ne kürk ama. Bu köpek hiçbir zaman hastalanıp sahibini üzmez."

"Ne şeker şey" dedi Bayan Wilson içinden gelerek, "Fiyatı nedir?"

"Bu köpeğin mi?" Adam köpeğe hayranlıkla bakıyordu, "Size on dolara veririm."

Ve minik teriyer -evet soyunun bir yerinde bir teriyer vardı kuşkusuz, ama ayakları fazlaca beyazdı- el değiştirerek, soğuğa dayanıklı kürkünü hemen okşamaya başlayan Bayan Wilson'un kucağına yerleşti.

"Bu kız mı, erkek mi?" diye sordu tatlı bir sesle kadın.

"O köpek mi? Erkek."

"O bir dişi" dedi Tom, kesin bir sesle, "Al şu paranı, git de bununla on köpek daha al."

O pazar, o ılık ve tatlı, adeta kırsal yaz gününde 5. Caddeden geçerken bir köşeden beyaz bir koyun sürüsü çıksa şaşırmazdım herhalde.

"Bir dakika duralım" dedim, "burada sizden ayrılmam gerekiyor benim."

* Amerikalı petrol zenginlerinden biri. Ç.N.

"Hayır olmaz" diye sözümü kesti Tom telaşla, "bizimle gelmezsen Myrtle çok kırılır, değil mi Myrtle?"

"Hadi gelin" diye ısrar etti kadın, "Telefon eder kardeşim Catherine'i de çağırırım. Zevk sahibi insanlar kendisinin çok güzel olduğunu söyler."

"Şey, çok isterim ama,..."

Yola devam ediyorduk, Central Park'tan geçip batıya yöneldik. Taksi 158. Caddedeki uzun beyaz pastaya benzeyen binalardan birinin önünde durdu. Komşularına geri döndüğünü göstermek isteyen Bayan Wilson çevreyi şöyle bir süzdükten sonra köpeğini ve aldığı diğer şeyleri toparlayıp kurumlu bir tavırla içeriye girdi.

Asansörle yukarı çıkarken, "Mc Kee'leri davet edeceğim" diye beyan etti, "Tabii kardeşime de telefon etmem gerekiyor."

Daire en üst kattaydı; küçük bir oturma odası, küçük bir yemek odası, küçük bir yatak odası ve bir de banyo. Oturma odasındaki klasik tarz kocaman mobilyalar kapıya dayanmıştı; öyle ki her kımıldanışınızda Versay Sarayı'nın bahçesindeki salıncaklarda sallanan hanımefendilerden bir kaçına ayağınız takılıyordu. Duvardaki tek resim aşırı boyutlarda büyütülmüş bir fotoğraftı; ilk bakışta şekilsiz, bulanık görünüşlü bir kayanın üzerine tünemiş anaç bir tavuğa benziyordu. Fakat biraz uzaklaşıp bakarsanız tavuk şekil değiştirerek başında bonesi, gülümseyen, iri suratlı yaşlı bir bayana dönüşüyordu. Masanın üzerinde *Town Tattle* dergisinin birkaç eski sayısı, Robert Keable'ın popüler romanı *Simon Called Peter* ve Broadway'de yayınlanan birkaç önemsiz dedikodu dergisi duruyordu. Bayan Wilson önce köpekle ilgilendi. Asansörü kullanan çocuk istemeyerek de olsa içi samanla dolu bir kutu ve biraz da süt getirmeye yollandı; gelirken de bunlara kendiliğinden bir teneke dolusu kocaman, sert köpek bisküvisi eklemekten kaçınmamıştı. Gün boyunca o bisküvilerden biri süt dolu bir kasenin içinde dağılıp, yayıldı durdu. Bu arada Tom da çalışma masasının kilitli çekmecelerinden birini açıp bir şişe viski çıkarmıştı.

Yaşamım boyunca iki kez sarhoş olmuşumdur. İkincisi o gündür. O nedenle olup biteni ancak kalın bir sis perdesinin arkasından görebildim. Halbuki bulunduğumuz daireyi akşam saat

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

sekize kadar pırıl pırıl aydınlatan güneş hiç eksik olmadı. Bayan Wilson Tom'un kucağına otularak bir sürü insana telefon ettikten sonra, birden sigaramızın bitmiş olduğu anlaşıldı ve ben birkaç paket almak için aşağıya inip köşedeki büfeye gittim. Geri geldiğimde ikisi de ortalıkta yoktu; ben de oturma odasında sessizce oturup *Simon Called Peter*'den bir bölüm okudum. İçtiğim viskiler mi kafamı bulandırmıştı yoksa kitap mı berbattı bilemiyorum, bana pek anlamsız geldi.

Tom ve Myrtle ortaya çıkar çıkmaz (Birinci kadehten sonra Bayan Wilson ve ben birbirimize ilk adlarımızla hitap etmeye başlamıştık) misafirler de kapıda belirdi.

Kız kardeş Catherine otuz yaşlarında narin yapılı, görmüş geçirmiş bir kızdı. Yapışkan görünüşlü gür kızıl saçları, pudraya bulanmış süt beyaz bir yüzü vardı, kaşları alındıktan sonra sert bir kavis verilerek kalemle çizilmişti. Fakat doğanın eski çizgiyi yeniden oluşturma çabaları yüzünün ifadesini bozmuş, bulandırmıştı. Hareket ettiği zaman kollarındaki sayısız kalın bilezik aşağı inip yukarı çıkarken sürekli şıkırdıyordu. İçeriye öyle bir giriş yapmış, eşyalara ve çevreye öyle sahiplenerek bakmıştı ki orada oturduğundan kuşkulandım. Ancak bunu kendisine sorduğumda gürültülü bir kahkaha atıp sorumu yüksek sesle tekrarladıktan sonra bir kız arkadaşıyla otelde kaldıklarını söyledi.

Bay McKee, soluk benizli, biraz kadınsı bir adamdı; alt katta oturuyordu. Yeni tıraş olduğu belli oluyordu; elmacık kemiğinin üzerinde beyaz bir köpük kalmıştı. Odada bulunan herkesi büyük bir saygıyla selamladı. Bana 'sanatçı' olduğunu söylemişti; sonradan fotoğrafçılık yaptığını ve duvarda ektoplasma gibi asılı duran Bayan Wilson'un annesinin fotoğrafını büyütenin o olduğunu anladım. Karısı da cırtlak sesli, ağır hareket eden, güzel ve berbat bir kadındı. Bana, büyük bir gururla, evlendiklerinden beri kocasının yüz yirmi yedi kez resmini çekmiş olduğunu söyleyerek öğündü.

Bayan Wilson bir süre önce kıyafet değiştirmişti, şimdi üzerinde krem rengi şifondan gösterişli bir kokteyl elbisesi vardı; odada dolaştıkça etekleri hışırdayıp duruyordu. Elbisenin etkisiyle olacak kişiliği de değişmiş gibiydi. Tamirhanedeyken çevresine saçtığı yoğun enerji yerini müthiş bir azamete bırakmıştı.

Her geçen dakika hareketleri, gülüşü ve konuşmasındaki yapaylık daha da artıyordu. O böyle büyüyüp şiştikçe salon küçülüyor gibi oluyordu; öyle ki sonunda sigara dumanıyla kaplı odada gıcırdayarak dönen bir eksene dönüştü.

"Bak yavrum" diye seslendi kız kardeşine kibirli bir tavırla, "Bu heriflerin çoğu gözünü kırpmadan insanı aldatır. Bütün düşünceleri para. Geçen hafta pedikür yaptırmak için buraya kadın çağırmıştım; istediği parayı duysan apandisitimi aldırdım sanırdın"

"Kadının adı neydi?" diye sordu Bayan McKee.

"Bayan Eberhardt. Evden eve dolaşıp ayak bakımı yapıyor."

"Elbiseni beğendim" dedi Bayan McKee, "Çok güzel."

Bayan Wilson kaşlarını kaldırarak, kibirle övgüyü reddetti, "Aman işte eski püskü acayip bir şey; canım süslenmek istemediği zaman üzerime geçiriveriyorum."

"Ama sana çok yakışıyor" diye ısrar etti Bayan McKee, "Demek istediğimi anlıyorsun sanırım. Chester senin şu malum pozu vermeni sağlayabilirse, bu kıyafetinle çok güzel bir sonuç elde edebilir."

Hepimiz susup Bayan Wilson'a baktık; o da gözünün önüne düşen bir tutam saçı kaldırarak tatlı tatlı gülümsedi. Bay McKee başını yana eğerek kendisini dikkatle inceledikten sonra elini kendi yüzünün önünde ağır ağır ileri geri götürüp getirmeye başlamıştı.

"Işığın değişmesini isterim" dedi bir süre sonra, "düzgün yüz hatlarının öne çıkması ve arka plandaki saçların tümünün görünmesi gerek."

"Işığın değişmesine hiç gerek yok" diye bağırdı Bayan McKee, "bana sorarsanız..."

Kocası, "Şşşt!" diyerek onu susturdu ve hepimiz yeniden dönüp fotomodele baktık. Tom Buchanan yüksek sesle esneyerek ayağa kalktı.

"Siz McKee'ler birer içki alsanıza. Myrtle millet uykuya dalmadan biraz daha buz ve soda getir."

"Çocuğa buz getirmesini söylemiştim" dedi Myrtle, aşağı tabakanın tembelliğine kızıp kaşlarını kaldırarak, "Bu insanların üzerinden gözünüzü bir dakika ayırmaya gelmiyor!"

Bana bakarak gereksiz yere bir kahkaha attıktan sonra köpeği kaparak hayvanı öpücüklere boğdu; sonra da sanki bir düzine aşçıbaşı emirlerini bekliyormuş gibi mutfağa doğru süzüldü.

Bay McKee Long Island'da güzel resimler çektiğini beyan etti.

Tom boş boş ona baktı.

"İkisini çerçevelettik bile, aşağıdalar."

"İki ne?" diye sordu Tom.

"İki çalışmamı demek istiyorum: Birine Montauk Burnu-Martılar, ötekine de Montauk Burnu - Deniz adını verdim."

Kız kardeşlerden Catherine yanıma gelip divana oturdu.

"Siz de Long Island'da mı yaşıyorsunuz?" diye sordu.

"West Egg'deyim."

"Gerçekten mi? Bir ay kadar önce orada bir partiye gitmiştim. Gatsby adında birinin evindeydi. Onu tanıyor musunuz?"

"Bitişik komşumdur."

"Kaiser Wilhelm'in yeğeni ya da kuzeni olduğunu söylüyorlar. Zenginliğinin kaynağı oymuş."

"Gerçekten mi?"

Kız başını sallayarak, "Ondan korkuyorum ben. Hakkımda bir şeyler bilmesini hiç istemem doğrusu."

Komşum hakkında verilen bu tür bilgiler birden Bayan McKee'nin Catherine'i eliyle göstererek, "Chester, sanırım *bu kızla* bir şeyler yapabilirsin" diye bağırmasıyla kesildi. Fakat Bay McKee bıkkın bir baş işaretiyle onu geçiştirip Tom'la ilgilenmeyi sürdürdü.

"Oraya girebilirsem Long Island'da başka çalışmalar da yapmak isterim. Bütün istediğim başlamak için bana bir fırsat tanınması."

"Myrtle'a söyle" dedi Tom, bir kahkaha atarak, tam kadın elinde tepsiyle içeri girerken, seni tanıtacak bir tavsiye mektubu bile yazabilir, öyle değil mi Myrtle?"

"Ne yaparmışım?" diye sordu Myrtle irkilerek.

"Kocana McKee'yi tanıtan bir mektup verirsin, o da onun birkaç resmini çeker." Sonra sesini biraz alçaltarak bir başlık

uydurdu, "George B. Wilson Benzin Pompasıyla ya da ona benzer bir şey."

Catherine bana yaslanarak kulağıma, "İkisi de evli oldukları kişilere dayanamıyorlar" diye fısıldadı.

"Öyle mi?"

"Evet. *Dayanamıyorlar*!" Önce Myrtle'a sonra Tom'a baktı, "Ben de onlara eğer eşlerinize dayanamıyorsanız neden onlarla birlikteliğinizi sürdürüyorsunuz diyorum. Onların yerinde olsam hemen boşanır, sevdiğimle evlenirdim."

"Ablanız Wilson'u hiç mi sevmiyor?"

Bunun yanıtı hiç beklemediğim bir yerden geldi. Myrtle soruyu duymuş, ağır bir küfür savurarak yanıtını vermişti.

"Görüyorsun ya!" dedi Catherine zafer kazanmış biri gibi. Aslında onları ayıran Tom'un karısı. Kendisi Katolikmiş; bilirsin onlarda boşanma yoktur."

Daisy'nin Katolik olmadığını bildiğim için bu görkemli yalandan doğrusu çok etkilenmiştim.

"Evlendikten sonra Batıya gidip sular duruluncaya kadar orada yaşayacaklar."

"Avrupa'ya gitseler daha iyi olur."

"Ah, Avrupa'yı sever misiniz?" diye bağırdı şaşırarak, "Ben Monte Carlo'dan yeni döndüm."

Gerçekten?"

"Geçen yıl oradaydım. Bir kız arkadaşımla birlikte gitmiştik."

"Çok kaldınız mı?"

"Hayır. Yalnız Monte Carlo'ya gidip döndük. Marsilya yoluyla gitmiştik. Yola çıktığımızda yanımızda bin iki yüz dolar vardı; ama o özel odalarda iki gün içinde tümü eriyip gitti. Hemen şunu da belirteyim, dönüşte epey zorluk çektik. Tanrım, oradan nasıl nefret ediyorum!"

Pencereden görünen gökyüzü, akşamüzeri Akdeniz'in altın renkli ballarının rengini almıştı; Bayan McKee'nin cırtlak sesi beni kendime getirdi, "Ben de ona benzer bir yanlış yapmak üzereydim" dedi heyecanla, "yıllarca peşimde koşmuş bir köpeğin

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

evlenme önerisini kabul etmek üzereydim, benim düzeyimde bir insan değildi, herkes 'Lucille, o adam sana hiç yakışmıyor' deyip duruyordu; eğer Chester'le evlenmeseydim o herif kesinlikle beni tavlayacaktı."

"Evet ama" dedi Myrtle Wilson, başını öne arkaya sallayarak, "hiç olmazsa onunla evlenmemişsin."

"Dedim ya evlenmedim."

"Eh, ben evlendim işte" dedi Myrtle anlamlı bir sesle, "işte seninle aramızdaki fark bu."

"Neden öyle oldu Myrtle?" diye sordu Catherine, "Kimse seni zorlamadı ki!"

Myrtle biraz düşündü, "Onunla bir beyefendi olduğunu düşünüp evlendim. Asaletten anladığını sanmıştım, halbuki pabuçlarımı yalamaya bile layık değilmiş."

"Bir zamanlar ona çılgınca âşıktın" dedi Catherine.

"Çılgınca âşık mıydım?" diye haykırdı Myrtle. Duyduklarına inanamıyormuş gibiydi, "Onu deli gibi sevdiğimi kim söylüyor? Onu şurada oturan adamı ne kadar seviyorsam o kadar seviyordum."

Beni gösteriyordu. Herkes suçluymuşum gibi yüzüme bakınca ben de onlardan fazla bir sevgi beklemediğimi göstermek isteyen bir tavır takındım.

"*Çılgın* olduğum tek an onunla evlendiğim gündü. Evlenir evlenmez büyük bir yanlışlık yaptığımı anlamıştım. Törende giymek için birinin en güzel takım elbisesini ödünç almış ve bana bu konuda hiçbir şey söylememişti. Bir gün adam o evde yokken çıkageldi, 'A! Bu sizin elbiseniz mi? Bunu ilk kez şu anda duyuyorum!' dedim.Elbiseyi adama verdim, sonra kendimi yatağa atıp akşama kadar ağladım."

"Gerçekten o adamdan uzaklaşması gerek" diye bana özetledi Catherine, "On bir yıldır o tamirhanenin üstünde oturuyorlar, ilk âşığı Tom'dur."

İkinci şişe viski şimdi elden ele dolaşıyor, 'hiçbir şey içmeden de mutlu olduğunu' beyan eden Catherine dışında herkes istediği kadar alıyordu. Tom kapıcıyı çağırıp en yakın büfeden

bir şeyler getirmesini istedi; oranın sandviçleri tek başına bir öğün yemek kadar doyurucu olmakla ün kazanmıştı. Akşamın tatlı serinliğinde, gün batarken doğuya doğru yürüyüp parka gitmek istiyordum ama, her ayağa kalktığımda kendimi saçma sapan, gürültülü bir tartışmanın ortasında buluyordum; bu da halatla bağlanmışım gibi oturduğum koltukta çakılıp kalmamama neden oluyordu. Karanlığın çökmeye başladığı caddelerde yürüyen biri, başını kaldırıp bulunduğumuz binanın pencerelerinden dökülen sarı ışıklara bakınca ne düşünürdü acaba? Ben bu ortamın hem içinde, hem de dışındaydım; yaşamın bitip tükenmek bilmeyen değişkenliği bana hem büyüleyici, hem de itici geliyordu.

Myrtle iskemlesini bana doğru çekti ve sıcak nefesi yüzüme vururken Tom ile ilk karşılaşmalarını anlatmaya başladı:

"Her vagonda en son oturulan karşılıklı, iki adet tek kişilik koltuk bulunur. Ben New York'a kız kardeşime gidiyordum, geceyi orada geçirecektim. Tom takım elbise ve rugan ayakkabılar giymişti; gözümü ondan alamıyordum; ama o bana bakınca tepesinde asılı duran reklam panosunu okuyormuş gibi yapıyordum. İstasyona varınca trenden birlikte indik; yanı başımda duruyor, kolalı beyaz gömleği koluma sürtünüyordu; kendisine polisi çağıracağımı söyledim ama bunun yalan olduğunu anlamıştı. Öyle heyecanlanmıştım ki bir taksi çevirdiğinde metroya binmediğimizi fark edecek durumda bile değildim. Aklımdan sürekli şu sözler geçip duruyordu, 'Sonsuza dek yaşamayacaksın, sonsuza dek yaşamayacaksın.'"

Bayan McKee'ye baktı ve yapay kahkahası odayı çınlattı, "Bak canım" dedi bağıra bağıra, "işim biter bitmez bu giysiyi sana vereceğim, yarın yeni bir tane alacağım zaten. Yapacaklarımın listesini yazsam iyi olacak: Önce masaj yaptıracağım, sonra berbere gideceğim, köpeğe tasma, yeni çıkan şu sevimli kül tablalarından -tepesine basınca külü yutanlardan- bir tane, annemin mezarına koymak için bütün yaz solmayacak üzeri siyah ipek fiyonklu küçük bir çelenk falan alacağım. Unutmamak için gidip bir liste yapayım bari."

Saat dokuzdu – hemen biraz sonra saatime baktığımda on olduğunu gördüm. Bay McKee sıkılmış yumrukları kucağında

uykuya dalmıştı; bu duruşu her an harekete hazır bir adamın fotoğrafını andırıyordu. Cebimden mendilimi çıkardım ve gün boyunca beni rahatsız eden yanağımdaki kurumuş tıraş köpüğünü sildim.

Minik köpek masanın üzerine oturmuş sigara dumanlarının arasından görmeyen gözlerle bakınıyor, arada inlemeye benzer sesler çıkartıyordu. İnsanlar bir görünüp bir kayboluyor, bir yerlere gitmeyi planlıyor, birbirlerini kaybettikten sonra birkaç adım ötede yeniden buluşuyorlardı. Gece yarısına doğru Tom Buchanan ve Bayan Wilson karşı karşıya durup öfkeli sözlerle bayanın, Daisy'nin adını ağzına almaya hakkı olup olmadığını tartışmaya başladılar.

"Daisy! Daisy! Daisy!" diye haykırmaya başladı Bayan Wilson, "Ne zaman canım isterse söylerim! Daisy! Dai..." derken ani ve sert bir kol hareketi yapan Tom Buchanan var gücüyle bir şamar indirip kadının burnunu kırıverdi!

Sonra çıkan karmaşada banyonun içinde oraya buraya atılmış kanlı havlular, bağırıp çağıran kadınların sesleri ve onları bastıran uzun inilitiler ortalığı kapladı. Uyku sersemi yerinden fırlayan Bay McKee kapıya doğru koştu, yarı yola geldiğinde arkasına dönerek ağzını açıp manzaraya bir göz attı: Kanı durdurmak için ellerine geçirdikleri bir takım şeylerle tıklım tıklım dolu odanın içinde koşuşurken eşyalara takılıp düşen, bir yandan Tom'u hem azarlayıp, hem teselli eden karısına ve Catherine'e, burnundan kan boşanırken Versay manzaralı koltuk yüzünü korumak için üzerine dedikodu dergisi örtmeye çabalayan zavallı Myrtle'a baktıktan sonra yoluna devam ederek çıkıp gitti. Tabii lambanın üzerinde asılı şapkamı alan ben de peşinden.

Gıcırdayan asansörle birlikte aşağıya inerken, "Bir gün yemeğe çıkalım" önerisinde bulundu.

"Nereye gidelim?"

"Nereye olursa."

"Elinizi düğmelerden çekin" diye bizi azarladı asansörcü çocuk.

"Özür dilerim" dedi Bay McKee ciddi bir sesle, "Dokunduğumun farkında değildim."

"Tamam" diyerek önerisini kabul ettim, "memnun olurum."

...Yatağının yanında dikiliyordum, o da yatakta iç çamaşırıyla oturuyordu, elinde kocaman bir dosya vardı.

"Güzel ve çirkin...Yalnızlık...Yaşlı sütçü beygiri... Brook'n Köprüsü..."

Sonra Pennsylvania Tren İstasyonu'nun buz gibi alt katında bir yandan uyuklayıp bir yandan da *Tribune* gazetesine bakarak sabah dörtte kalkacak banliyö trenini beklemeye başladım.

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

3.
BÖLÜM

Yaz geceleri komşumun evinden müzik sesleri yükselirdi, mavimsi çimenlerle bahçesinde kızlar ve erkekler fısıldaşır, şampanya ve yıldızların arasında güve kelebekleri gibi uçuşup dururlardı. Öğleden sonra, sular yükseldiğinde konukların açıkta demirli duran saldaki atlama kulesinden dalmalarını ya da köşkün önündeki kumsalda güneşlenmelerini izlerdim, arada sırada hızla suyu yararak giden iki motorbotun çıkardığı köpükler üzerinde su kayağı yapanlar da olurdu. Hafta sonları komşumun Rolls Royce'u sabah saat dokuzdan gece yarısını epey geçene kadar toplu taşıma aracı olarak kullanılır kentten köşke ya da köşkten kente sürekli insan taşırdı. Steyşın tipi otomobili de gelen tüm banliyö trenlerini karşılar kocaman sarı bir böcek gibi istasyonla ev arasında mekik dokurdu. Pazartesi sabahı geldiğinde, yalnız o gün gelen bahçıvan dahil sekiz hizmetli, ellerinde süpürgeler, bezler, fırçalar, çekiçler ve bahçe makaslarıyla bütün gün çalışıp bir önceki gece verilen zararı onarır, ortalığı temizlerdi.

Her cuma New York'taki bir manavdan gelen beş sandık limon ve portakal her pazartesi arka kapıdan suyu tükenmiş yarım kabuklar olarak kümeler halinde evi terk ederdi. Mutfakta, kahya baş parmağını iki yüz kez basarsa, iki yüz portakalın suyunu yarım saatte sıkabilen bir makine vardı.

En az iki haftada bir, bir grup insan ellerinde metrelerce branda ve Gatsby'nin koca bahçesini Noel ağacına benzetecek kadar çok sayıda ampulle gelip çalışmaya başlardı. Hazırlanan uzun masaların üzeri çeşitli ordövrler, bol baharatlı soğuk et, rengarenk salatalar, hayvan biçimi verilmiş hamur işleri ve nar gibi kızarmış hindilerle donatılırdı. Büyük salona kurulan bronz parmaklıklı barda öyle içkiler olurdu ki konuk bayanlar artık üretilmeyen bazı likör ve cinlerin adlarını bilemeyecek kadar genç olduklarını iddia ederlerdi.

Akşam saat yedi olduğunda müzisyenler yerlerini almış olurdu. Öyle beş kişilik uyduruk bir grup değildi bu; obualar, trombonlar, saksofonlar, kemanlar, kornetler, flütler ve irili ufaklı bir sürü davuldan oluşan kocaman bir orkestraydı. Yüzmeyi çok sevdiklerinden en sona kalanlar da plajdan dönüp üst katta giyinirlerken; New York'tan kendi arabasıyla gelenler park yerinde beş sırayı doldurmuş olur; odalar, salonlar, balkonlar, teraslar modanın en son renkleriyle canlanır, iddialı, tuhaf saç modelleri, Kastilya'da bile görebileceğinizden daha çok çeşitlilikte şallar ortalıkta dolanırdı. Bar, tam kapasiteyle çalışmaya başlar; dışarıda bahçede kokteyl kadehleri suda yüzermişçesine ellerde dolaşırken karanlığı delerdi. Konuşmalar, kahkahalar havayı canlandırır; imalı sitemler ve yeni kurulan dostluklar anında unutulur; birbirlerinin adını bile öğrenmeye gerek görmeyen bayanlar büyük bir samimiyetle derin sohbetlere dalarlardı.

Yerküre güneşten uzaklaştıkça ışıklar daha bir parlar; orkestra sarı bir kokteyl müziği çalmaya başlayınca konuşanların ses tonu birkaç derece yükselirdi. Her geçen dakika kahkahaların dudaklardan daha cömertçe dökülmesini sağlardı, ufacık bir sözcük insanların neşesini körüklemeye yeterdi. Gruplar çabuk biçim değiştirir; yeni gelenlerle büyüyüp şişer, bir anda dağıldığı gibi bir anda da toplanıverirdi. Arada dolanan da çok olurdu; bunlar daha yaşlı ve daha sakin olanların arasında gidip gelir, bir anda coşku dolu bir grubun ilgi odağı olur, sonra kazandığı o zaferin heyecanıyla suratlar, sesler ve renklerden oluşan bir denizin içinden ve durmadan değişen ışıkların altından kayarak geçerlerdi.

Bazen bu küçük çingenelerden bir ışıkların altında parıldayan opal rengi elbisesiyle dolaşırken, birden, tepside sunulan kokteyllerden birini kapıp cesaretini arttırmak için bir nefeste tepesine diktikten sonra, elleri ve kollarıyla garip hareketler yaparak yere yayılmış brandanın üzerinde tek başına dans etmeye başlardı. Bir anlık bir sessizliğin ardından orkestra şefi müziği onun hareketlerine uydururken konuklar arasında genç bayanın ünlü revü yıldızı Gilda Gray'in dublörü olduğuna dair bir söylenti dolaşmaya başlar; fakat bunun doğru olmadığı çabuk anlaşılırdı. Eğlence böylece sürüp giderdi.

Ben Gatsby'nin evine ilk kez gittiğim gece sanırım resmen davetli olan pek az kişiden biriydim. İnsanlar davet falan beklemiyor; canı isteyen kalabalığa katılıyordu. Onları Long Island'a getiren otomobillere biniyor ve bir şekilde kendilerini Gatsby'nin evinde buluyorlardı; içeri girince de Gatsby'i tanıyan biri onları ev sahibine tanıştırıyor, ondan sonra Luna Parktaki eğlencelere katılanlara benzer davranışlar sergileyerek ortalıkta dolaşıyorlardı.

Hatta bir bölümü, bazen çekinmeden eğlenceye katılıp sonra, Gatsby ile hiç tanışmadan geldikleri gibi gidiyorlardı; bu doğallık ve samimiyet onların giriş biletiydi.

Fakat ben gerçekten davet edilmiştim. Bir cumartesi sabahı erkenden, ardıç kuşu yumurtası maviliğinde üniforma giymiş olan şoför aramızda uzanıp giden bahçe tarafından gelerek patronundan son derece resmi bir davetiye getirmişti. Gatsby o gece vereceği 'küçük partiye' katılırsam büyük bir onur duyacağını yazmıştı. Beni pek çok kez görmüş ve pek çok kez de ziyaretime gelmeyi düşünmüştü; fakat araya giren bir takım engeller yüzünden bir türlü bunu başaramamıştı. Davetiyenin alt köşesindeki gösterişli imzada Jay Gatsby adı okunuyordu.

Beyaz keten takım elbisemi giydim ve saat yediyi biraz geçerken kendi bahçemden onunkine doğru yürüdüm. Bir süre hiç tanımadığım bir insan kalabalığının arasında oldukça huzursuz dolaştım ancak, arada bir banliyö treninde karşılaştığım birkaç tanıdık yüze de rastladığımı söylesem doğru olur. Ortalığa serpiştirilmiş gibi duran İngilizlerin sayısının çok olması dikkatimi

çekmişti. Tümü iyi giyimliydi, yüzlerinde acıkmış gibi bir ifade vardı; tümü de alçak sesle ve ciddi bir tavırla iri yarı zengin Amerikalılara bir şeyler anlatmakla meşguldü. Eminim bir şeyler satmaya çalışıyorlardı; hisse senedi, sigorta poliçesi ya da otomobil gibi. En azından çevrelerinde dolanan paranın kokusunu almış oldukları ve doğru sözcükleri seçebilirlerse kazançlı çıkacaklarına inandıkları belliydi.

Oraya varır varmaz davet sahibini bulmak için harekete geçmiştim ama, nerede olabileceğini sorduğum iki üç kişi yüzüme öyle şaşkın baktı ve öyle şiddetle kendisinin yaptıkları hakkında en ufak bir fikirleri olmadığını beyan ettiler ki, hemen yanlarından kaçıp içkilerin dağıtıldığı masanın yanına sığındım. Çünkü orası yalnız bir adamın arkadaşsız ve amaçsız görünmeden durup oyalanabileceği tek yerdi.

Sırf can sıkıntısından dut gibi sarhoş olmak yolunda hızla ilerlerken, Jordan Baker içerden çıkarak mermer merdivenlerin başında durdu; hafifçe geriye doğru kaykılarak biraz tepeden bakan bir tavırla bahçeyi süzmeye başladı.

Gelip geçene nezaket sözcükleri söylemeye başlamaktansa, hoş karşılansa da karşılanmasa da tanıdık birine sokulmak daha işime gelirdi.

"Merhaba!" diye seslendim yanına doğru ilerlerken. Sesim biraz fazla çıkmıştı sanırım.

Ben merdivenlerden çıkarken o, "Burada olabileceğini düşünmüştüm" dedi dalgın dalgın, "onunla komşu olduğunuzu hatırladım da..."

Umursamaz bir tavırla elimi sıktı; benimle bir dakika sonra ilgileneceğine söz veriyordu sanki. Bir yandan da merdivenlerin alt basamağına gelip duran birbirinin aynısı sarı elbiseler giymiş iki kızın ne söylediğini duymaya çalışıyordu.

Kızlar, "Merhaba, kazanamadığına üzüldük!" diye bağırdılar.

Bir hafta önceki golf turnuvasından söz ediyorlardı. Jordan finallerde elenmişti.

"Siz bizi tanımadınız ama, bir ay kadar önce burada tanışmıştık" dedi sarı elbiselilerden biri.

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

"Saçının rengini değiştirmişsin de ondan" dedi Jordan. Ben biraz irkildim ama, kızlar çoktan uzaklaşmış olduğundan söylediklerini zamansız ortaya çıkan aydan başka duyan olmadı. Sanırım bu yapay mehtap da masadaki yemekleri hazırlayan şirketin marifetiydi. Jordan'ın bronzlaşarak altın rengini almış olan ince kolu kolumda merdivenlerden inip bahçede dolaşmaya başladık. Alacakaranlıkta bir tepsi dolusu içki kadehi önümüzden geçip gittikten sonra sarı elbiseli o iki kız ve üç adamla birlikte bir masaya oturduk. Adamların üçünün de adı Bay Mırıltı'ymış gibi gelmişti bana.

"Buradaki partilere sık gelir misiniz?" diye sordu Jordan yanındaki kıza.

"En son geldiğim sizinle tanıştığım partiydi" diye yanıt verdi kız, güven dolu canlı bir sesle. Sonra arkadaşına dönerek, "Sen de öyle, değil mi Lucille?" diye sordu.

Evet, Lucille de öyleydi.

"Buraya gelmek hoşuma gidiyor" diyordu Lucille, "Ne yapacağım umurumda değil; o nedenle her zaman çok eğlenirim. Buraya en son geldiğimde tuvaletim bir iskemleye takılıp yırtılmıştı; bunu görünce kendisi adımı ve adresimi sordu. Bir hafta sonra şu meşhur lüks Courier mağazasından bir paket geldi; açtığım zaman içinden yepyeni bir tuvalet çıkmaz mı!"

"Peki sen kabul ettin mi?" diye sordu Jordan

"Tabii ettim. Bu gece giyecektim ama, göğsü biraz büyük geldi; küçültecekler tabii. Havagazı alevi renginde ve üzeri eflatun boncuklarla işli. İki yüz altmış beş dolar."

"Böyle şeyler yapan bir adamda kesinlikle bir tuhaflık vardır" dedi öteki kız, içinden gelerek, "*Kimseyle* başı derde girsin istemiyor anlaşılan."

"Kim istemiyor?" diye sordum.

"Gatsby. Biri bana..."

İki kız ve Jordan öne doğru eğilip birbirlerine sokuldular.

"Biri bana onun bir zamanlar birisini öldürmüş olabileceğini söyledi."

Hepimiz heyecanlanmıştık, Üç Bay Mırıltı da öne doğru eğilip merakla dinlemeye başlamışlardı.

"Yok canım, o kadar ileri gittiğini sanmıyorum" dedi Lucille kuşkuyla, "bence savaş sırasında Alman casusu olduğu daha doğru."

Adamlardan biri başını sallayarak onayladı.

"Bunu Gatsby'i çok iyi tanıyan birinden duydum; çocukları Almanya'da geçmiş, birlikte büyümüşler" diyerek bizi inandırmaya çalıştı kız.

"A, yok canım!" dedi ilk konuşan bayan, "Doğru olamaz, çünkü savaşta Amerikan ordusunda görevliymiş." Dikkatimiz ve bakışlarımız gene ona yönelince sır verirmişçesine biraz daha öne doğru eğildi, "Kimsenin kendisiyle ilgilenmediğini düşündüğü zamanlar ona dikkatle bakın, yemin ederim siz de göreceksiniz, o birini öldürmüş."

Gözlerini kısıp titredi, Lucille de titriyordu. Hepimiz çevremize bakıp Gatsby'i bulmaya çalıştık.

Dünyamızda fısıldayacak konu bulmakta zorluk çeken kişiler için Gatsby'nin böyle romantik ve gizemli söylentilere esin kaynağı olması çok normaldi.

İlk yemek servisi başlamıştı – gece yarısından sonra bir tane daha olacaktı. Jordan benim kendi grubuyla oturmamı istiyordu. Bahçenin öteki yanındaki masalardan birini seçmişlerdi.. Evli üç çift ve Jordan'ın kavalyesinden oluşan gruba katıldım. Bu sonuncusu ateşli konuşmalar yapmakta ısrar eden genç bir üniversite öğrencisiydi; her davranışıyla, bir gün, şu veya bu şekilde Jordan'ın bedenine sahip olacağına inandığını belli ediyordu. Grup dağılarak sağda solda dolaşmak yerine birlikte kalmayı yeğlemiş ve bir bütün olarak ağırbaşlı banliyö sosyetesinin temsilcisi olmayı seçmişti. East Egg'liler lütfedip West Egg'lilere yakınlaşmışlardı ama buraların renkli ve hareketli havasına kapılmamaya da dikkat etmekten geri kalmıyorlardı.

Oldukça sıkıcı geçen yarım saatin sonunda Jordan, "Haydi kalkalım" diye fısıldadı, "bunlar fazla nazik tipler."

Masadan ayrılırken davetin sahibini arayıp bulacağımız konusunda bir açıklama yaptık. Jordan onu hiç tanımadığını ve bunun kendisini rahatsız ettiğini söyledi; üniversiteli alayla karşık hüzünlü bir baş sallayışla onay verdi.

İlk baktığımız yer bar oldu; kalabalıktı ama, Gatsby orada değildi. Mermer merdivenlerin başında da terasta da yoktu. Karşımıza görkemli bir kapı çıkınca şansımızı orada denemeye karar verdik ve kendimizi oymalarla süslü İngiliz meşesinden yapılmış mobilyalarla Gotik tarzı döşenmiş -büyük bir olasılıkla her şeyi harp sırasında zarar gören Avrupa'daki bir yapıdan sökülüp getirtilmiş- bir kütüphanede bulduk.

Orta yaşlı, iri yapılı bir adam kocaman kalın gözlükleriyle kocaman bir masanın kenarına oturmuş raflara dizilmiş kitaplara bakmaktaydı; biraz çakır keyifti. İçeri girdiğimizi fark edince heyecanla arkasına dönerek Jordan'ı tepeden tırnağa süzdü.

"Ne düşünüyorsunuz?" diye sordu birden.

"Ne hakkında?"

Eliyle kitap dolu rafları göstererek, "Bunlar" dedi, "gerçi bir şey söylemenize pek gerek yok, ben inceledim, hepsi gerçek."

"Kitaplar mı?"

Başını salladı, "Tümüyle gerçek: Sayfaları, yazıları her şeyleri var. Ben onları sadece dayanıklı, süslü karton ciltler sanmıştım ama değillermiş. Tümü gerçek. Sayfalar falan, hepsi. Bir dakika bekleyin, size göstereyim."

Bizim kuşku duyduğumuzdan emin olduğunu belli ediyordu, raflara doğru koştu, *Stoddard Lectures* adlı gezi dizisinin birinci cildini alıp geldi, "Görüyor musunuz!" dedi yüksek sesle, zafer kazanmışçasına, "İşte gerçek bir kitap. Ne kadar yanılmışım. Adam gerçek bir Belasco!* Bu büyük bir zafer. Ne titiz bir seçim! Ne güzel bir seçim! Ayrıca nerede duracağını bilip sayfaları da kesmemiş ve azaltmamış. Daha ne istenir, ne beklenebilir?"

Kitabı elimden kapıp yerine yerleştirirken bir yandan da ağzının içinde 'Bir tuğla eksilirse tüm kitaplık devrilebilir' gibilerden bir şeyler geveliyordu.

* David Belasco, oyunlarda kullandığı dekorların gerçekliğiyle ün yapmış bir tiyatro patronu. Ç.N.

"Sizi kim getirdi?" diye sordu birden, "Yoksa öylece çıkıp geldiniz mi? Beni birisi getirdi.Buradakilerin çoğu böyle gelmiştir zaten."

Jordan adamı gülümseyerek dikkatle dinliyordu ama, bir yanıt vermedi.

"Beni Bayan Roosevelt getirdi. Bayan Claud Roosevelt. Onu tanır mısınız? Ben dün gece bir yerde tanıştım. Bir haftadır sarhoş dolaşıyorum da belki bir kütüphanede otururum ayılırım diye düşündüm."

"Ayıldınız mı bari?"

"Birazcık. Öyle sanıyorum ama pek de emin değilim. Yani henüz değilim. Çünkü buraya geldiğim sadece bir saat oldu. Size bu kitaplardan söz ettim mi? Tümü gerçekten kitap. Onları..."

"Söylemiştiniz."

Ciddi bir tavırla elini sıktıktan sonra dışarı çıktık.

Millet bahçeye serilmiş branda bezinin üzerinde dans etmekteydi. Yaşlı beyler kaba saba figürler yapmaya çalışarak gencecik kızları ileri geri çekiştirip daireler çizerken, uyumlu çiftler modaya uygun hareketlerle eğilip bükülerek köşelerden uzaklaşmamaya özen gösteriyor, çok sayıda genç bayan da ya tek başlarına dans ediyor ya da arada bir orkestradaki müzisyenlerden bazılarının banco veya davullarının başına geçip çalarak onların dinlenmelerini sağlıyorlardı. Gece yarısına doğru eğlence doruğa tırmanırken ünlü bir tenor İtalyanca bir konser verdi, maceralı bir kontralto caz şarkıları söyledi; bu iki konser arasında neşe dolu bomboş kahkahalar yaz akşamında gökyüzünü çınlatırken bahçenin dört bir yanındaki her köşede birileri marifetlerini sergilemeye çalışıyordu. İkiz bebekler kılığına girmiş iki kız -sonradan anladığıma göre bizim sarı elbiselilermiş- bir şov sergilediler. Kase büyüklüğündeki kadehlerle şampanyalar ikram edildi. Ay iyice yükselmişti, gümüş renginde üçgen biçimli süsler gökyüzüne doğru uçuşurken banconun çıkardığı tenekemsi seslerin tıngırtısıyla titreşiyorlardı.

Hâlâ Jordan Baker'la beraberdim; ben yaşlarda bir adam ve külhanbeyi tavırlı ufak tefek bir kızla aynı masada oturuyorduk. Kızcağız en ufak bir fırsat yakalar yakalamaz çılgın kahkahalar

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

atıp duruyordu. Şimdi biraz eğlenmeye başlamıştım; iki kadeh şampanya içtiğim için gördüklerim anlamlı, gerekli ve derinmiş gibi geliyordu.

Bir ara eğlencenin yavaşlar gibi olduğu bir an birisi bana bakıp gülümsedi, "Yüzünüz hiç yabancı gelmiyor" dedi nezaketle, "savaşta birinci tümende miydiniz?"

"A! Evet. Yirmi sekizinci piyade alayı."

"Ben 1918 Haziranına kadar on altıncı piyade alayındaydım. Sizi daha önce görmüş olduğumdan emindim zaten."

Kısa bir süre Fransa'nın gri renkli, yağmurlu, küçük köylerinden söz ettik. Kendisinin buralarda bir yerde oturduğunu anlamıştım; çünkü bir deniz uçağı aldığını ve yarın sabah binip deneyeceğini söylemişti.

"Benimle gelmek ister misin ahbap? Boğazda kıyı boyunca bir gezinti yaparız."

"Kaçta?"

"Sana en uygun olan saatte."

Adını sormak dilimin ucuna kadar gelmişken Jordan bana bakarak gülümsedi, "Eğleniyor musun şimdi?" diye sordu.

"Hem de çok" dedikten sonra yeni arkadaşıma döndüm, "Bu benim için çok sıra dışı bir durum; daha davet sahibini görmedim bile. Aslında evim şurası" diyerek karanlıkta pek seçilemeyen biraz ötedeki çiti işaret ettim, "Gatsby denilen kişi şoförüyle bir davetiye göndermişti."

Bir an hiçbir şey anlamamış gibi yüzüme bakakaldı, sonra birden, "Gatsby benim" dedi.

"Ne!?" diye bağırdım, "Ay, çok özür dilerim."

"Biliyorsun sanıyordum ahbap. Korkarım pek iyi bir ev sahibi değilim."

Dudaklarında anladığını belli eden tatlı bir gülücük dolaştı; aslında anlayışlı olmaktan öte bir gülüştü; Hayatta dört ya da beş kez görebileceğiniz ender gülüşlerden biriydi bu; karşısındakini sonsuza dek rahatlatacak bir özelliğe sahipti. Bir an için sonsuzlukla yüz yüze gelmiş ve tüm gördükleri içinde *size* yönelip *sizi*

seçmiş duygusunu veriyordu insana. Sizi sizin istediğiniz ölçüde anlayan, size kendiniz kadar inanan ve karşınızda bulunan kişiye en iyi halinizle göründüğünüzü kabul edip anlayan bir gülüş! Ben bunları düşünürken gülümseme anında yok oldu; şimdi karşımda otuz bir-otuz iki yaşlarında, şık giyimli, delikanlı görünüşlü bir genç adam vardı. Konuşması fazlaca gösterişli, hatta biraz abartılıydı. Kendini tanıtmadan önce, kullandığı sözcükleri dikkatle seçtiği etkisini uyandırmıştı bende.

Bay Gatsby adını açıkladığı anda kahyası telaşla yanına gelerek Chicago'dan arandığını söyledi. Hepimizi ufak bir baş hareketiyle tek tek selamlayarak yanımızdan ayrılırken, "Bir şey gerekirse hemen haber sal ahbap" diye tembih etti bana, "özür dilerim, az sonra yeniden size katılırım."

O gider gitmez hemen Jordan'a döndüm, ne kadar şaşırmış olduğumu açıklamam gerektiğini düşünüyordum. Bay Gatsby'nin orta yaşlı, kırmızı yüzlü ve tıknaz biri olduğunu sanıyordum nedense.

"Kim bu adam? Sen biliyor musun?" diye sordum.

"Gatsby diye biri işte."

"Nerelidir, ne iş yapar?" demek istedim.

"Şimdi de *sen* o konuya kendini kaptırdın bakıyorum" dedi belli belirsiz bir gülümseyişle, "her neyse, bir keresinde bana Oxford'da okuduğunu söylemişti."

Arka planda bir şeyler şekillenmeye başlamıştı ama, bir sonraki cümlesini duyunca hepsi siliniverdi, "Fakat ben buna pek inanmadım."

"Neden?"

"Bilmiyorum" dedi kararlı bir sesle, "orada okuduğuna inanmıyorum işte."

Bunu söylerkenki tavrı bana öteki kızın, 'sanırım birini öldürmüş' demesini anımsatmıştı; bu da merakımı büsbütün kördürmüş' demesini anımsatmıştı; bu da merakımı büsbütün körükledi. Hiç duraksamadan Gatsby'nin Louisiana'nın bataklıklarından ya da New York'un doğusundaki salaş semtlerden birinden çıkmış olduğunu kolayca kabul edebilirdim. Fakat o türden ne idüğü belirsiz genç bir adam birden ortaya çıkıp Long

Danielle Steel
Kır Evi
Sıkı dostlar
Roman
Jill Mansell

Island Sound gibi bir yerde saray yavrusu bir ev satın alamazdı – en azından benim gibi insanları pek iyi tanımayan, deneyimsiz bir taşralının buna inanması çok zordu.

"Aman canım neyse ne, böyle büyük partiler veren biri işte" dedi Jordan somut kanıtlardan pek hoşlanmayan kent soylusunun o umursamaz tavrıyla konuyu değiştirerek, "ve ben de büyük partileri çok severim, ayrıca son derece samimi bulurum; küçük toplantılarda ise bildiğini okuyamazsın, herkes göz önündedir."

Beş adet davul birden gümbürdedi ve orkestra şefinin sesi bahçedeki sohbetlerin üzerinden aşarak ortalığı çınlattı, "Bayanlar baylar" diye bağırdı, "Bay Gatsby'nin isteği üzerine sizlere geçen mayıs ayında Carnegie Hall'da çalındığı zaman büyük ilgi gören Bay Vladmir Tostoff'un en son eserini çalacağız. Ne büyük bir heyecan yaratmış olduğunu gazetelerde okumuşsunuzdur."Hepimize biraz tepeden bakarak, "Ah, o ne coşkuydu!" diye ekleyince herkes güldü.

Tutku dolu bir sesle, "Eser 'Vladmir Tostoff'un Dünya Caz Tarihi' adını taşıyor" diyerek sözlerini bitirdi.

Bay Tostoff'un kompozisyonuna pek dikkatimi veremedim; çünkü tam başlarken gözüm Gatsby'e takılmıştı: Mermer merdivenlerde durmuş bir gruptan ötekine beğeniyle bakmaktaydı. Güneş yanığı gergin teni, düzgün yüz çizgilerini daha da belirginleştiriyordu. Kısa kesilmiş saçlarına her gün şekil veriliyormuş gibiydi. Hiç de insanı ürküten bir yanı yoktu. Onu konuklarından ayıran şey acaba içki içmemesi mi diye düşünmekten kendimi alamadım; çünkü çevremizdeki şamata arttıkça Gatsby gözüme daha da ağırbaşlı görünmeye başlamıştı. 'Dünya Caz Tarihi' konseri bittiğinde neşeli genç bayanlar, beylere kedi yavruları gibi sokulup başlarını onların omuzlarına dayamışlardı; beylerin kollarının arasında dururken geriye doğru kaykılıp düşme numarası yapanlar da vardı, sonra grup halinde dururken düşecekmiş gibi sallananlar da. Nasıl olsa birilerinin kendilerini tutup kaldıracağından emindiler. Fakat kimse bu şakaları Gatsby'e yapmıyordu; kimse bayılma ayaklarına yatmıyor, kimse Fransız tarzı yapılmış buklelerini onun omzuna koymuyor;

kafa kafaya verip yüksek sesle şarkılar söyleyen grupların arasında ona rastlanmıyordu.

"Pardon, özür dilerim efendim." Gatsby'nin kahyası yanımızda bitivermişti.

"Bayan Baker?" diye sordu, "Rahatsız ettim ama Bay Gatsby sizinle yalnız görüşmek istiyor."

"Benimle mi?" dedi kız şaşkın şaşkın.

"Evet madam."

Jordan ağır ağır yerinden kalkarken, kaşlarını hayretle kaldırıp bana baktı, sonra kahyanın peşinden ilerledi. Giderken gece elbisesini de aksesuarlarını da, spor kıyafetmiş gibi taşıdığını fark ettim. Yürüyüşü ve hareketlerindeki rahatlık, sabahın serin temiz havasında golf sahasında dolaşıyormuş izlenimini veriyordu.

Artık tek başınaydım, saat sabahın ikisiydi. Bir süre terasın üzerindeki çok pencereli uzun odadan gelen birtakım anlaşılmaz fakat ilgi çekici seslere kulak verdim. İki dansçı kızla kadın hastalıkları konusunda konuşmaya dalmış olan Jordan'ın üniversiteli arkadaşı beni de kendilerine katılmaya davet etti, ama ben kaçıp içeri girdim.

Büyük salon doluydu. Sarı elbiseli iki kızdan biri piyano çalıyor, yanında duran uzun boylu, kızıl saçlı genç bir kadın şarkı söylüyordu. Bol miktarda şampanya içmişti ve gereksiz yere her şeyin çok üzücü olduğuna karar verdiğinden midir nedir, bir yandan da ağlayıp duruyordu. Müziğin akışında bir duraklama olur olmaz boşluğu hıçkırıklarla ya da derin bir iç çekişiyle dolduruyor sonra soprano tonlarındaki sesi titreyerek kaldığı yerden söylemeyi sürdürüyordu. Gözyaşları yanaklarında çizgiler oluşturuyor, çabucak akıp gitmeden önce ağır rimelli kirpiklerinde mürekkep rengini alıyor, sonra ince siyah derecikler olarak yollarına devam ediyorlardı. Birisi kızcağıza yüzündeki notaları okuyarak şarkı söylemesini alaylı bir dille önerince o da kollarını havaya kaldırarak kendini en yakın koltuğa atıp orada sızıp kaldı. Derin bir uykuya dalmıştı. Yanı başında beliren başka bir kız, "Kocası olduğunu söyleyen bir adamla demin tartıştılar" diye bilgi verdi.

Sıkı dostlar
Roman
Jill Mansell

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

Şöyle bir çevreme baktım; partiden ayrılmamış olan bayanların çoğu kocaları olduğunu iddia eden adamlarla tartışmaya dalmışlardı. Jordan'ın grubunda bile -hani şu East Egg'liler kuarteti- anlaşmazlık baş göstermişti. Adamlardan biri genç bir aktrisle hararetli bir sohbete dalmıştı; karısı durumu bir süre umursamadan, mağrur bir gülümsemeyle karşılamaya çalıştıktan sonra, her şeyi bir kenara itip saldırıya geçmişti; öfkeli bir yılan gibi adamın yanına sokulmuş, ikide bir, "Söz vermiştin!" diye tıslıyordu.

Eve gitmeye karşı gösterilen isteksizlik yalnız çakır keyif erkeklere özgü bir durum değildi. Salon bir anda acınacak kadar ayık iki adam ve onların öfkeli eşlerinin işgali altına girmişti. Hanımlar oldukça yüksek sesle birbirlerine acımakla meşguldüler.

"Ne zaman eğlendiğimi görse bizimki eve gitmek ister."

"Ömrümde bu kadar bencilce bir şey duymadım."

"Her partiden ilk çıkan biz oluruz."

"Biz de öyle."

Adamlardan biri salak salak, "Neyse bu gece en son çıkanlar olacağız" dedi, "orkestra bile gideli yarım saat oldu."

Hanımların böylesine bir kötülüğe dayanılamayacağı konusunda anlaşmış olmalarına karşın, tartışma kısa bir boğuşmayla bitiverdi; kocaları ikisini de kucaklayıp götürürken bayanlar gecenin karanlığını tekmelemekle yetinmek zorunda kaldılar.

Salonda durmuş uşağın şapkamı getirmesini beklerken kütüphanenin kapısı açıldı ve Jordan Baker ile Gatsby birlikte dışarı çıktılar. Gatsby kıza son bir şeyler söylemeye çalışıyordu ama, birkaç kişi kendisine veda etmek için yanlarına gidince hareketlerindeki yakınlığın yerini aniden bir resmiyet aldı.

Jordan'ın grubu terasta dikilmiş sabırsızlıkla onu çağırırken o biraz ağırdan alarak ellerimizi sıktı ve kulağıma, "İnanılmaz bir şey öğrendim" diye fısıldadı, "sen ne kadar zamandır bu salondasın?"

"Şey, bir saat kadar oldu."

"İnanılmaz, inanılmaz" diye yineledi dalgın dalgın, "Kimseye söylememeye yemin ettim. Ama, şimdi seni boş yere umut-

landırdım işte." Yüzüme karşı kibar bir tavırla esnedi, "Lütfen beni ara...telefon rehberi...teyzemin adına kayıtlıdır...Bayan Sigourney Howard." Konuşurken bir yandan da çabuk çabuk yürüyordu; Kapıda bekleyen arkadaşlarının arasına karışırken güneşten kararmış eliyle gösterişli bir selam verdi.

İlk kez geldiğim bir evde bu kadar çok kaldığım için oldukça utanmıştım, Gatsby'nin çevresinde toplanmış son konuklara ben de katıldım. Partiye geldiğim zaman kendisini arayıp bulamadığımı söylemek ve bahçedeyken onu tanımadığım için özür dilemek istiyordum.

"Hiç önemi yok" dedi hemen, "bunlarla kafanı yorma ahbap" derken sözleri de omzumu okşayan elinin dokunuşu da içten olmaktan çok sıradan bir nezaket gösterisiydi kanımca.

"Yarın sabah dokuzda deniz uçağıyla yapacağımız gezintiyi unutma."

O sırada kahya geldi, "Philadelphia'dan arıyorlar efendim" dedi.

"Tamam. Bir dakika. Hemen geliyorum... İyi geceler."

"İyi geceler."

"İyi geceler" diyerek gülümsedi – ve ben birden oradan son ayrılanlardan biri olmamın kendisi için önem taşıdığını ve hep bunu istemiş olduğunu düşündüm, "İyi geceler ahbap... iyi geceler."

Merdivenlerden inerken partinin henüz sona ermemiş olduğunu gördüm. Köşkün kapısından birkaç metre ötede duran bir düzine otomobil farı karmakarışık, tuhaf bir manzarayı aydınlatıyordu. Yolun yan tarafındaki çukurda tek tekerleği kopmuş yepyeni bir araba yan yatmıştı; daha iki dakika önce yola çıkanlardan biriydi bu.Tekerleğin fırlamasına önüne çıkan duvarın çıkıntısı neden olmuştu. Yarım düzine kadar meraklı bir sürücü topluluğu durumu dikkatle incelemekle meşguldü. Yalnız hepsi arabalarını yolun ortasında bırakmış olduğundan arkalarında kalanların kornalarından çıkan akortsuz, tiz sesler kulak tırmalıyor, büsbütün karmaşayı arttırıyordu. Hurdanın içinden, tozdan korunmak için sürücülerin giydiği türden, modaya uygun uzun bir önlük giymiş bir adam çıkıp yolun ortasına dikildi.

Biraz şaşkın fakat tatlı bakan gözleri arabasından lastiğe lastikten de izleyicilere gidip geliyordu, "Görüyorsunuz işte" diye açıkladı, "hendeğe girdi."

Duruma çok şaşırdığı belli oluyordu. Önce bu aşırı şaşkınlığın biraz tuhaf kaçtığını sonra da adamı tanıdığımı fark ettim. Gatsby'nin kütüphanesinde bize ahkam kesen kişiydi.

"Nasıl oldu bu?"

Omuzlarını silkerek, "Ben makinelerden hiç anlamam" diye kestirip attı.

"İyi de kaza nasıl oldu? Duvara mı çarptınız?"

Baykuş gözlü, "Bana sormayın" diyerek sorumu savuşturmaya çalıştı, "Araba kullanmayı pek bilmiyorum, hatta hiç bilmiyorum. Bir kazadır oldu işte; bütün bildiğim bu."

"Kötü bir sürücü olduğunuza göre gece araba kullanmamalısınız."

"Ama ben kullanmıyordum" dedi biraz kırgın, "zaten ben kullanmıyordum ki."

Çevrede dikilenlerin üzerine derin bir sessizlik çökmüştü.

"Canından olmak mı istiyorsun?"

"Lastiğin çıkmasıyla atlattığınız için şanslısınız! Hem berbat bir sürücü, hem de beceriksiz!"

"Anlamıyorsunuz" dedi suçlu suçlu, "arabayı ben kullanmıyordum, içerde biri daha var."

Bu itirafın neden olduğu şaşkınlık, "Ahhh!" sesiyle canlanırken arabanın kapısı yavaşça aralanmaya başladı. Kalabalık –etrafımız iyice dolmuştu– geri çekildi; kapı açıldığında tuhaf bir sessizlik oldu ve solgun yüzlü sıska bir yaratık son derece yavaş hareket ederek elinde tuttuğu kocaman rugan bir pabuçla toprağı eşeleye eşeleye adeta bölüm bölüm enkazdan çıktı.

Araba farlarından gözleri kamaşan, sürekli öten kornaların sesinden şaşkına dönen hayalet kılıklı kişi uzun önlüklü adamı algılayamadan önce bir süre durduğu yerde sallandı sonra sakin bir sesle, "Ne oldu yahu, benzinimiz mi bitti?" diye sordu.

"Şuraya bakar mısın!"

Yarım düzine işaret parmağı kopup gitmiş tekerleği göstermekteydi. Adam bir süre o yana baktıktan sonra havadan düştüğünü sanmış olacak ki başını kaldırıp gök yüzüne baktı.

Biri, "Tekerlek fırlamış" diye bir açıklama yaptı.

Adam başını salladı, "Ne zaman durduğumuzun farkında değilim."

Gene bir sessizlik oldu. Adam derin bir nefes alarak bedenini dikleştirdikten sonra kararlı bir sesle, "Biri bana benzin istasyonunun nerede olduğunu söyleyebilir mi?" dedi.

Kendisinden daha iyi durumda olan en az bir düzine insan, tekerlekle otomobilin artık birbirlerine bağlı olmadığını anlatmaya çalıştı.

Bir dakika geçti, adam, "Geri çekilin" dedi, "geri vitese takalım."

"Fakat *tekerlek* yok!"

Biraz durdu, "Denemekten zarar gelmez."

Kornaların feryadı dayanılmaz boyutlara ulaşmıştı; arkamı dönerek oradan uzaklaştım, aradaki çimenliği geçip evime varmadan önce bir kez dönüp geriye baktım. Gatsby'nin evinde tepsi gibi parlayan ay gecenin güzelliğine güzellik katıyordu, mumlarla aydınlatılmış bahçede kahkahalar ve sesler kesilmişti. Şimdi evin pencerelerinden ve kocaman kapısından dışarıya taşıp akan bir boşluk vardı sanki ve o boşluk terasta durup elini sallayarak konuklarına veda eden evin sahibinin siluetini sarıp sarmalıyordu.

Şimdiye kadar yazdıklarıma bir göz attığımda tüm dikkatimi birkaç hafta arayla üç ayrı gecede geçen olaylara yöneltmiş gibi anlattığımı fark ettim. Halbuki hiç de öyle olmamıştı. Aslında anlattıklarım hareketli geçen o yaz mevsiminin olağan etkinliklerindendi; ama ben ancak çok zaman geçtikten sonra o sırada kendi başımdan geçenlere oranla çok daha az önemli olduklarını anladım.

Zamanımın çoğu çalışarak geçiyordu; sabahın erken saatlerinde New York'un aşağı mahallelerinin beyaz vadilerinden

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

geçerek Probity Şirketine doğru koşarken güneş gölgemi batıya doğru uzatıyordu. Şirkette çalışan katiplerin ve genç senet satıcılarının hepsinin adını bilirdim. Onlarla karanlık ve kalabalık lokantalarda oturur sosis ve patates püresi yer kahve içerdim. Hatta muhasebe bölümünde çalışan Jersey City'li bir kızla ufak bir maceram bile olmuştu. Ağabeyinin benim bulunduğum tarafa kötü kötü baktığını fark edince, kızcağız temmuz ayında iznini alıp tatile çıkar çıkmaz sessizce işin peşini bırakıverdim.

Akşam yemeğimi genellikle Yale Mezunlar Derneği'nde yiyordum - nedense benim için günün en sıkıcı zamanı o dakikalardı – sonra üst kattaki kütüphaneye çıkıyor ve bir saat kadar yatırımlar ve hisse senetleri hakkında yazılanları dikkatle okuyarak bilgi edinmeye çalışıyordum. Kulüpte her zaman birkaç gürültücü geveze olurdu ama, onlar kütüphaneye çıkmazlardı; o nedenle rahatça çalışmaya uygun bir yerdi. İşim bitince hava güzelse Madison Bulvarı'ndan aşağıya doğru yürür, eski Murray Hill Otel'in önünden geçer, 33. Caddeden Pennsylvania İstasyonu'na varırdım.

New York'u sevmeye başlamıştım: Gecelerinin o telaşlı, macera dolu havası; kadınların, erkeklerin, otomobillerin göz alan hareketliliği beni etkiliyordu. 5. Caddede yürürken kalabalığın içinden romantik görünüşlü kadınları seçer birkaç dakika sonra onların hayatına gireceğini hayal ederdim; bundan kimsenin haberi olmayacağından kimse de karşı çıkamazdı. Bazen peşlerinden karanlık caddelerden birinin bir köşesindeki apartmanlarının kapısına kadar gittiğimi, onların içeri girerken arkalarına bakıp bana gülümsedikten sonra karanlığa dalıp kaybolduklarını da düşünürdüm. Bu koca kentin büyüleyici gün batımında bazen içimi tuhaf bir yalnızlık kaplardı; bunu başkalarında da görürdüm – vitrinlerin önünde oyalanarak tek başına yiyecekleri yemeğin saatinin gelmesini bekleyen az kazançlı küçük memurlar, alacakaranlıkta gecenin ve yaşamın en güzel anlarını ziyan eden bir sürü genç insan.

Akşamın sekizinde tiyatroların bulunduğu semtlere giderken 40. Caddede beş sıra halinde ilerlemeye çabalayan taksileri izlerken kalbim sıkışırdı. Dura kalka giden o arabaların içinde birbirlerine sokulmuş insanlar şarkılar mırıldanır, duyamadığım

fıkralar anlatılıp kahkahalar atılır, yakılıp söndürülen sigaraların dumanı içerde halkalar oluştururdu. Ben de hayalimde onlarla birlikte eğleneceğim yere gitmek için sabırsızlanıyormuşum gibi davranır, onların heyecanlarını paylaşır, aynı zamanda içimden hepsinin mutlu olmasını dilerdim.

Jordan Baker'ı bir süre kaybeder gibi olmuştum ama, yazın ortalarına doğru gene karşılaştık. Önceleri sadece onunla görünmekten gurur duyuyordum, çünkü o ünlü bir golf şampiyonuydu ve herkes tarafından tanınıyordu. Sonra bu duygularıma başkaları da eklendi. Tam olarak âşık olmasam da kendisine karşı sımsıcak bir yakınlık ve ilgi duyuyordum. Çevresine karşı takındığı bıkkın tavırlarının ve biraz küstah ifadeli yüzünün arkasında bir şeyler sakladığını düşünüyordum – zaten tüm yapmacık tavırlar başlangıçta olmasa bile zamanla bir şeyi saklamaya yönelir. Bir gün neyi sakladığını öğrendim. Bu, Warwick'deki bir partide oldu: Gelirken ödünç almış olduğu açık bir arabayı üstünü kapatmadan yağmur altında bırakmış olduğunu ısrarla inkar edip duruyor, yalan söylüyordu. Ben birden Daisy'nin evinde ilk tanıştığımız gece anımsamaya çalıştığım şeyi buldum: Onun hakkında duymuş olduğum söylentiler aklıma gelmişti. Katıldığı ilk büyük golf turnuvasında gazetelere de yansıyan skandal denebilecek tartışmaya adı karışmıştı: Yarı finalde topunun yerini değiştirdiği söyleniyordu. Olay büyük boyutlara ulaşmak üzereyken birden üstü kapanmıştı. Sopaları taşıyan görevli iddiasından vazgeçmiş, olaya şahit olduğunu söyleyen ikinci kişi de yanılmış olabileceğini kabul etmişti. Ancak bu olay ve kahramanının adı benim kafama kazılmış olmalıydı.

Jordan Baker içgüdüsel olarak zeki ve akıllı erkeklerden uzak dururdu. Şimdi bunun doğrulardan uzaklaşmanın olanaksız olduğuna inanılan ortamlarda kendisini güvende hissettiği için olduğunu anlamıştım. İflah olmaz bir yalancıydı o. Kötü duruma düşüp utanmayı kendisine yediremediği için sanırım, daha çocukken kaçamak yollara baş vurarak, dünyaya meydan okuyan o soğuk kanlı ve küstah gülümsemesini yüzünden eksik etmeden isteklerini yerine getirmeyi prensip edinmişti.

Bunların benim için pek önemi yoktu -bir kadını yalanlarından dolayı pek fazla suçlayamayız zaten- önce biraz üzülür gibi

oldum ama sonra unuttum. Gene o geceki partide aramızda araba kullanmakla ilgili ilginç bir de konuşma geçti. Konuyu başlatan olay şu oldu: Jordan yol kenarında çalışan işçilerin o kadar yakınından geçmişti ki çamurluğumuz adamlardan birinin ceketinin düğmesini koparmıştı.

"Berbat bir sürücüsün sen!" diye bağırdım, "Ya daha dikkatli sür ya da araba kullanma."

"Ben dikkatliyim."

"Hayır değilsin."

"Neyse canım, öteki sürücüler dikkat ediyor nasıl olsa" dedi şakacı bir tavır takınarak.

"Ne ilgisi var?"

"Yolumdan kaçarlar işte. Kazayı yapan iki kişidir."

"Senin kadar dikkatsiz birine rastladığını varsayalım."

"Umarım böyle bir şey olmaz; dikkatsiz insanlardan nefret ederim ben. Onun için senden hoşlanıyorum ya!"

Güneşin ışınlarından korunmak için kıstığı gözlerini yoldan hiç ayırmamıştı ama, ilişkimizin yönünü değiştirmeyi başarmıştı ve ben bir an için ona âşık olduğumu sandım. Ama çok düşünüp geç karar veren biri olduğumdan ve isteklerimi frenleyen bir sürü kuralım bulunduğundan ilk yapmam gereken şeyin kendimi buraya, New York'a gelmeden kaptırmış olduğum o eski akıntıdan çekip kurtarmak olduğuna karar verdim. Hâlâ haftada bir ona mektup yazıp altını 'Sevgiler, Nick' diye imzalıyordum ve tenis oynarken üst dudağında minik ter damlacıklarının nasıl biriktiği hâlâ gözümün önünden gitmiyordu. Onunla aramızda adı konmamış bir anlaşma vardı ve benim kendimi özgür hissetmem için o anlaşmayı ustalıkla bozmam gerekiyordu.

Her insan kendinde en azından bir tane büyük erdem olduğuna inanır; benimki de tanıdığım insanlar arasındaki en dürüst kişi olduğumdur.

4.
BÖLÜM

Pazar sabahı kıyı boyunca sıralanmış ufak köylerin kilise-lerindeki çanlar çalarken dünya ve onun efendisi olan güneş Gatsby'nin bahçesine gelmiş ve çimenlerin üzerine neşeyle yayılmıştı.

Genç bayanlar ev sahibinin hazırlattığı kokteyller ve onun bahçesindeki çiçeklerin arasında dolanırken, "Onun kaçak viski imal ettiğini söylüyorlar. Ha, Alman cumhurbaşkanı Von Hindenburg'un yeğeni olduğunu meydana çıkaran ve şeytanın da kuzeni olduğunu söyleyen birini de öldürtmüş. Şuraya uzanıp bana bir gül koparsana şekerim, şu kristal sürahidekinden de son bir kadeh dolduruver" diye sohbet ediyorlardı.

Bir keresinde üşenmeyip o yaz Gatsby'nin evine gelip gidenlerin listesini yapmaya kalkışmıştım. '5/Temmuz/1922'ye aittir' başlığını taşıyan o liste artık çok eskidi, kat yerlerinden yırtılmaya bile başladı; fakat mürekkebi solup silikleşmiş de olsa isimleri okuyabiliyorum. Gatsby'nin konukseverliğinden yararlanıp kendisi hakkında hiçbir şey bilmemek gibi bir özelliğe sahip bir takım insanlar hakkında benim verdiğim genel bilgilerden çok daha fazlasını yansıttığından eminim.

Evet! East Egg'den Chester Baker ve eşi, Leech'ler, Yale Üniversitesinden benim de tanıdığım Bunsen adında biri, geçen

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

yaz Maine eyaletinde bir yerlerde denizde boğulan Doktor Webster Civet sonra Hornbeam'ler, Willie Voltaire ve eşi, bir araya toplanıp bir köşeye dikilerek yanlarından geçen herkese burun kıvıran hepsinin soyadı Blackbuck olan kalabalık bir aile grubu ve Ismay'ler, Chrystie'ler (daha doğrusu Hubert Auerbach ve Bay Chrystie'nin karısı) ve söylentiye göre bir kış günü hiçbir neden yokken saçları bembeyaz olan Edgar Beaver.

Anımsadığım kadarıyla Clarence Endive de East Egg'dendi. Yalnızca bir kez gelenlerdi; beyaz bir golf pantolon giymişti ve Etty adında it kılıklı bir herifle bahçede kavgaya tutuşmuştu. Long Island'ın biraz daha uzak yerlerinden gelenler arasında Cheadle'lar, O.R.P. Schraeder'ler, Georgia eyaletinden Stonewall Jackson Abrams, Fishguard'lar ve Ripley Snell çiftini sayabilirim. Snell hapse götürülmeden önce üç gün süreyle Gatsby'de kalmıştı; öyle çok içiyordu ki bahçe kapısıyla köşkün arasındaki yolda düşüp sızmış ve Bayan Ulysses Swett'in otomobili sağ elinin üzerinden geçmişti. Dancie'ler de sık gelirdi, altmış yaşın üzerinde olan S. B. Whitebait, Maurice A. Flink ve Hammerhead'ler, tütün ithalatçısı Beluga ve Beluga'nın kızları da konuklar arasındaydı.

West Egg'den Pole'lar, Mulready'ler, Cecil Roebuck, Cecil Schoen, Senatör Gulick, Films Par Excellence'nin patronu Newton Orchid, Eckhaust, Clyde Cohen, Don S. Schwartz (oğul) Arthur Mc Carthy, bunların tümü şu veya bu şekilde sinema endüstrisiyle bağlantısı olan insanlardı. Sonra Catlip'ler, Bemberg'ler, G. Earl Maldoon (sonraki yıllarda şu karısının boğazını sıkarak öldüren adamın kardeşi) pazarlamacı De Fontano, Ed Legros ve 'Rot-Got' adıyla tanınan James B. Ferret, De Jong ve karısı, Ernest Lilly: Bu son dördü kumar oynamak için gelirdi ve Ferret'in oyundan kalkıp bahçeye çıkarak dolanmaya başlaması zararının çok büyük olduğu ve ertesi gün Associated Traction Şirketi'nin kar miktarının düşeceği anlamına gelirdi.

Klipspiringer adında bir adam o kadar sık gelirdi ki herkes ona yatılı öğrenci derdi; kalacak başka bir yeri olduğundan kuşkuluyum. Tiyatro aleminden Gus Waize, Horace O'Donovan, Lester Myer, George Duckweed ve Francis Bull gelirdi. Ayrıca

Chrome'lar, Corrigan'lar, Kelleher'ler, Dewar'lar, Scully'ler, S. W. Belcher, Smirk'ler, genç Quinn'ler (şimdi boşanmışlar) ve kendini Times Meydanı'nda metro vagonunun önüne atarak intihar eden Henry L. Palmetto da New York'dan gelenler arasındaydı.

Benny McClenehan her zaman yanında dört kızla gelirdi. Her seferinde farklı kızlar olurdu ama, hepsi birbirine o kadar benzerdi ki daha önce de gelmiş olduklarını düşünürdünüz. Adlarını unuttum ama Jaqueline... Consuela ya da Gloria; Judy veya June da olabilir; soyadlarına gelince ya kulağa hoş gelen çiçek ve ay adları ya da ünlü Amerikan kapitalistlerinden birinin aile adını kullanırlardı; çok ısrar ederseniz onların kuzeni olduklarını da itiraf ederlerdi zaten.

Tüm bu insanlara ek olarak Faustina O'Brien'in en az bir kez geldiğini, Baedeker kızlarını ve savaşta burnu kopmuş olan genç Brewer'ı, Bay Albrucksburger ve nişanlısı Bayan Haag'ı, Ardite Fitzpeters ve bir zamanlar Amerikan Lejyonunun başı olan Bay P. Jewett'i ve şoförü olduğu iddia edilen bir adamın eşliğinde Bayan Claudiz Hipp'i, kendisine Dük diye hitap ettiğimiz, adını doğru dürüst öğrenemeden unuttuğum bir prensi de sayabilirim.

Evet, o yaz tüm bu insanlar Gatsby'nin evinde ağırlandılar.

Temmuz ayının sonlarına doğru bir sabah saat dokuzda Gatsby'nin şahane otomobili kapıma uzanan çakıllı yolda durdu ve üç notalı melodisi olan klaksonundan çıkan sesler ortalığı çınlattı. Verdiği partilerden ikisine katılmış, deniz uçağına binmiş ve ısrarlı davetleri üzerine özel plajını kullanmış olmama karşın o, ilk kez evime geliyordu.

"Günaydın ahbap! Bugün öğle yemeğinde beraberiz ama önce şöyle bir dolanalım diyorum."

Amerikalılara özgü bir rahatlıkla (bu rahatlığın çocukken fazla yük taşımamamızdan ve onun da ötesinde oynadığımız kuralsız ve düzensiz oyunlardan kaynaklandığına inanıyorum) arabasının kontrol paneline oturmuş dengesini korumaya çalı-

şıyordu. Bu rahatlığı, aşırı kibar davranışlarla [illegible] lup geçerek, onun, yerinde duramayacak kadar huzursuz davranışlar sergilemesine neden oluyordu. Hareket etmeden duramıyor; ya bir ayağını yere vurarak sürekli tempo tutuyor ya da ellerinden birini durmadan açıp kapatıyordu.

Hayran hayran arabasına baktığımı görünce, "Çok güzel değil mi ahbap?" diyerek daha iyi bakmam için dışarı atladı, "Daha önce görmemiş miydin?"

Görmüştüm elbette. Herkes görmüştü. Tatlı bir krem rengi ve parlak nikel aksesuarı vardı; bunlar devasa boyutlarının arasında ufak girinti ve çıkıntılar olarak göz okşuyorlardı: şapka kutuları, kumanya kutuları, alet kutuları falan. Özel olarak yapılmış kademeli ön camı sanki bir düzine güneşin ışınlarını kırarak yansıtıyordu. Arabaya atlayıp kente doğru yola koyulduğumuzda tabanı yeşil deriyle kaplı bir seranın içinde gidiyor gibiydik.

Son bir ay içersinde kendisiyle bir çok kez bir çok konu üzerinde konuşmaya çalışmış, ancak söyleyecek pek fazla bir şeyi olmadığını görerek düş kırıklığına uğramıştım. İlk tanıştığımızda sandığım gibi derin, gizemli ve saygın bir kişiliğe sahip olmadığını düşünmeye başladığımdan, artık o benim için sadece yan taraftaki görkemli köşkte yaşayan bir komşuydu.

Fakat o günkü gezimizde şaşırtıcı bir şey oldu. West Egg'e yaklaşırken Gatsby kullandığı süslü cümleleri yarım bırakmaya başladı ve yumruğunu kararsız bir tavırla sürekli, sütlü kahve rengi pantolonunun dizine vurmaktan vazgeçti. Sonra birden bana dönüp şu şaşırtıcı soruyu sordu, "Bana bak ahbap; hakkımda ne düşünüyorsun söyler misin!"

Afallayıp kalmıştım; böyle bir soruyu, hak ettiği birkaç beylik cümleyle geçiştirmeye çalıştım.

"Sana hayatımı anlatayım da dinlediğin saçmalara kapılıp hakkımda yanlış fikirler edinme" diyerek sözümü kesti.

Salonlarında esen havayı renklendiren o tuhaf dedikodulardan haberi vardı demek.

"Anlatacaklarımın hepsinin doğru olduğuna Tanrı şahittir" derken aynı anda sağ eliyle ani bir işaret yapıp yeminini pekiştirdi.

Ülkemizin Orta Batı yöresinden zengin bir ailenin oğluyum ben, şu anda ailemden kimse hayatta değil. Amerika'da büyüdüm ama yüksek öğrenimimi Oxford'da yaptım; çünkü yıllardan beri ailemin erkekleri böyle yapmıştır. Yani bu bir aile geleneğidir."

Yan gözle bana baktı; şimdi Jordan Baker'ın neden onun yalan söylediğine inandığını anlamıştım: 'Oxford'da okudum' lafını ağzında yuvarlamış, çabucak geçiştirip yarısını yutmuştu. Sanki söylediklerinin o bölümü kendisini rahatsız ediyordu. Bu kuşkunun beynime yerleşmesiyle birlikte tüm söyledikleri önemini yitirip gitti. Ben de ötekiler gibi bu adamın geçmişinde kötü bir şeyler gizlenmiş olabileceğini düşünmeye başladım.

Laf olsun diye, "Orta Batı'nın neresindensin?" diye sordum.

"San Francisco."

"Anladım."

"Ailemin tüm bireyleri ölünce bana çok para kaldı."

Tüm yakınlarının birden yok olduklarını anımsamak onu pek üzmüş olmalıydı ki sesi çok hüzünlü çıkmıştı. Bir an için benimle dalga geçiyor sandım ama, yüzüne bakınca yanıldığımı anladım.

"Sonra Avrupa'nın bütün büyük kentlerinde bir mihrace gibi yaşadım: Paris, Venedik, Roma falan; değerli taşlardan bir koleksiyon oluşturdum; özellikle yakut topluyordum, ava çıkıyor, arada bir resim yapıyordum. Bunları yalnız kendi zevkim için yapıyor, uzun süre önce başımdan geçen son derece üzücü bir olayı unutmaya çalışıyordum."

Gülmemek için kendimi zor tutuyordum. Anlattıkları öylesine bayatlamış masallardı ki insanın gözünün önüne kafasında Hint usulü bir türbanla Paris'in Bologne Ormanı'nda kaplan peşinde koşan toz toprak içinde bir mihrace geliyordu.

"Evet ahbap, sonra savaş çıktı. Bu beni bayağı rahatlatmıştı; ölmek için elimden geleni yaptım, ama sanki sihirli bir el beni koruyordu. Başlangıçta teğmen rütbesiyle görev almıştım. Argonne Ormanı'nda kumanda ettiğim makineli tüfek taburundan sağ kalan askerleri cephenin o kadar ilersine götürdüm ki,

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

piyade bölüğü bize katılamadı; çünkü iki yanımızda birer kilometrelik iki boşluk vardı. Yüz otuz asker ve on altı Lewis makineli orada iki gün iki gece kaldık; sonunda piyadeler gelince ceset yığınının içinde üç Alman askerinin ölüsünü buldular. Beni binbaşı yaptılar, tüm müttefik hükümetlerden nişanlar aldım; Montenegro Devleti'nden bile, hani şu Adriyatik'teki küçük Montenegro'dan!"

Küçük Montenegro! O güzel gülüşüyle sözcükleri yüceltiyor, onları selamlıyordu sanki. Gülüşü Montenegro'nun tüm çalkantılı tarihini kapsıyor, orada yaşayan kahraman halkın yapmış olduğu özveriyi takdir ettiğini gösteriyordu. Ayrıca Montenegro'luların sevgi dolu, sıcak yüreğinin bu ödülü kendisine vermesini sağlayan koşulların önemini kavradığını da anlatıyordu. Kuşkularım gitmiş, büyülenip serseme dönmüştüm; alelacele bir sürü dergiyi karıştırmış gibi olmuştum.

Elini cebine sokarak kurdeleye takılmış bir metal parçası çıkartıp avucuma koydu.

"Bu Montenegro Devleti'nden almış olduğum madalya" dedi.

Gösterdiği şeyin gerçeğe benzemesi şaşkınlığımı daha da arttırmıştı. Daire şeklindeki metal plakanın üzerinde 'Orderi di Danilo' Montenegro Nicolas Rex* yazısını okudum.

"Arkasını da çevir de bak."

'Binbaşı Jay Gatsby'e – Gösterdiği Büyük Kahramanlık için'

"Bak bunu da her zaman yanımda taşırım; Oxford günlerimin bir anısı, Trinity Kolej'de çekilmişti. Solumdaki genç şimdi Doncaster Kontu."

Fotoğrafta geniş bir merdivenin başındaki kemerin altında duran spor ceket giymiş altı genç adam görülüyordu. Aralarında elinde kriket sopasıyla şimdikine oranla biraz daha genç – ama, pek de değişmemiş Gatsby duruyordu.

Demek hepsi doğruydu. Venedik'deki Grand Canal'ın kıyısındaki sarayını süsleyen kaplan kürkler, koyu kırmızı derinlikleri ışıl ışıl yanan yakutlarla dolu sandığı açışı, acı dolu kalbini yiyip bitiren hüzün gözümde canlanmıştı.

* Rex, Latince kral anlamına gelir. Ç.N.

"Bugün senden büyük bir ricam olacak" dedi, değerli andaçlarını gururla cebine koyarken, "o yüzden beni biraz tanımanı istedim. Benim önemsiz biri olduğumu sanma sakın. Başıma gelen kötü olayları unutmak için oradan oraya dolaşıyorum; bunun sonucu olarak da genellikle kendimi hiç tanımadığım insanların arasında buluyorum, anlıyorsun değil mi?" Sustu, "Ne istediğimi öğleden sonra öğreneceksin" dedi sonra.

"Yemekte mi?"

"Hayır yemekten sonra. Bu arada Bayan Baker'ı çaya davet etmiş olduğunu da öğrendiğimi belirteyim."

"Yani, şimdi sen Bayan Baker'a âşık olduğunu mu söylemek istiyorsun?"

"Hayır, değilim ahbap. Fakat Bayan Baker seninle o konuda konuşmayı kabul etmek inceliğini göstermiş bulunuyor."

'O konunun' ne olduğu hakkında en ufak bir fikrim yoktu ama merak etmekten çok sinirlenmiş olduğumu söyleyeyim. Jordan'ı çaya davet etme nedenim Gatsby hakkında konuşmak değildi. Gatsby'nin isteğinin pek normal bir şey olmayacağından da emindim. Bir an için onun o kalabalık bahçesine adımımı atmış olduğum için büyük bir pişmanlık duydum.

Gatsby başka bir şey söylemedi. Kente yaklaştıkça önceki davranışları yeniden ortaya çıkmaya başlamıştı. Okyanus aşırı ülkelere giden kırmızı kemerli şileplerin durduğu Roosevelt Limanı'nı geçip 1900'lerin hâlâ kullanılan yaldızları dökülmüş karanlık barlarının sıralandığı karanlık kenar mahallelerin tozlu sokaklarını hızla aştıktan sonra Küllü Vadi'ye ulaştığımızda tamirhanenin önünden geçerken Bayan Wilson'un büyük bir enerjiyle garajın pompasını çalıştırdığını gördüm.

Astoria'nın yarısına kadar kanat takmış gibi uçarak ilerledik – yalnız yarısına kadar – çünkü dönemeçleri kıvrılarak alırken arkamızdan bir motosikletin çıkardığı pat-a-pat sesleri geldi ve öfkeli bir polis memuru yanımızda bitiverdi.

"Tamam ahbap, sorun yok" diye seslendi Gatsby ve yavaşlayarak cüzdanından beyaz bir kart çıkartıp adamın burnuna dayadı.

"Haklısınız efendim" diyen polis şapkasına dokunarak selam verdi, "Bir daha olmayacak Bay Gatsby, özür dilerim" dedi.

"Neydi o gösterdiğin? Oxford'da çektirdiğin resim mi?" dedim.

"Bir zamanlar emniyet müdürüne bir iyilik yapmıştım da. Her Noel'de bana tebrik kartı yollar."

Sıra sıra kirişleri güneşin ışınlarının, hızla geçen otomobiller üzerinde göz kırpmasına neden olan büyük köprüden geçerken nehrin öte yakasında, kesme şeker küplerine benzeyen beyaz bina yığınlarıyla kent karşımızda beliriverdi – tümü yapılmaması gereken fabrikalardan kazanılan paralarla yapılmıştı. Queensboro Köprüsü'nden New York'a her zaman ilk kez görüyormuşum gibi bakarım; dünyanın tüm güzellikleri ve gizemi sanki orada sizi beklemektedir.

Yanımızdan çiçeklerle dolu bir cenaze arabası geçti; arkasından perdeleri indirilmiş iki araba ve sonra da dostlarını taşıyan daha az hüzünlü taşıtlar. İçindekiler bize üzgün gözlerle bakıp güney doğu Avrupa'ya özgü kısa üst dudaklarını oynattılar. Bu acı dolu günde Gatsby'nin görkemli arabasına rastlamış olmalarına sevinmiştim. Blackwell'in adasını geçerken yanımızdan beyaz bir şoförün kullandığı bir limuzin geçti; arkada son moda kıyafetler giymiş üç zenci oturuyordu; iki adam ve bir kız. Küstah bir tavırla gözlerini devirip aklarını göstererek bizimle yarışmaya kalkıştıklarını görünce bir kahkaha attım.

"Bu köprüden uçup geçtiğimize göre artık her şey olabilir" diye düşündüm içimden, "her şey, her şey!.."

Gatsby bile beni şaşırtamazdı.

Gürültülü öğle saatleri. 42. Cadde üzerinde, vantilatörü iyi çalışan bodrum katındaki lokantalardan birinde Gatsby ile öğle yemeği için buluştuk. Güneşli caddeden içeri girince gözlerimi kırpıştırarak çevreme baktım; hemen girişte onu görür gibi oldum, biriyle konuşmaktaydı.

"Bay Carraway size arkadaşım Bay Wolfshiem'ı tanıştırayım."

Ufak tefek, yassı burunlu Yahudi, kocaman başını kaldırıp bana bakarken önce burun deliklerinden fışkıran gür kıllar

gözüme çarptı, yarı karanlıkta bir dakika geçtikten sonra da gözlerini fark ettim.

Elimi kuvvetle sıkarken, "...adama bir baktım ve sonra ne yaptım dersin?" dedi.

"Ne dediniz?" diye sordum nezaketle.

Ancak konuştuğu kişinin ben olmadığı apaçık ortadaydı, elimi bıraktıktan sonra görkemli burnunu Gatsby'e yönlendirerek, "Parayı Katspaugh'a verdim ve dedim ki, 'Pekala Katspaugh, adama ağzını kapatıp susmadan tek bir kuruş verme, tamam mı!' O da, o an, orada çenesini kapadı."

Gatsby kollarımıza girip bizi lokantanın ortasına doğru götürmeye başlayınca Bay Wolfsheim başlamak üzere olduğu yeni bir cümleyi yuttu ve uyurgezerlere özgü boş bakışlarını çevrede dolaştırdı.

Şef garson, "Viski?" diye sordu.

"Burası hoş bir yer" dedi Bay Wolfsheim tavana çizilmiş kadın resimlerine bakarak, "ama ben caddenin karşı tarafındaki lokantayı daha çok severim."

Garsona,"Evet viski" diyen Gatsby sonra Bay Wolfsheim'e döndü, "Orası çok sıcak oluyor."

"Sıcak ve küçük, doğru" dedi adam, "ama anılarla dolu."

"Sözünü ettiğiniz yer neresi?"

"Şu eski Metropole."

"Eski Metropole" diye tekrar etti Bay Wolfsheim kendi kendine, "Kimler geldi geçti oradan. Sonsuzluğa uğurladığımız nice dostlar. Rosy Rosenthal'i vurdukları geceyi hiç unutmayacağım. Masada altı kişiydik, Rosenthal gece boyunca bol bol yiyip içmişti; sabaha karşı garson yanına sokuldu ve yüzünde garip bir ifadeyle dışarıda birisinin kendisiyle görüşmek istediğini söyledi. Rosenthal, 'Tamam' deyip ayağa kalkmaya girişince ben kolundan tutup yerine oturttum, 'Seni istiyorlarsa buraya gelsin o piç kurıuları, ama sen hatırım için buradan ayrılma!' dedim.

"Saat sabahın dördüydü; perdeler açılsa havanın ışıdığını görecektik."

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

"Peki Rosenthal dışarı çıktı mı?" diye sordum saf saf.

"Tabii ki çıktı" dedi Bay Wolfsheim burnunu öfkeyle benden yana döndürürken, "Kapının yanına varınca geriye dönerek, 'Garson kahvemi geri götürmesin!' diye tembihlemeyi de unutmadı. Sonra dışarıya çıkıp kaldırımda dikildi ve adamlar karnına üç kurşun saplayıp arabalarına atlayıp uzaklaştılar."

"Tabii dördü de elektrikli sandalyede can verdi" dedim, birden olayı anımsayarak.

"Becker'i de sayınca beş kişi" dedi, burun deliklerini ilgiyle bana doğru çevirerek, "Anladığıma göre bir takım bağlantılar (!) yapmak istiyormuşsunuz."

En son söylediği bu iki cümlenin bağlanış biçimi beni şaşırtmıştı. Gatsby benim yerime konuştu, "Yo, hayır, bu o değil."

"Değil mi?" Bay Wolfsheim düş kırıklığına uğramışa benziyordu.

"Bu bey, benim arkadaşım. Sana o işi sonra konuşuruz demiştim."

"Özür dilerim, yanlış adam demek!" dedi Bay Wolfsheim.

O sırada nefis bir yemek geldi ve Bay Wolfsheim eski Metropole'ün duygusal havasını unutup hemen atıştırmaya başladı; arada bir gözlerini ağır ağır sağda solda dolaştırmayı da unutmuyordu nedense; çevreyi taramayı, arkasına dönüp o yanda oturanlara da bir göz atarak tamamladı. Ben yanlarında olmasam sanırım oturduğumuz masanın altına da bakacaktı.

"Bak ahbap" dedi Gatsby bana doğru eğilerek, "Bu sabah arabada seni kızdırdım galiba."

Gene o dayanılmaz gülüş! Fakat bu kez direndim, "Sırlardan hoşlanmam" diye yanıt verdim, "neden karşıma geçip benden ne istediğini açıkça söylemediğini anlamış değilim. Neden Bayan Baker'ı aracı olarak kullanmaya kalkıştın?"

"Yok canım, öyle gizli kapaklı bir şey yok" diye teminat verdi, "O büyük bir sporcu, bunu sen de biliyorsun, asla yanlış bir şey yapmaz."

Birden saatine bakıp ayağa fırladı ve beni Bay Wolfsheim ile baş başa bırakarak lokantadan çıkıp gitti.

"Bir yere telefon etmesi gerekiyor" dedi adam onu gözleriyle takip ederken, "Ne hoş biri değil mi? Hem çok yakışıklı, hem de kusursuz bir beyefendi."

"Evet."

"Ogsfordluymuş (!)"

"Yaa!"

"Evet, İngiltere'deki Ogsford Koleji'nde okumuş. Siz Ogsford'u biliyor musunuz?"

"Adını duymuştum."

"Dünyanın en ünlü okullarından biri."

"Gatsby'i uzun zamandır mı tanıyorsunuz?" diye sordum.

"Yıllardır" dedi memnun bir tavırla, "kendisiyle savaş biter bitmez tanışma şerefine ermiştim. Onunla bir saat karşılıklı konuşmak, asil biriyle karşı karşıya olduğumu anlamama yetti. Kendi kendime, 'İşte karşında yanına alıp evine götürerek annene ve kız kardeşine tanıştıracak türden bir insan' dedim." Biraz durakladı, sonra, "Kol düğmelerime baktığınızı görüyorum" dedi.

Bakmıyordum ama, öyle deyince doğal olarak baktım, fildişinden yapılmış gibiydiler; tuhaf ama nedense şekilleri tanıdık gelmişti.

"İnsan dişleri, azılar" diyerek beni bilgilendirdi.

"Ya!?" Dikkatle inceledim, "Çok ilginç bir fikir."

"Evet öyle!" diyerek manşetleri ceketinin kolunun içine doğru çekti. Evet, Gatsby kadınlar konusunda çok dikkatlidir, dostlarının eşlerine başını kaldırıp bakmaz bile."

Bu büyük güven ve övgüye layık görülen kişi masaya geri gelip oturur oturmaz Bay Wolfsheim önündeki kahveyi kafasına dikip ayağa fırladı..

"Yemek harikaydı. Daha fazla kalıp konukseverliğinizi kötüye kullanmak istemediğim için siz iki delikanlıyı baş başa bırakıp ben kaçıyorum."

"Acele etmene gerek yok Meyer" dedi Gatsby isteksizce, Bay Wolfsheim ise bizi kutsuyormuşçasına elini kaldırarak,

"Çok naziksiniz ama ben başka bir kuşaktanım" dedi büyük bir ciddiyetle, "Siz burada oturun yaptığınız sporlardan, çıktığınız kızlardan ve..." elini bir kez daha sallayarak hayali bir şeyler daha ekledikten sonra, "bana gelince elli yaşındayım ve daha fazla vaktinizi almak istemiyorum."

Ellerimizi sıkıp arkasını dönerken o korkunç burnu titriyor gibi geldi bana; acaba onu kıracak bir şey mi söyledim diye düşünmekten kendimi alamadım.

"Bazen çok duygusallaşır" diye bir açıklamada bulundu Gatsby, "bu da öyle günlerinden biri işte. New York'da tanınan biridir, bir Broadway vatandaşı."

"Ne iş yapıyor? Aktör mü?"

"Hayır."

"Dişçi?"

"Meyer Wolfsheim mi? Yok canım, kendisi kumarbazdır" biraz duraklayıp sakin bir sesle ekledi, "1919 Beysbol Turnuvası'ndaki şikeyi düzenleyen adam."

"Dünya Kupası'ndaki şikeyi mi!?"

Bu darbe beni sersemletmişti. 1919 Dünya Kupası skandalından haberim vardı elbette, fakat üzerinde pek durmamış, *'öyle oluvermiş'* diye düşünüp geçmiş, herhalde uzun bir zincirin halkasıdır demiştim. Bir kişinin, tek düşüncesi kasayı açmak için dinamitle patlatmak gerektiğini düşünen bir hırsız gibi, elli milyon insanın inandığı bir şeyi oyuncak edebileceği hiç aklıma gelmemişti.

Bir dakika durduktan sonra, "Bunu nasıl yaptı?" diye sordum.

"Fırsatı gördü ve yakalayıp kullandı."

"Neden hapiste değil?"

"Kanıtlayamadılar ahbap. O akıllı adamdır."

Hesabı ödemek için ısrar ettim; garson paramın üzerini getirirken Tom Buchanan'ın kalabalık salonun öte yanında oturduğunu gördüm.

"Bir dakika benimle gelebilir misin?" dedim Gatsby'e, "Birine merhaba demem gerekiyor."

Tom bizi görünce yerinden kalkıp yanımıza gelmek için birkaç adım attı.

"Nerelerdesin sen?" dedi yüksek sesle, "Gelmiyorsun diye Daisy öfkeden çıldırmak üzere."

"Bu Bay Gatsby, bu da Bay Buchanan."

El sıkıştılar; Gatsby'nin yüzünde görmeye pek alışık olmadığım utançla karışık bir gerginlik vardı.

"Eh, nasılsın bakalım?" diye bana sormakla meşguldü Tom, "Bir öğle yemeği için bu kadar uzaklara niye geldin bakalım?"

"Bay Gatsby ile birlikteyim" diyerek döndüm ama, o gitmişti.

"1917'de bir ekim günüydü... (diyerek söze başlamıştı Jordan Baker, aynı gün öğleden sonraki buluşmamızda, Plaza Otel'in çay bahçesindeki dik arkalıklı iskemlelerin birinde dimdik otururken)... kah kaldırımdan, kah çimenlerin üzerinden yürüyerek bir yere gitmekteydim" diyerek anlatmayı sürdürdü, "Çimenlere basmak hoşuma gidiyordu, çünkü ayağımdaki İngiliz malı kauçuk tabanlı pabuçlar yüzünden yumuşak toprağa gömülüyordum. Üzerimdeki pilili etek arada bir rüzgarda havalanır gibi olunca, evlerin ön tarafında asılı duran kırmızılı, mavili, beyazlı bayraklar da açılıp pat-pat diye sesler çıkararak dalgalanıyor, sanki benimle dalga geçiyorlardı.

Bayrakların da bahçelerin de en büyüğü Daisy Fay'in evinin önündeydi. O zaman on sekiz yaşındaydı - benden iki yaş büyüktür - Louisville kentindeki en gözde genç kızdı. Hep beyazlar giyerdi, tek kapılı minik beyaz bir de arabası vardı. Evlerindeki telefon her gün durmadan çalar, kentin yakınındaki askeri kampta eğitim gören genç subaylar heyecanla o gece için kendisinden bir randevu koparmaya çalışırlardı. Bir saatliğine buluşmaya bile razıydılar.

Neyse, o sabah evinin önünden geçerken küçük beyaz arabanın kaldırımın yanında park etmiş olduğunu fark ettim; Daisy de içindeydi ve ilk kez o gün gördüğüm bir teğmenle oturuyordu. Birbirleriyle öylesine dopdoluydular ki Daisy yanlarına iki adım kalana kadar yaklaştığımı fark etmemişti.

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

Birden, 'Merhaba Jordan' diye seslendiğini duydum, doğrusu bunu beklemiyordum, 'Buraya gelsene!'

Benimle konuşmak istemesi hoşuma gitmiş, bayağı onurlanmıştım; çünkü kendimden büyük kızlar arasında en çok onu beğenirdim. Sargı bezi hazırlamak için Kızıl Haç merkezine mi gidiyorsun diye sordu. Evet dedim. O zaman o gün kendisinin gelemeyeceğini bildirmemi rica etti. O benimle konuşurken yanındaki subay onun yüzüne her genç kızın arada bir de olsa kendisine bakılmasını istediği gibi bakmaktaydı. Öyle romantik bir bakışı vardı ki bir daha asla unutmadım. Teğmenin adı Jay Gatsby idi. Dört yıl boyunca onu bir daha hiç görmedim. Hatta o sürenin sonunda Long Island'da ona tanıştırıldığımda aynı kişi olduğunu bile fark etmedim.

Bu olay 1917'de olmuştu. Bir yıl sonra ise benim de peşimde gezen birkaç hayranım vardı. Artık golf turnuvalarına katılmaya başlamıştım; o nedenle Daisy'i pek sık görmüyordum. Onunla bununla gelişigüzel çıkıp gezmezdi, bizlerden biraz daha yaşları büyük gençlerden oluşan belli bir grubu vardı. Hakkında sürekli çılgın dedikodular duyardık – güya annesi bir kış gecesi onu, deniz aşırı ülkelerde görev alan bir askere veda etmek için New York'a gitmek üzere bavulunu hazırlarken yakalamıştı. Tabii gitmesi engellenmiş fakat, Daisy de ailesine küsüp haftalarca hiçbiriyle konuşmamış deniyordu. Ondan sonra askerlerden uzak durdu; düztaban ya da miyop oldukları için askere alınmayan birkaç gençle çıktı.

Sonbahar geldiğinde ise eski neşesini bulmuştu. Savaş bitip barış imzalandıktan sonra da onuruna verilen bir baloda sosyeteye resmen tanıtıldı. Şubatta New Orleans'dan biriyle nişanlandığını duyduk. Sonra Haziran'da Louisville'de o zamana kadar görülmemiş son derece görkemli bir törenle Chicago'lu Tom Buchanan ile evlendi. Tom kentimize dört otobüs dolusu yüz kişilik bir grupla geldi, Muhlbach Oteli'nin bir katını kapattı ve düğün töreninden bir gece önce Daisy'e üç yüz elli bin dolar değerinde bir inci kolye taktı.

Ben gelinin nedimelerinden biriydim. Düğün yemeği başlamadan yarım saat önce odasına girdiğim zaman onu çiçekli

elbisesiyle yatağına uzanmış buldum: Haziran güneşi kadar güzel ve dut gibi sarhoştu. Bir elinde içki şişesi ötekinde bir mektup tutuyordu.

"Beni kutlamalısın" dedi dili dolanarak peltek peltek, "Şimdiye kadar hiç içki içmemiştim ama, başlayınca çok hoşuma gitti doğrusu."

"Neyin var Daisy?"

Hemen belirteyim çok korkmuştum; çünkü o durumda olan bir kızla hiç karşılaşmamıştım.

"Bak canım" diyerek yatağının üzerine koyduğu kağıt sepetini eliyle yoklayıp buldu, içinden inci kolyeyi çıkardı, "Şunu al aşağıya götür, kime aitse ona geri ver, herkese Daisy'nin fikrini değiştirdiğini söyle. 'Daisy fikrini değiştirdi' de!"

Ağlamaya başlamıştı; ağladı, ağladı. Dışarı koşup annesinin oda hizmetçisini buldum, yatak odasının kapısını kilitleyip Daisy'i soğuk duşun altına soktuk. Elindeki mektubu bir türlü bırakmaya yanaşmıyordu; banyoya onunla girdi, ıslanınca avucunda sıkıştırıp top haline getirdi ve ancak kar taneleri gibi parça parça dökülmeye başlayınca elinden alıp sabunluğa koymama izin verdi.

Bir daha da tek kelime etmedi. Kızla ikimiz ona amonyak koklattık, alnına buz torbası koyduk ve elbisesini giydirdik. Yarım saat sonra birlikte odasından çıkarken inci kolye boynundaydı ve olay kapanmıştı. Ertesi gün öğleden sonra beşte sesi bile titremeden Tom Buchanan ile evlendi ve Güney Pasifik'te üç ay sürecek balayı gezisine çıktı.

Geri döndüklerinde, Santa Barbara'da karşılaştığımız zaman kocasını bu kadar seven bir kız görmediğimi düşündüm. Tom bir dakika bile odadan çıksa huzursuz oluyor, sağa sola bakınıp, "Tom nereye gitti?" diye sormaya başlıyor, o kapıdan girinceye kadar yüzündeki dalgın ifade silinmiyordu. Plajda kumların üzerinde uzanırlar, Tom başını onun dizlerine koyar, Daisy de saatlerce kımıldamadan oturup parmaklarını onun göz kapaklarında gezdirirken sonsuz bir sevgiyle yüzüne bakıp dururdu. Onları beraberken görmek insanı bayağı etkilerdi;

belki biraz gülerdiniz ama, büyüyü de hissederdiniz. Bunlar ağustosta oluyordu. Ben Santa Barbara'dan ayrıldıktan sonra Tom, Ventura yolunda bir kamyona çarptı, kazada arabasının ön tekerleği yerinden fırlamıştı; gazeteler yanındaki kızdan da söz ediyordu doğal olarak, onun da kolu kırılmıştı - kendisi kaldıkları otelin kat hizmetlilerinden biriydi.

Nisanda Daisy'nin bir kızı oldu ve aile bir yıllığına Fransa'ya gitti. Bir ilkbahar günü onlara Cannes (Kan)'da sonra başka bir gün de Deauville'de rastladım. Sonra Chicago'ya dönüp oraya yerleştiler. Sen de biliyorsun Daisy orada pek sevilirdi. Hızlı yaşayan bir grupları vardı; hepsi zengin, hepsi genç, hepsi çılgındı; fakat Daisy'nin adı hiçbir skandala karışmadı. Belki de içki içmediğindendir. Çok içen insanlarla birlikteyken içki içmemek büyük avantaj sağlar. Bir kere dilinizi tutar, fazla gevezelik etmezsiniz, daha da iyisi kendi kusur ve yanlışlarınızı çok güzel örtebilirsiniz. Çünkü kimsenin sizi görecek hali yoktur nasıl olsa. Zaten umursamazlar da. Daisy belki aşk meşk işlerine pek girişmemiştir. Ama gene de o sesinde öyle bir şeyler var ki...

Neyse geçelim; altı hafta kadar önce yıllardan beri ilk kez Gatsby adını duydu. Hatırlıyor musun? Sana West Egg'den Gatsby'i tanıyıp tanımadığını sormuştum ya; sen eve döndükten sonra Daisy odama gelip beni uyandırdı ve "Hangi Gatsby?" diye sordu. Yarı uykudaydım ama, adamı tarif edince son derece tuhaf bir sesle eskiden tanıdığı biri olabileceğini söyledi. O ana kadar Gatsby'nin onun beyaz arabasındaki subay olabileceği hiç aklıma gelmemişti doğrusu!"

Jordan Baker bunları anlatıp bitirdiğinde Plaza'dan yarım saat önce ayrılmıştık; Central Park'ta faytonla geziyorduk. Güneş, film yıldızlarının oturduğu 50.Caddedeki yüksek binaların arkasında batmak üzereydi. Çimenlerin üzerine yayılmış oynayan çocukların sesi akşamın sıcağında ağustos böceklerininki gibi çınlıyordu.

Ben Arabistan şeyhiyim
Senin aşkın benimdir
Sen geceleyin uyurken
Ben çadırına girip...

"Ne tuhaf bir rastlantı" dedim.

"Rastlantı değil ki!"

"Neden?"

"Gatsby o köşkü Daisy koyun tam karşı yakasında oturduğu için almış."

"Demek o Haziran gecesinde karanlıkta dikilip baktığı şey yıldızlar değilmiş." Birden adam o amaçsız ihtişamın içinden sıyrılıp hayat bulmuş gibi gelmişti bana.

Jordan konuşmayı sürdürüyordu, "Senin bir gün Daisy'i evine davet edip kendisinin de gelmesine izin verip vermeyeceğini bilmek istiyor."

İstediği şeyin bu denli basit olması beni çok şaşırtmıştı: Bir öğleden sonrasını hiç tanımadığı birinin bahçesinde geçirmek için mi beş yıl bekleyip yıldızların ışığını sıradan ateş böceklerine teslim ettiği o görkemli köşkü satın almıştı?

"Böylesine önemsiz bir isteği yerine getirmek için tüm bunları öğrenmek zorunda mıydım ben?"

"Korkuyor. O kadar çok beklemiş ki. Senin alınıp öfkeleneceğinden çekiniyor. O havalı davranışlarının altında gerçek bir delikanlı gizli, biliyorsun."

Kafam bir şeye takılmıştı, "Neden senden bir buluşma ayarlamanı istemedi?"

"Daisy'nin evini görmesini istiyor da ondan" diye bir açıklama geldi, "ve de senin evin onunkine bitişik."

"O!"

"Sanırım verdiği partilerden birine Daisy'nin çıkıp gelivermesini bekliyordu" diye devam etti Jordan, "Fakat öyle olmadı. Sonra duygularını belli etmemeye çalışarak insanlara onu tanıyıp tanımadıklarını sormaya başladı. İlk bulduğu ben oldum. O gün seninle karşılaştığımız partide benimle yalnız görüşmek istemişti ya, konuyu açmak için ne süslü laflar edip durdu bilsen. Ben hemen New York'da bir öğle yemeği önerdim ama o bunu duyunca çılgına döndü, "Öyle kenarda köşede buluşmak istemiyorum ben" deyip duruyordu, "onunla evimin yakınında görüşmek istiyorum."

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

"Senin Tom'un yakın arkadaşı olduğunu söyleyince fikrinden cayar gibi oldu. Daisy ile ilgili haberler almak için yıllardır Chicago'da çıkan gazeteleri okuduğunu söylüyor ama, Tom hakkında pek bir şey bildiğini sanmıyorum."

Artık hava kararmıştı, küçük bir köprünün altından geçerken kolumu altın rengi omuzlarına dolayıp onu kendime doğru çektim ve birlikte akşam yemeği yemeyi önerdim. O an ne Daisy'yi, ne de Gatsby'i düşünüyordum; aklım kaygısızca koluma yaslanmış duran bu temiz, atletik, biraz sınırlı düşünen, biraz kuşkucu kızdaydı. Heyecanlanmıştım, kulaklarımda şu sözler çınlayıp duruyordu, "Dünyada yalnız kaçan, kovalayan, çalışan ve yorulanlar vardır."

"Daisy'nin hayatında biraz hareket olmalı" dedi Jordan.

"Gatsby'i görmek istiyor mu?"

"Onun bu düzenlemeden haberi olmayacak ki. Gatsby öyle istiyor. Sen onu çaya davet edeceksin o kadar."

Koyu renkli ağaçların sıralanmış olduğu yoldan geçtikten sonra 59. Caddenin ışıkları karşıda belirdi; binaların solgun ışıkları pencerelerden parka dökülmekteydi. Benim Gatsby ya da Tom Buchanan gibi hayali, karanlık köşelerin ya da parlak ışıkların arkasından süzülüp gelen bir sevgilim olmadığından, yanımda duran gerçek kadına sımsıkı sarılıp onu göğsüme bastırdım. Her zaman uçları alaycı bir ifadeyle hafifçe yukarı doğru kıvrılmış duran solgun dudaklarında bir gülümseme belirirken yüzümü onunkine biraz daha yaklaştırdım.

5.
BÖLÜM

O gece West Egg'e dönerken bir an için evim yanıyor sandım; saat gecenin ikisiydi ve yarımadanın o köşesi pırıl pırıl parlamaktaydı. Ağaçlar, çalılar, her şey aydınlanmıştı; yol kenarındaki direklerin arasına gerilmiş teller uzun parlak çizgiler çizerek karanlığı bölüyordu.

Köşeyi dönünce Gatsby'nin köşkünün tavan arasından bodruma kadar ışığa boğulmuş olduğunu gördüm. Önce her zamanki çılgın partilerden birini veriyor sandım; evin her köşesinin 'saklambaç' ya da 'sardalyalar kutuda' gibi oyunlar oynanması için açıldığını düşündüm. Ama en ufak bir ses yoktu. Tek duyulan ağaçların arasında dolanan rüzgarın sesiydi; direklerdeki telleri sallıyor, ışıkların yanıp sönmesine neden oluyordu; öyle ki ev gecenin içinde göz kırpıyormuş gibi oluyordu. Geldiğim taksi uzaklaşırken Gatsby'nin kendi bahçesinden benimkine doğru yürüdüğünü gördüm.

"Evin fuar yerine benzemiş" dedim.

"Öyle mi?" Dalgın bakışlarla eve baktı, "Odaların bazılarını gözden geçiriyordum. Haydi, seninle Coney Island'daki lunaparka gidelim ahbap. Benim arabayla."

"Çok geç oldu."

"Tamam peki. Havuza dalıp yüzmeye ne dersin? Bütün yaz ayağımı bile sokmadım."

"Benim uyumam gerek."

"Ona da peki." Heyecanını bastırmaya çalışıyor gibiydi; yüzüme bakıp bekledi.

"Bayan Baker'la konuştum" dedim biraz sustuktan sonra, "Yarın Daisy'i arayıp buraya çaya çağıracağım."

"Pek de önemli değil" dedi hafife alıyormuş gibi görünmeye çalışarak, "sana zahmet vermek istemem."

"Senin için hangi gün uygun?"

Hemen düzeltti, "*Senin* için hangi gün uygun? Zahmet vermek istemediğimi biliyorsun."

"Öbür gün nasıl?"

Bir an düşündükten sonra, isteksizce, "Bu çimlerin kesilmesi gerek" dedi.

İkimiz birden bahçeye baktık: Benim evin bakımsız yeşilliğinin bittiği çizginin ötesinde onun koyu yeşil, bakımlı çimleri uzanıyordu. Benimkileri kastettiğinden kuşkulanmıştım.

"Küçük bir nokta daha var" dedi.

"İstersen birkaç gün sonra olsun."

"Yok öyle bir şey değil." Nasıl söze başlayacağını bilemiyormuş gibiydi, "Ben düşündüm de...şey, baksana ahbap, senin kazancın pek fazla değil sanırım."

"Pek yüksek sayılmaz."

Bu kendine olan güveninin yerine gelmesine yetmişti, şimdi daha kesin konuşuyordu, "Ben de öyle düşünmüştüm, kusura bakmazsan...biliyor musun ben şöyle böyle ufak bir iş daha yapıyorum, ikinci bir çalışma yani, anlıyor musun? Madem kazancın az, şey ben... sen tahvil ve bono satıyorsun değil mi ahbap?"

"Evet, satmaya çalışıyorum."

"O zaman şöyle bir şey ilgini çekebilir. Pek fazla zamanını almaz, iyi de kazanç getirir; yalnız biraz gizlilikle yürütülmesi gereken bir iştir."

Şimdi düşündüğüm zaman anlıyorum ki başka koşullar altında o geceki konuşma hayatımın dönüm noktası olabilirdi. Fakat önerisinin, yapacağım hizmetin karşılığı olduğunu öylesine beceriksizce belli etmişti ki hemen sözünü kesmekten başka yapacak bir şeyim yoktu.

"Çok yoğunum" dedim, "teşekkür ederim ama başka bir işe girişecek zamanım yok."

"Wolfsheim'la çalışırsan iş yapmak zorunda kalmayacaksın."

O gün öğle yemeğinde sözü edilen bağlantıdan çekindiğimi sanmıştı sanırım; kendisini öyle olmadığı konusunda temin ettim.

Belki yeni bir konu açarım diye biraz daha bekledi ama, benim kafam öyle doluydu ki konuşacak halim yoktu; bunun üzerine istemeyerek evinin yolunu tuttu.

Günüm iyi geçmişti, mutluydum; neredeyse kapıdan içeri girer girmez derin bir uykuya daldığımı söyleyebilirim. O nedenle Gatsby lunaparka gitti mi ya da evinin tüm ışıklarını açık bırakarak 'odaların bazılarını' ne kadar zaman kontrol etmeye devam etti, bilemiyorum. Ertesi gün bürodan Daisy'i arayıp evimde çaya davet ettim.

"Tom'u getirme!" diye de uyardım.

"Ne?"

"Tom'u getirme!"

"Tom da kim?" dedi masum bir sesle.

Kararlaştırdığımız gün bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyordu. Saat on birde yağmurluk giymiş bir adam çim kesme makinesini çekerek gelip ön kapıyı çaldı. Bay Gatsby'nin çimleri kesmek için kendisini gönderdiğini söyleyince birden o gün Finli hizmetçimi çağırmayı unuttuğum aklıma geldi. Hemen West Egg köyüne gidip beyaza boyanmış evlerin dizili olduğu ıslak dar sokaklarda kendisini aradım, sonra birkaç fincan, birkaç limon, birkaç demet çiçek alıp eve döndüm.

Çiçek almama hiç gerek yokmuş; saat ikide Gatsby'nin yolladığı, bir serayı dolduracak kadar çeşitli bitki ve onları koymak için her boyda sayısız vazo kapıma dayandı. Bir saat sonra da

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

beyaz spor flanel bir takım, gümüş rengi bir gömlek ve altın sarısı kravatıyla kendisi eşikte belirdi, pek telaşlıydı; renginin solukluğu ve gözlerinin altındaki mor halkalar gecesinin uykusuz geçtiğini kanıtlıyordu.

İçeri girer girmez, "Her şey yolunda mı?" diye sordu.

"Çimler harika oldu, onu mu soruyorsun?"

"Ne çimeni?" diye sordu şakın şaşkın, "Ha, şu ön bahçedeki çimenler." Görmek için pencereye yanaşıp baktı ama, yüzünden bir şey görmediği belliydi.

"Çok iyi görünüyor" dedi boş boş, "Gazetelerden birinde yağmurun saat dört sularında kesileceği yazıyordu. Sanırım *Journal'de* gördüm. Şey.. çay ikramı için gereken her şey var mı?"

Alıp mutfağa götürdüm, Gatsby Finli kadına soğuk bir bakış attıktan sonra birlikte pastacıdan aldığım on iki adet limonlu keki inceledik.

"Nasıl buldun?" diye sordum.

"Tamam tamam, hepsi çok güzel" dedikten sonra utangaç bir sesle, "ahbap" diye ekledi.

Üç buçuğa doğru yağmur yerini ıslak bir pusa bırakmıştı; gene de arada bir de olsa çiğ tanelerine benzeyen küçük damlacıklar düşüyordu. Gatsby boş bakışlarını Clay'in *Ekonomi* kitabında gezdirmekle meşguldü. Finli bayanın mutfağı sarsan adımlarını her duyduğunda yerinden sıçrıyor, arada sanki gözle görülmeyen rahatsız edici bir takım şeyler oluyormuş gibi camdan dışarı bakıyordu; sonunda ayağa kalktı ve pek de kesin olmayan bir sesle evine gideceğini söyledi.

"O da neden?"

"Kimsenin çaya falan geleceği yok; çok geç oldu!" Sanki başka bir yerde acele işi varmış gibi konuşuyordu, "Bütün gün burada bekleyecek değilim!" dedi.

"Saçmalama daha dörde iki dakika var."

Göğsünden iterek zorlamışım gibi mutsuz bir tavırla tekrar yerine oturdu; aynı anda kapıya yaklaşan bir motor sesi duyduk. İkimiz birden yerimizden fırladık; benim de sinirlerim gerilmişti, bahçeye doğru yürüdüm.

Üstü açık bir otomobil üzerinden sular damlayan leylak ağaçlarının altından geçerek kapıya yaklaşmaktaydı. Merdivenlere yakın durdu; üç köşeli eflatun bir şapkanın altından başını eğerek bana bakan Daisy'nin ışıltılı gülüşü göründü.

"Ay, sen burada mı oturuyorsun canımın içi?"

Bir an, yağmurun hışırtısına karışan sesinin iç gıcıklayan titreşimlerini dinlemekten başka bir şey yapamadan bekledim. Sesi alçalıp yükseliyor, yanağına yapışmış ıslak bir tutam saç mavi bir fırça darbesini andırıyor, arabadan inmesine yardım etmek için tuttuğum ıslak eli parlıyordu.

Dudaklarını kulağıma yaklaştırarak yavaşça, "Ne o bana âşık mısın yoksa?" diye fısıldadı, "Neden yalnız gelmemi istedin?"

"Bu benim şatomun sırrı, şoförüne buradan uzaklaşıp bir saat oyalanmasını söyle."

"Bir saat sonra gel Ferdie" dedikten sonra yavaşça, "adı Ferdie'dir" diye açıkladı.

"Benzin kokusu onu etkiliyor mu?"

"Sanmıyorum" dedi saf saf, "Neden?"

İçeri girdiğimizde büyük bir şaşkınlıkla oturma odasının boş olduğunu gördüm.

"İşte bu çok komik" diye bağırmaktan kendimi alamadım.

"Neymiş komik olan?"

Evin kapısının nazik bir biçimde hafifçe vurulduğunu duyduk, Daisy dönüp baktı, ben gidip açtım. Yüzü bir ölününki kadar sararmış Gatsby karşımda ellerini yumruk yaparak cepleri-ne sokmuş, gözlerinde trajik bir öfkeyle ıslak zeminin üzerinde dikilmiş bana bakıyordu.

Ellerini cebinden çıkarmadan yanımdan hızla geçerek antreye daldı, ipte yürüyen bir cambaz gibi keskin bir dönüş yaparak oturma odasına girip gözden kayboldu. Durum hiç komik değildi. Kendi kalbimin de hızla çarptığını duyar gibi oluyordum. Gittikçe hızlanan yağmura karşı kapıyı kapattım.

Yarım dakika kadar süren derin bir sessizlik oldu. Bir ara oturma odamdan bir takım tuhaf mırıltılar ve kısa süren bir

kahkaha sesi geldi. Sonra Daisy'nin son derece yapay bir ses tonuyla, "Seni tekrar gördüğüme çok memnun oldum doğrusu" dediğini duydum.

Bir sonraki sessizlik korkutucuydu ve oldukça uzun sürdü. Antrede yapacak bir şey olmadığından içeri girdim.

Hâlâ yumruklarını cebinde tutan Gatsby zoraki olduğu belli olan sözde rahat bir tavırla şömineye dayanmış duruyor, biraz da sıkılmış gibi numara yapıyordu; o kadar geriye kaykılmıştı ki başı, rafta duran bozuk saate dayanmıştı; bu garip pozisyonu hiç bozmadan delici bakışlarını biraz ürkmüş olsa da zarafetini bozmadan sert bir sandalyenin ucuna ilişmiş oturan Daisy'e dikmişti.

"Biz önceden tanışıyoruz" dedi bir an için bakışlarını benden yana çevirerek; gülümsemeye çalışıyor fakat pek becceremiyordu. Şans eseri tam o sırada başını dayamış olduğu saat devrilip düşme tehlikesi geçirince hızla döndü, titreyen parmaklarıyla onu tutup yerine koydu. Sonra da baston yutmuş gibi dimdik kanepeye oturdu, dirseğini kanepenin koluna dayadı, elini de çenesine koydu.

"Saatini düşürdüğüm için özür dilerim" dedi.

Bu arada benim yüzüm tropikal iklimin güneşi altında kalmışçasına kızarıp yanmaya başlamıştı. Kafamın içindeki binlerce tümceden birini bile seçip söyleyemiyordum.

Sonunda aptalca bir laf ederek, "Zaten eskiydi" demekle yetindim.

Hepimiz sanki saat yere düşmüş de parçalanmış gibi davranıyorduk.

Daisy sesini olabildiğince normal tutmaya çalışarak, "Yıllardır görüşmemiştik" dedi.

"Kasımda beş yıl olacak." Gatsby'nin fazla düşünmeden verdiği bu yanıt hepimizin en az bir dakika daha susmasına neden oldu.

Mutfakta çayı hazırlamama yardım etmeleri için yaptığım umutsuz öneri üzerine ikisi birden ayağa fırlamışlardı ki benim çılgın Finli elinde tepsiyle içeri girdi.

Fincanları, tabakları ve de kekleri dağıtırken hepimizi saran telaş, çok iyi gelmiş, biraz normalleşmiştik. Loş bir köşeye çekilen Gatsby, ben Daisy ile konuşurken yüzünde gergin bir ifadeyle mutsuz bakışlarını birimizden ötekine dolaştırıp duruyordu. Bu dingin atmosferin bir çözüm getirmeyeceğini tahmin ettiğim için fırsat bulur bulmaz ayağa kalkıp dışarı çıkmak için izin istedim.

Birden paniğe kapılan Gatsby, "Nereye gidiyorsun?" diye sordu.

"Hemen döneceğim."

"Gitmeden önce seninle bir şey konuşmak istiyorum."

Peşim sıra, deli gibi mutfağa gelerek kapıyı kapattıktan sonra acı dolu bir sesle, "Of, Tanrım!" diye inledi.

"Ne oldu, ne var?"

"Çok büyük bir yanlış yaptım ben" dedi başını iki yana sallayarak, "çok büyük, çok!"

"Sadece biraz utandın" dedim, "neyse ki Daisy de utanıp sıkıldı" diye ekledim.

"Demek o da utandı?" diye tekrarladı, inanamıyordu.

"Elbette. Senin kadar o da utandı."

"Bu kadar yüksek sesle konuşma."

"Çocuk gibi davranıyorsun" dedim, sabrım tükenerek, "o kadarla da kalmadın, kabalık ettin. Daisy'i içerde yalnız bıraktın."

Daha fazla söylenmeme engel olmak için elini havaya kaldırdı, yüzüme sitemle baktı ve kapıyı dikkatle açıp odaya geri döndü.

Arka kapıdan çıkarak öne dolaştım -yarım saat önce Gatsby de aynı şeyi yapıp yağmurun altında koşarak bir yarım daire çizmişti- ön bahçedeki, kara gövdesi yumrularla dolu, kocaman yaprakları yağmur damlalarına direnen ağacın altına sığındım. Yağmur gene hızını arttırmış, Gatsby'nin bahçıvanının kısa kestiği çimlerle örtülü bakımsız bahçemde minik gölcükler ve bataklıklar oluşmuştu. Bulunduğum ağacın altından bakıp görebileceğim tek yer Gatsby'nin görkemli köşküydü. Ben de kilisenin

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

çan kulesine bakan filozof Kant gibi yarım saat boyunca gözümü oraya dikip baktım. Binayı on yıl önce 'dönem' çılgınlığının hüküm sürdüğü günlerde bir bira imalatçısı yaptırmıştı. Hakkında şöyle bir söylenti vardı: Adam, çevrede bulunan küçük binaların sahipleri damlarını samanla kaplamayı kabul ederlerse beş yıl süreyle hepsinin bina vergilerini üstleneceğine söz vermişti. Fakat mahalle halkının, Aile Mahallesi kurma planına pek sıcak bakmaması kalbini kırmış olmalı ki aniden sağlığı bozulmuş; çocukları da kapıya asılan siyah matem çelenginin indirilmesini bile beklemeden köşkü satmışlardı. Amerikalılar derebeyi olmayı kabullenmeye hazırdırlar, hatta heveslidirler ama köylü olmamak için hep direnmişlerdir.

Yarım saat sonra güneş çıktığında bakkalın arabası hizmetkarların yiyecekleriyle dolu olarak -Gatsby'nin bir kaşık bile yemediğinden eminim- köşkün arka bahçesine girdi. Hizmetçi kadın üst kattaki camları açmaya başladı; her pencerede bir an görünüp kayboluyordu, ortadaki büyük pencereye gelince başını çıkartıp bahçeye tükürdü.

Evime girme zamanı gelmişti. Yağmur yağarken içerden gelen sesleri duyar gibi oluyordum: Mırıltılar heyecan arttıkça arada bir yükselip alçalıyordu; fakat şimdi dışarının sessizliği evi de sarmıştı sanki.

İçeri girdim – mutfaktaki fırını itip kakmak dışında her türlü gürültüyü yapmaya özen göstermiştim ama, onların hiçbir şey duymadıklarından emindim. Kanepenin iki ucuna oturmuşlardı, biri bir soru sormuş da öteki yanıtını bekliyormuş gibi ya da sorulan soru havada kalmışçasına birbirlerinin yüzüne bakmaktaydılar; başlangıçtaki utanıp sıkılmalar yok olup gitmişti. Daisy'nin yanaklarında gözyaşlarının izi duruyordu; ben girince hemen yerinden kalkıp aynanın karşısına geçerek onları silmeye başladı. Gatsby'de gördüğüm değişikliğe inanamadım: Hiç kımıldamadan, hiç konuşmadan dururken bile güneş gibi parlıyor, kendisinden fışkıran aydınlık ve mutluluk küçük odamı dolduruyordu.

"Vay, merhaba ahbap" dedi, sanki yıllardır görüşmemişiz gibi. Bir an elimi bile sıkacağını sandım.

"Yağmur durdu" dedim.

"Öyle mi?" Neden söz ettiğimi anlayıp, odaya sızan güneş ışınlarını da görünce; sanki bir meteoroloji uzmanıymış ya da giren ışınların efendisiymiş gibi gülümseyerek haberi Daisy'e iletti, "Buna ne dersin? Yağmur durmuş."

"Buna çok sevindim Jay" derken her zaman hüzünlü bir güzelliği olan sesinde bu kez beklenmeden kavuşulan bir mutluluğun tınısı fark ediliyordu.

"Daisy'nin ve senin bana gelmenizi istiyorum, ona evimin içini göstereceğim" dedi Gatsby.

"Benim gelmemi istediğinden emin misin?"

"Kesinlikle ahbap."

Daisy yüzünü yıkamak için üst kata çıkmıştı -bir an havlularının durumunu düşünüp utandım ama artık çok geçti- Gatsby ile ben bahçede beklemeye başladık.

"Evim güzel görünüyor, değil mi?" diye sordu, "Bak bütün ön taraf ne güzel güneş alıyor."

Muhteşem olduğunu kabul ettim.

"Evet" dedi gözlerini evin kemerli kapılarında ve köşeli kulelerinde dolaştırırken, "onu almak için gerekli parayı kazanmam sadece üç yılımı aldı."

"Ben senin mirasa konduğunu sanıyordum."

"Evet öyle ahbap" dedi hiç duraksamadan, "ama büyük panik sırasında büyük bir bölümünü kaybettim – harbin getirdiği panikten söz ediyorum."

Sanırım ne söylediğinin pek farkında değildi; çünkü ne iş yaptığını sorduğumda, "O benim bileceğim bir şey" dedi, uygunsuz bir yanıt olduğunu düşünmeden.

Sonra, "Eh, bir sürü iş yaptım" diyerek yaptığı gafı düzeltmeye çalıştı, "Önce uyuşturucu işindeydim, sonra petrolcü oldum; şu sıralar ikisini de bırakmış bulunuyorum." Yüzüme dikkatle baktı, "Geçen akşamki önerim üzerinde düşündüğünü mü söylemeye çalışıyorsun yoksa?"

Yanıt vermeme vakit kalmadan Daisy çıkageldi; elbisesindeki iki sıra pirinç düğme güneşte parlıyordu.

"Eliyle köşkü göstererek, "*Oradaki* şu koca yapı mı?" diye bağırdı.

"Beğendin mi?"

"Bayıldım! Fakat orada tek başına nasıl yaşıyorsun anlamadım."

"Gece gündüz her zaman ilginç insanlarla dolduruyorum; ilginç işler yapan ilginç insanlar, ünlü kişiler."

Aramızdaki patikadan kestirme gideceğimiz yerde, ana yola inerek köşkün büyük ön kapısından içeri girdik. Daisy o tatlı sesiyle mırıldanarak evin şurasını burasını ya da göğe yükselen ortaçağ siluetini övüp duruyordu; bahçelere hayran kaldı, fulyaların keskin kokusuna, alıç ve erik ağaçlarının dallarını süsleyen baharların köpüksü görüntüsüne, sarmaşıklardan yayılan baygın kokulara bayıldı. Mermer merdivenlere vardığımızda rengarenk elbiseler giymiş bayanların içeri dışarı gidip geldiklerini görmemek ve ağaçlardaki kuşların sesinden başka sesler duymamak benim çok tuhafıma gitti.

İçerdeki Marie Antoinette tarzı döşenmiş müzik odalarını ve on yedi ve on sekizinci yüzyıldan kalma antikalarla bezenmiş salonları gezerken de her kanepenin ya da koltuğun, her masanın arkasında gizlenen konuklar olduğu ve biz yanlarından uzaklaşıncaya kadar soluk almadan sessizce bekledikleri duygusuna kapılmaktan kendimi alamadım. Gatsby, 'Merton Koleji Kütüphanesi'nin kapısını kapatırken de baykuş gözlü adamın hayaletinin arkamızdan bir kahkaha koyuverdiğini duyar gibi oldum.

Üst kata çıktık; çeşitli dönemlerin tarzında döşenmiş, gül ve leylak rengi ipeklerle süslü, dalından yeni kopmuş taze çiçeklerle donanmış yatak odalarından, soyunma odalarından, bilardo salonlarından, gömme küvetli banyolardan geçtik. Odalardan birinde saçı sakalı birbirine karışmış pijamalı bir adamı yerde jimnastik hareketleri yaparken rahatsız ettik; 'pansiyoner' denilen Bay Klipspringer'dı bu. O sabah kendisini yüzünde aç olduğunu belli eden bir ifadeyle plajda dolanırken görmüştüm. Sonunda Gatsby'nin özel dairesine vardık; yatak odası, banyo

ve klasik İskoç modeli döşenmiş James ve Robert Adam stili bir çalışma odası. Orada oturup Gatsby'nin duvardaki gömme dolaptan çıkardığı Chartreuse'den birer kadeh içtik.

Gatsby bir an için bile gözlerini Daisy'den ayırmamıştı; sanırım evindeki her şeyi onun güzel gözlerinde gördüğü tepkiye bakarak yeniden değerlendirmekteydi. Bazen, Daisy'nin etkileyici varlığının yanında hiçbiri gerçek değilmişçesine evdeki eşyalara rüyadaymış gibi bakıyordu. Bir kez de merdivenlerden aşağıya inerken tökezlendi, az daha aşağıya yuvarlanacaktı.

En yalın döşenmiş yer kendi yatak odasıydı- tuvalet masasının üzerindeki takımlar dışında – oradakilerin tümü matlaştırılmış saf altından yapılmıştı. Daisy oradan bir fırça alıp saçlarını düzeltmeye kalkınca Gatsby bir iskemleye oturup elini gözlerine siper ederek gülmeye başladı, "Çok komik ahbap, çok komik" dedi peş peşe kahkahalar atarak, "Yapamıyorum – istesem de..."

O gün gözle görülür iki aşamadan geçmişti, şimdi bir üçüncüye girmek üzereydi. Utangaçlıkla başlayıp mantıksız bir neşeye yönelmişti; şimdi de Daisy'nin orada olduğuna inanamıyordu anlaşılan. Yıllardır bunu yapmak isteğiyle dopdolu yaşamış, her şeyi en ince ayrıntısına kadar hayal etmiş, inanılmaz bir arzu ve sabırla dişlerini sıkıp beklediği için fazla kurulmaktan zembereği boşalan bir saate dönmüştü.

Bir süre sonra toparlandı ve pırıl pırıl cilalanmış iki gardrobun kapaklarını ardına kadar açarak içlerini ağzına kadar dolduran takım elbiseleri, ropdöşambrları, kravatları, özenle katlanarak tuğla gibi üst üste sıralanmış gömleklerini gösterdi.

"Giysilerimi İngiltere'deki adamım alıyor: Her ilkbahar ve her sonbahar mevsim başlarında seçimini yapıp bana gönderir."

Gömlek yığınlarından birine el attı ve birer birer önümüze atmaya başladı; saf ketenden, kalın ipekten ve incecik flanelden yapılmış gömleklerin yere düşerken katları bozuluyordu; çok geçmeden masanın üzeri rengarenk bir çiçek bahçesine dönmüştü. Biz Daisy'le hayran olmuş bakarken öteki yığınları da karıştırmaya başladı, masanın üzerindeki yumuşak tepecik

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

gittikçe yükselmekteydi: Hepsine koyu mavi iplikle adının baş harfleri işlenmiş çizgili, benekli, pilili, mercan rengi, elma yeşili, eflatun, turuncu gömleklere bakarken birden bir hıçkırık sesi duydum; Daisy gömleklerin üzerine kapanmış ağlıyordu.

Gözyaşlarına boğularak, "Bunlar ne kadar güzel" derken başını gömleklerin içine gömmüş olduğu için sesi boğuk çıkıyordu, "Birden içimi bir hüzün kapladı, çünkü hayatımda bu kadar, bu kadar güzel gömlekler görmedim."

• • •

Evin içini gezdikten sonra bahçeleri, yüzme havuzunu, deniz uçağını görmek; yaz ortasında açan çiçeklere yakından bakmak için dışarı çıkacaktık ama, Gatsby'nin odasının penceresinden gene yağmur yağmaya başladığını görünce üçümüz birden camın önüne dikilip karşımızda uzanan koyun sularının üzerine düşen damlalarla nasıl kırıştığını izlemeye başladık.

"Hava puslu ve bulutlu olmasaydı senin koyun karşısındaki evini görebilirdik" dedi Gatsby, "Sizin iskelenin ucundaki yeşil fener her gece sabaha kadar yanıyor."

Daisy birden kolunu onunkinin içinden geçirdi, ancak Gatsby az önce söylediği şeye dalıp gitmişti; belki de artık o ışığın sonsuza dek değerini yitirdiğini düşünüyordu. Onları birbirinden ayıran büyük mesafeyle kıyaslandığında o ışığın Daisy'ye çok yakın olduğunu, hatta ona dokunduğunu düşünmüş olmalıydı. Tıpkı yıldızların aya yakın oldukları gibi. Fakat artık sadece iskelenin ucundaki yeşil fener olacaktı. Aralarındaki büyüleyici bağlardan biri eksilmişti.

Odada dolaşmaya başladım; bu arada yarı karanlıkta gelişigüzel birkaç eşyayı gözüme kestirip incelemeyi de unutmuyordum. Şık bir yatın kaptanı gibi güzel giyinmiş yaşlı bir adamın büyücek bir fotoğrafı dikkatimi çekmişti; çalışma masasının karşısındaki duvarda asılıydı.

"Bu kim?"

"O mu? O, Bay Dan Cody ahbap."

Bu ad bana biraz tanıdık geliyordu.

"Artık hayatta değil. Yıllar önce benim en iyi dostumdu."

Çalışma masasının üzerinde Gatsby'nin de kaptan kıyafetiyle büyük bir resmi vardı – on sekiz yaşında falan iken çekilmiş olmalıydı; başını dünyaya meydan okurcasına arkaya atarak poz vermişti.

"İşte buna bayıldım" diye bağırdı Daisy, "Saçlarını geriye doğru taradığını hiç söylememiştin, bir yatın olduğunu da."

"Şunlara bak" dedi Gatsby, "bunlar gazete ve dergilerde çıkan benimle ilgili yazılardan kestiklerim."

Yan yana durmuş yazılara bakıyorlardı. Ben tam şu ünlü yakut koleksiyonunu sormak üzereyken telefon çaldı, Gatsby ahizeyi aldı, "Evet...şey şimdi konuşamam...şimdi konuşamam dedim ahbap... *küçük* bir kasaba demiştim... adam küçük kasabanın ne demek olduğunu biliyordur herhalde...eğer Detroit'in küçük bir kasaba olduğunu sanıyorsa bize bir yararı olmayacak demektir..."

Telefonu kapattı.

Pencerenin yanında dikilen Daisy, "Buraya gelin *çabuk!*" diye seslendi.

Yağış devam ediyordu, fakat hava batı yönünden açmaya başlamış, denizin üzerindeki bulutlar pembe ve altın rengi köpük kümelerine dönmeye başlamışlardı.

"Şuraya bakar mısın" dedi fısıltıyla Daisy, "O pembe bulutlardan birini yakalayıp seni içine koymak ve oraya buraya itip gezdirmek isterdim" diye devam etti, bir dakika sonra.

Bu arada ben gitmek istediğimi söyledim ama ikisi de bunu duymak bile istemiyordu; belki de yanlarında bulunmam onları rahatlatıyordu.

"Ne yapacağız biliyor musunuz" dedi Gatsby, "Klipsinger'ı çağırıp bize piyano çalmasını isteyeceğim."

"Ewing!" diye seslenerek odadan çıktı; birkaç dakika sonra yanında utangaç tavırlı, yorgun görünüşlü, bağa gözlüklü, seyrek sarı saçlı genç adamla geri geldi; adamcağızın az önceki

perişan hali gitmişti; şimdi üzerinde spor bir gömlek, lastik ayakkabılar ve yelken bezinden soluk bir pantolon vardı.

"Jimnastik yapmanıza engel mi oluyoruz yoksa?" diye sordu Daisy nezaketle.

"Uyuyordum" diye yanıt verdi Bay Klipsinger utanıp sıkılarak, "yani şey biraz dalmıştım ama sonra kalktım ve..."

"Klipsinger güzel piyano çalar" dedi Gatsby sözünü keserek, "öyle değil mi Ewing, ahbap?"

"Pek güzel çalmıyorum; uzun zamandır çalmadım, çalışmadım..."

Gatsby gene sözünü kesti, "Haydi aşağıya inelim" diyerek bir düğmeye dokunur dokunmaz karanlık pencereler kayboldu ve her taraf ışığa gömüldü.

Müzik odasına girince Gatsby piyanonun yanında duran tek lambayı açtı. Alevi titreyen bir kibritle Daisy'nin sigarasını yaktı ve ikisi odanın loş bir köşesinde duran kanepeye yan yana oturdular; bulundukları yeri aydınlatan tek şey koridordan gelen ışıkla parlayan cilalanmış zemindi.

Klipsinger 'Aşk Yuvası' adlı parçayı çalıp bitirince oturduğu taburenin üzerinde yarım daire çizerek dönüp hüzünlü gözleriyle karanlıkta Gatsby'i aradı, "Görüyorsunuz ya elim durmuş; size iyi çalamadığımı söylemiştim, düzenli çalış..."

"Bu kadar çok konuşma, haydi çal ahbap!" diye buyurdu Gatsby.

'Sabah sabah
Akşam akşam
Ne eğlendik, ne eğlendik...'

Dışarıda sert bir rüzgar esiyor, uzaktan uzağa denizin üzerinde çakan yıldırımların sesi duyuluyordu. Hava kararmış, West Egg'deki tüm ışıklar yanmaya başlamıştı; New York'tan gelen insan yüklü elektrikli trenler yağmurun içinden geçerek herkesi evine bırakmaya çalışıyordu. Günün en hareketli saatiydi; ortalığı büyük bir heyecan ve telaş kaplamıştı.

'Bir şeyden eminim, hiçbir şeyden emin olmadığım kadar,
Zenginler para, fakirler çocuk yapar
Bu arada,
Bu zamanda...'

Veda etmek için yanlarına gittiğimde Gatsby'nin yüzüne ilk karşılaştıkları dakikalardaki şaşkınlığın yeniden yerleşmiş olduğunu fark ettim; o anda duyduğu mutluluk konusunda kafasında az da olsa bir takım kuşkular uyanmış gibiydi. Ne de olsa aradan beş uzun yıl geçmişti! O gün bile Daisy'de hayalinde yaşattıklarına uymayan bir şeyler görmüş olmalıydı – bu, kızcağızın yanlış davranmış olduğu anlamına gelmiyordu elbette; asıl neden, Gatsby'nin geçen yıllar içinde onu kafasında fazla büyütmüş olmasıydı. Hayal gücü, Daisy de dahil her şeyin ötesine geçmişti. Çünkü yaratıcı bir tutkuyla kendisini hayal dünyasına atmış, sürekli yeni imgeler eklemiş, önüne çıkan her parlak tüyle onu bezemişti. Yalnız bir insanın hayalinde biriktirdiklerini hiçbir taze tutku, hiçbir yeni ateş yok edemez.

Ben, öyle durmuş bakarken, Gatsby pozisyonunu değiştirdi; Daisy'nin elini avuçlarının içine alınca; o da onun kulağına bir şeyler fısıldadı ve Gatsby heyecan içinde yüzünü ona döndü. Sanırım onu böylesine etkileyen Daisy'nin sesiydi; ateş gibi yakıcı, dayanılmaz bir sıcaklığı vardı; ölümsüz bir melodi gibi akıp giden o sesi, insan hayalinde bile daha fazla yüceltemezdi.

İkisi de beni unutmuşlardı; gene de Daisy başını kaldırarak elini uzattı, fakat Gatsby beni hiç tanımıyormuş gibi bakıyordu. Bir kez daha ben onlara baktım, onlar da bana; ama çok uzaklardaydılar, çok uzaklarda yoğun heyecanlar içindeydiler.Sonra odadan çıktım, mermer merdivenlerden inerek yağmur altında evime yollandım.

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

sıkı dostlar
Roman
Jill Mansell

6.
BÖLÜM

O günlerde bir sabah hırslı ve açıkgöz bir gazeteci New York'dan gelip Gatsby'nin kapısına dayandı ve söyleyecek bir şeyi olup olmadığını sordu.

Gatsby nezaketle, "Ne hakkında?" diye sorunca da, "Bilmem herhangi bir konuda olabilir" diye yanıt verdi.

Şaşkınlık içinde geçip giden beş uzun dakikanın sonunda durum anlaşıldı. Genç adam çalıştığı gazetede açıklamak istemediği ya da tam olarak anlayamadığı bir olayla bağlantılı olarak Gatsby'nin adının geçtiğini duyar duymaz izin yaptığı o gün fırsattan yararlanarak alelacele yollara düşüp gelmişti.

Bu rastgele bir atıştı ama, gene de içgüdülerinde pek yanılmış sayılmazdı. Konukseverliğinden yararlandıkları için onun geçmişi hakkında konuşmaya hak kazandıklarını sanan yüzlerce insanın yaydığı dedikodular yaz boyunca öylesine çoğalıp büyümüştü ki, Gatsby neredeyse gazetelere manşet olacak duruma gelmişti. Adı Kanada'dan buralara alkollü içki taşıdığı söylenen yer altı boru hattı gibi güncel efsanelerle bağlantılı olarak anılıyordu; bir başka söylentiye göre de normal bir evde oturmuyor, ev biçiminde yapılmış bir gemide kalıp Long Island kıyılarında gizlice bir aşağı bir yukarı gidip geliyordu. Bu tür dedikoduların Kuzey Dakota eyaletinden James Gatz'ı neden ve nasıl tatmin ettiğini bilemiyorum, bunu açıklamak pek kolay değil.

Evet, James Gatz – bu onun gerçek ya da en azından resmi adıydı. On yedi yaşındayken, yani ne yapacağına karar verdiği an değiştirdiği, Dan Cody'nin yatının Superior Gölü kıyısına demir attığını gördüğü gün benimsediği ad. O gün akşamüstü gölün kıyısında yırtık, yeşil bir gömlek ve çadır bezinden bir pantolonla yürüyen James Gatz'di, fakat bir kayık kiralayarak *Tuolomee'ye* doğru kürek çekip güverteye tırmanarak Cody'e yarım saat sonra çıkacak fırtınanın yatını ikiye bölebileceği haberini veren Jay Gatsby idi.

Sanırım kullanacağı ismi daha önceden seçip hazırlamıştı. İpsiz sapsız fakir bir çiftçi ailesi olan anne ve babasını hiç benimsememiş, onları ebeveyn olarak kabullenmemişti. Gerçek şu ki West Egg, Long Island'da yaşayan Jay Gatsby, kendi kafasının içinde oluşup meydana çıkmış bir insandı. O Tanrının çocuklarından biriydi – bu deyim bir anlam taşıyorsa o da buydu işte. Çocuk, babanın işini yapmakla, yani büyük, kaba, cicili bicili bir güzelliğe hizmetle yükümlüydü. O nedenle ancak on yedi yaşında bir çocuğun yaratabileceği bir Jay Gatsby yaratmış ve buna sonuna dek sadık kalmıştı.

Bir yıldan fazla bir süredir Superior Gölü'nün güney kıyılarında istiridye çıkartıp mersin balığı avlayarak ve karnını doyurup barınacak bir yer sağlayabilmek için başka işlere de el atarak dolanıp durmaktaydı. Güneşte kararmış, kasları gelişmeye başlayan bedenini kah zorlayarak, kah tembelliğe terk ederek hareketli yaşantısını o doğal ortam içersinde sürdürmekteydi. Kadınlarla erken yaşta tanışmış; hepsinden ilgi görüp şımartıldığı için onları hor görmeye başlamıştı: Genç ve bakir kızları cahil buluyor, ötekileri ise bencil ve kendine dönük karakterinin etkisiyle kendisinin doğal bulduğu şeyler karşısında heyecanlandıkları için aşağılıyordu.

Ancak kalbinde sürekli fırtınalar kopmaktaydı, içi isyanla doluydu. Gece yatınca en tuhaf ve akıl almaz fanteziler uykusunu zorluyor, musluğun üzerinde duran saatin tik takları arasında ayın solgun ışıkları soyunup yerde bırakmış olduğu giysilerinin üzerinde dolaşırken tüm evreni dolduracak kadar çok sayıda tarifi olanaksız renk ve şekiller beyninden dışarıya taşıyordu.

sıkı dostlar
Roman
Jill Mansell

Her gece uyku bastırıp heyecan dolu sahneleri sarıp sarmalayarak unutturuncaya kadar düşlerine yenileri ekleniyordu. Bu rüyalar ve hayaller bir süre için düş gücünün baskısını boşaltmasına yardımcı oluyor; gerçeğin ne kadar gerçek dışı olabileceğinin ipuçlarını veriyor; dünyanın temelinin taştan da olsa bir perinin kanatları üzerinde sağlamca durduğunu gösteriyorlardı.

Birkaç ay önce, görkemli geleceğinin habercisi sayılabilecek bir içgüdüyle Minnesota'nın güneyinde St. Olaf Lutheran College adında küçük bir okula kaydını yaptırmıştı. Okula ancak iki hafta devam etmiş; geleceğinin şaşaasını haber veren davul sesleriyle, hatta geleceğiyle kimsenin ilgilenmemesine kırılmış, okul masraflarını karşılamak için üstlendiği hademelik görevini hiç sevmemişti. Yeniden Superior Gölü'ne döndüğü günden Dan Cody'nin yatı kıyıya yakın sığ sulara demir atana kadar bir iş bulmaya çalışmıştı.

Cody o zaman elli yaşındaydı, Nevada'nın gümüş tarlalarından, Yukon'dan gelmişti; 1875'den beri her tür metalin peşine düşmüş biriydi. Montana'dan çıkardığı bakırın satışı onu multimilyoner yapmıştı. Bedensel olarak sağlıklı ve kaya gibi sertti ama, kafası pek çalışmazdı. Bunu fark eden sayısız kadın, adamcağızı parasından ayırmak için sayısız çaba sarf etmişlerdi. Gazeteci Ella Kaye ile olan çalkantılı macerası sırasında kadın, adamcağızın zayıf noktalarını keşfedip Madame de Maintenon* havalarına bürününce, yatına kaçarak denize açılmıştı. Olay 1902'de magazin basınının diline sakız olmuştu. Little Girl Bay'de (Küçük Kız Koyu) gerçekleşen, James Gatz'ın kaderini değiştirecek olan karşılaşma öncesinde, beş yıl boyunca, o koy senin bu koy benim dolaşmış durmuştu.

Küreklerine dirseklerini dayayıp parmaklıkla çevrilmiş güverteye bakan genç Gatz için karşısında duran yat dünyadaki tüm güzellik ve debdebenin temsilcisiydi; sanırım başını kaldırıp Cody'ye gülümsemesi yetmişti – gülümsediği zaman insanların kendisine bayıldığını keşfedeli çok olmuştu. Her neyse Cody ona bir takım sorular sormuş -sorduklarından birinin yanıtı yeni adı olmuştu- zeki ve son derece hırslı olduğunu anlamıştı. Birkaç

* Fransa kralı XIV. Louis'nin ikinci eşi. Ç.N.

gün sonra onu alıp Duluth'a götürerek koyu mavi kruvaze bir ceket, yelken bezinden altı adet beyaz pantolon ve bir adet kaptan şapkası almıştı. *Tuolomee*, Batı Hint Adalarına gitmek için San Francisco sahillerine yollandığında Gatsby de içindeydi.

Yattaki görevinin ne olduğu pek belirlenmemişti: Cody'ye kamarot, arkadaş, kaptan, sekreter, hatta bir tür gardiyan olarak hizmet vermekteydi. Çünkü, ayık durumdayken Dan Cody, sarhoş Dan Cody'nin nasıl har vurup harman savurduğunu çok iyi bilirdi; bundan dolayı da, önlemini alıyor, gittikçe daha fazla güvendiği Gatsby'e yaslanıyordu. Bu düzen beş yıl böyle sürüp gitti; bu süre içersinde gemi Avrupa'da üç tur attı. Belki daha da sürebilirdi ama, Boston'a demir attıkları sırada bir gün Ella Kaye çıkageldi ve bir hafta sonra Dan Cody hiç de konuksever olmayan bir davranış sergileyip ölüverdi.

Şimdi Gatsby'nin yatak odasında asılı duran portresi gözümün önüne geliyor; kır saçlı, sert hatlı kırmızı yüzlü, anlamsız bakışlı bir adam. Zevk ve eğlenceye düşkünlüğüyle ün yapmış, Amerikan tarihinin bir döneminde Doğu kıyılarına vahşi batının meyhane ve kerhanelerini yeniden getiren sefih yaratık. Gatsby'nin bu kadar az içmesinin nedeni dolaylı olarak da olsa Cody idi. Çılgın partilerinin bazılarında kadınlar onun saçlarını şampanya ile ovarlardı ama, kendisi alkolden uzak durmayı prensip edinmişti.

Cody'den Gatsby'e yirmi beş bin dolarlık bir servet miras kalmıştı. Fakat eline geçmedi. Avukatların ne gibi numaralar çevirerek durumu onun aleyhine döndürdüğünü asla öğrenemedi. Milyonlardan ne kaldıysa Gatsby'nin elini bile sürmesine izin verilmeden Ella Kaye'e devroldu. Yalnız görüp öğrendikleriyle kalan Jay Gatsby'nin silik çizgileri bu arada artık tam bir erkek siluetini dolduracak derinliğe ulaşmıştı.

Gatsby bana tüm bunları tanışmamızdan çok sonra, benim kafamın karmakarışık olduğu dönemde; hakkındaki söylentilere hem inanıp, hem inanmadığım günlerin birinde anlatmıştı; fakat ben onun geçmişi hakkında söylenen ve gerçekle hiç ilgisi olmayan o çılgın öyküleri silmek için burada anlatmayı uygun

DANIELLE STEEL
KIR EVİ

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

buluyorum. O nedenle, Gatsby arada soluklanırken diyeyim, ben de onun yanlış anlaşılmasını engellemek için küçük bir ara verdim diyebilirim.

O sıralar, ikimizin arasındaki ilişkide de bir duraklama olduğu söylenebilir. Birkaç hafta boyunca kendisini görmedim, hatta telefonla bile konuşmadık. Genel olarak New York'a gidip Jordan'ın peşinde dolanarak bunak teyzesine kendimi sevdirmeye çalışmakla meşguldüm. Sonunda bir pazar günü, akşamüstü evine gittim. İçeri gireli iki dakika bile olmamışken birileri bir şeyler içmek için damladı; yanlarında Tom Buchanan'ı da getirmişlerdi. Doğal olarak durumdan rahatsız olmuştum ama, bunun daha önce olmadığına şaşmaktan da kendimi alamıyordum.

Üç kişiydiler, atla gelmişlerdi: Tom, Sloan adında biri ve kahverengi binici kıyafeti giymiş güzel bir kadın. Bu sonuncunun daha önce de buraya gelmiş olduğu belliydi.

"Sizi gördüğüme çok sevindim" dedi Gatsby, terasta durup onları karşılarken, "Geldiğinize memnun oldum."

Sanki onların da pek umurundaydı!

"Lütfen oturun, bir sigara ya da puro içer misiniz?" Odada dolaşırken birkaç kez hizmetkarların ziline basmayı da unutmuyordu, "Hemen birer viski hazırlatayım."

Tom'un orada bulunmasından çok etkilenmişti ama, onlara bir şeyler ikram edemezse zaten huzuru kaçacaktı. Pek kesin olarak bilmese de, evine sırf o amaçla geldiklerini tahmin edebiliyordu. Bay Sloane bir şey istemiyordu. Limonata? Hayır teşekkürler. Biraz şampanya? Hayır hiçbir şey, teşekkür ederim...Üzgünüm...

"Güzel bir gezinti yaptınız mı?"

"Buradaki yollar çok iyi."

"Sanırım, otomobiller..."

"Evet."

Sonunda dayanılmaz bir içgüdü Gatsby'i bir yabancı olarak kendisine tanıştırılan Tom'la konuşmaya zorladı.

"Sanırım sizinle daha önce bir yerde tanışmıştık Bay Buchanan."

"A, evet" dedi Tom, nazik fakat biraz ters bir tavır takınarak; anımsamadığı çok belli oluyordu, "Evet tanışmıştık, çok iyi hatırlıyorum."

"İki hafta kadar önce."

"Doğru, siz bizim Nick'le beraberdiniz."

"Eşinizi de tanıyorum" dedi Gatsby meydan okurcasına.

"Öyle mi?"

Tom bana dönerek, "Sen buraya yakın mı oturuyorsun Nick?" diye sordu.

"Bitişik binadayım."

"Öyle mi!?"

Bay Sloane konuşmamıza katılmıyor, küstah bir tavırla bir koltuğa yayılmış oturuyordu. Kadın da pek bir şey söylemezken iki kadeh viskiyi yuvarladıktan sonra birden samimileşiverdi.

"Bir sonraki partinize hepimiz gelelim Bay Gatsby. Ne dersiniz?" dedi.

"Tabii. Çok memnun olurum."

"Ne iyi olur" dedi kibirli Bay Sloane, pek de minnettar görünmüyordu aslında, "Eh, artık gitsek iyi olacak."

"Lütfen acele etmeyin" diye ısrar etti Gatsby; artık heyecanını bastırmıştı ve Tom'u daha iyi tanımak istiyordu, "Neden – neden akşam yemeğine kalmıyorsunuz? New York'tan birileri daha gelirse hiç şaşmam."

"Siz *benimle* yemeğe gelsenize" dedi hanımefendi büyük bir içtenlikle, "her ikiniz de."

Beni de çağırıyordu. Bay Sloane ayağa kalktı, "Haydi gidelim" dedi, bunu kadına bakarak söylemişti.

"Ciddi söylüyorum" diye ısrar etti kadın, "çok sevinirim. Masada çok yer var."

Gatsby soran bakışlarını bana çevirdi; davete gitmek istiyordu ama, Bay Sloane'nın bunu hiç istemediğini anlamıştı.

"Korkarım ben gelemeyeceğim" dedim.

"Bari siz gelin" diye yineledi kadın, bu kez Gatsby'e yönelerek.

Bay Sloane eğilip kulağına bir şey fısıldayınca da, "Şimdi yola çıkarsak geç kalmayız" dedi yüksek sesle.

"Benim atım yok" dedi Gatsby, "Askerken ata binmiştim, ama kendim hiç at almadım. Arkanızdan otomobille gelmem gerekiyor. Bir dakika izin verin lütfen" deyip salonu terk etti.

Biz geriye kalanlar da terasa çıktık.; Sloane ve bayan bir kenara çekilerek hararetli bir konuşmaya daldılar.

"Tanrım adam gerçekten geliyor" dedi Tom, "kadının gelmesini istemediğini anlamıyor mu?"

"Ama gelmesini istiyorum diyor."

"Büyük bir ziyafet veriyor; bu adam oradakilerin bir tekini bile tanımaz ki." Kaşlarını çattı, "Acaba Daisy ile nerede tanışmış. Belki biraz eski kafalıyım ama, bana sorarsan günümüzde kadınlar ortalıkta biraz fazla dolaşıyor derim. Bu arada saçma sapan insanlarla tanışıyorlar."

Birden Bay Sloane ve bayan merdivenlerden inip atlarına atladılar, "Haydi" diye seslendi adam Tom'a, "Geç kaldık, gitmemiz gerekiyor." Sonra bana dönerek, "Ona bekleyemediğimizi söylersiniz, değil mi?" dedi.

Tom'la el sıkıştık, ötekilerle birbirimizi soğuk bir baş işaretiyle selamladık, üçü atlarıyla araba yolundan hızla aşağıya doğru inip yeşilliklerin arasında gözden kaybolurken Gatsby elinde şapkası ve pardesüsüyle ön kapıdan çıktı.

Anlaşılan Tom, Daisy'nin yalnız başına gezip tozmasından epey rahatsız olmuştu ki o cumartesi gecesi Gatsby'nin verdiği partiye onunla geldi. O geceki toplantının havasında fark edilen o tuhaf gerginliğin nedeni belki de Tom'un varlığıydı. Nedense Gatsby'nin o yaz vermiş olduğu partilerden en çok aklımda kalan o oldu. Her zamanki kişiler gelmişti - daha doğrusu her zaman gelen tipte insanlar – her zamanki şampanya bolluğu, her zamanki bol renkli, bol gürültülü karmaşa vardı; fakat önceki toplantılarda hissetmediğim bir hoşnutsuzluk bir türlü gevşemeyen bir sertlik egemendi. Ya da ben bu partilere alışmış, West Egg'i kendi içinde bütünleşmiş bir dünya olarak kabullenmiştim. Buranın kendine özgü değer ölçüleri, kendine

özgü tipleri vardı; kendilerinin dışında kalan şeyleri önemseyip umursamadıklarından dış dünyaya rahatlıkla meydan okuyabiliyorlardı. O gece ben herkese ve her şeye Daisy'nin gözüyle bakıyordum. Kendi değerlerinize göre yargılayıp karar verdiğiniz şeylere yeni bir bakış açısından bakmak her zaman hüzün verir insana.

Daisy ve Tom güneş batmak üzereyken geldiler. Dördümüz birlikte ışıltılı kalabalığın arasında dolaşırken Daisy gırtlağından harika sesler çıkartarak konuşup duruyordu.

"Bu tip şeyler bana öyle heyecan verir ki" diye fısıldadı, "gecenin herhangi bir saatinde beni öpmek istersen Nick, hemen haber ver, elimden geleni yaparım. Adımı söylemen yeterli ya da şu yeşil kartı göster; yeşil kart dağıtacağım..."

'Çevrene baksana' önerisinde bulundu Gatsby.

"Bakıyorum ve de çok eğleniyorum."

"Adını duymuş olduğun pek çok ünlü göreceksin."

Tom küstah bakışlarıyla çevreyi şöyle bir taradı, "Biz geceleri pek çıkmayız" dedi, "biliyor musun, tam şu anda, burada bulunanların birini bile tanımadığımı düşünüyordum."

"Belki şu hanımı tanırsınız" dedi Gatsby, bembeyaz çiçeklerle bezenmiş bir erik ağacının altına kraliçeler gibi kurulmuş, insandan çok bir orkideyi andıran şahane bir kadını göstererek. Filmlerini izledikleri şöhretli yıldızı canlı olarak karşılarında görünce gözlerine inanamayan herkes gibi Tom ve Daisy de ağızları açık bakakalmışlardı.

"Ne kadar güzel" dedi Daisy.

"Kendisine doğru eğilmiş olan kişi yönetmenidir."

Onları gruplarla tanıştırmaya başladı.

"Bayan Buchanan...ve Bay Buchanan" dedikten sonra biraz durup ekledi, "ünlü polo oyuncusu."

Tom hemen karşı çıkarak, "Yok, canım, değilim" dedi.

Fakat Gatsby bu tanıtım biçiminden hoşlanmış olmalı ki o gece Tom herkese, 'ünlü polo oyuncusu' olarak tanıştırılmaktan kurtulamadı.

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

"Bu kadar çok sayıda ünlüyü bir arada görmemiştim" diye bağırdı Daisy, "Şu adamı çok beğendim – adı neydi? Hani şu burnu mavimsi olan."

Gatsby adamın kim olduğunu açıkladıktan sonra küçük çapta bir yapımcı olduğunu ekledi.

"Neyse ne, ondan hoşlandım işte."

Tom da gülerek, "Ünlü polo oyuncusu olarak tanıtılmayı istemezdim, tüm bu ünlü kişilere tanınmamış sıradan biriymişim gibi bakmak isterdim" dedi.

Sonra, Daisy ve Gatsby dans ettiler. Fokstrot yaparken Gatsby'nin yaptığı zarif fakat gösterişsiz figürlerin beni ne kadar şaşırttığını anımsıyorum – daha önce onun dans ettiğini görmemiştim. Sonra bahçeden geçip benim evime geldiler, yarım saat kadar kapının önündeki merdivenlerde oturdular, ben de Daisy'nin isteği üzerine bahçede durup gözcülük ettim, "Yangın çıkabilir, sel gelebilir ya da ne bileyim akla hayale gelmeyen başka şeyler olabilir" demişti.

Öteki konuklarla birlikte yemeğe otururken Tom'un kayıtsızlığı biraz geçmişti, "Ben şuradaki insanların yanına otursam olur mu?" diye sordu, "Orada birisi komik bir şeyler anlatıp duruyor."

Daisy gülerek, "Tabii git" dedi, "eğer içlerinden birinin adresini falan öğrenmek istersen, küçük altın dolma kalemimi vereyim..." Kocası uzaklaşınca bana dönerek, "kız basit ama güzel" deyince Gatsby ile baş başa kaldığı yarım saat dışında pek eğlenmediğini anlamış oldum.

Oturduğumuz masadaki herkes çakırkeyfti. Bunun suçlusu da bendim, yanlarına gitmeyi ben önermiştim. Gatsby'i telefona çağırmışlardı, ben bu insanlarla iki hafta önce de beraberdim; fakat o zaman hoşuma giden şeyler şimdi canımı sıkıyordu.

"Kendinizi nasıl hissediyorsunuz Bayan Baedeker?"

Bu sorunun hedef aldığı kız, epeydir başını omzuma dayamaya uğraşıyordu. Adını duyunca doğrulup gözünü açtı, "Nee?"

Daisy'ye ertesi gün şehir kulübünde kendisiyle golf oynaması için ısrar edip duran iri yarı, uyuşuk bir kadın Bayan Baedeker'i savundu, "Şimdi biraz düzeldi. Beş altı kadeh içtikten sonra

bağırıp çağırmaya başlar hep. Kendisine kaç kez içkiyi bırakmasını söyledim."

"Bıraktım canım" dedi suçlanan kız, hiç inandırıcı olmayan bir sesle.

"Senin haykırışlarını duyunca Doktor Civet'e, 'İşte tedavinize gereksinimi olan biri doktor' dedim."

"Bayanın size minnet duyduğundan eminim" dedi, başka biri yarı alaylı, "ama başını havuza daldırdığınız zaman elbisesini ıslatmışsınız."

"Kafamın havuza daldırılmasından nefret ederim" diye homurdandı Bayan Baedeker, "Bir keresinde New Jersey'de az daha beni boğuyorlardı."

"O zaman içmekten kesinlikle vazgeçmeniz gerek" demeye kalkıştı Doktor Civet.

"Sen kendine bak!" diye haykırdı Bayan Baedeker, "Ellerin titriyor. Senin gibi birinin beni ameliyat etmesine asla izin vermem."

Eğlence böyle sürüp gitti. En son hatırladığım Daisy ile yan yana durup sinema yönetmeniyle büyük yıldızını izlememizdi. Hâlâ beyaz çiçek açmış erik ağacının altındaydılar; yüzleri birbirine o kadar yaklaşmıştı ki aralarından yalnız ince ve solgun ay ışığı geçiyordu. Belki adam, bu pozisyonu bulmak için bütün gece ağır ağır kadına doğru eğilmiştir diye düşünmekten kendimizi alamadık; biz öyle dikilmiş bakarken yönetmen bir milimetre daha sokulup onu yanağından öpüverdi.

"Onu beğeniyorum" dedi Daisy, "çok güzel buluyorum."

Bunun dışında kalan her şey kendisine ters gelmişti – bunu tartışmak da olanaksızdı; çünkü rahatsızlığını davranışlarından çok duygularıyla göstermekteydi. West Egg'den; Long Island'daki bu balıkçı kasabasını o güne kadar görülmemiş bir biçimde değiştirerek bu hale getiren Broadway sosyetesinden tiksinmişti. Yaldızlı sözlerin arkasına saklanmış bu çiğ canlılık ve burada bulunanların hiçlikten hiçliğe giden en kısa yolu bulmak için kaderlerini zorlamaları onu çok rahatsız etmişti. Anlamakta güçlük çektiği bu bayağı ortam karşısında dehşete kapılmış, korkmuştu.

Arabalarının kapıya gelmesini beklerken merdivenlere oturmuştuk: Açık duran sokak kapısından dökülen parlak ışık sabahın alaca karanlığına karışarak birkaç metrekarelik alanı aydınlatmıştı. Arada bir üst katta bulunan odalardan birinin kapalı perdesine bir gölge düşüyor, o gider gitmez yerini bir başkası alıyordu. Göremediğimiz bir aynada rujunu pudrasını sürüp makyaj tazeleyen bir sürü gölge...

"Gatsby denilen bu adam da kim yahu?" diye sordu Tom aniden, "Büyük çapta bir içki kaçakçısı mı?"

"Bunu kimden duydun sen?" diye sordum.

"Kimseden duymadım, tahmin ettim. Bu yeni zenginlerin çoğu içki kaçakçısıdır, sen de bilirsin."

"Gatsby değil" dedim kısaca.

Birkaç dakika sessiz kaldı, araba yoluna döşenmiş çakıllar ayağının altında çatırdıyordu.

"Bu yabani hayvan sürüsünü bir araya getirmek için epey uğraşmış olmalı."

Rüzgar Daisy'nin yakasındaki gri kürkün tüylerini üfledi, "Hiç değilse bizim tanıdığımız insanlardan daha ilginçler" dedi biraz zorlanarak.

"Sen de pek ilgilenmiş görünmüyordun ama."

"Yo, pekala da ilgileniyordum."

Tom bir kahkaha atarak bana döndü, "O kız kendisini götürüp soğuk duşun altına sokmasını rica ettiği zaman Daisy'nin yüzündeki ifade dikkatini çekmedi mi?"

Daisy, boğuk sesiyle hafiften bir şarkı tutturmuştu, ağzından çıkan her sözcüğe o zamana kadar içinde bulunmayan ve bir daha da bulunamayacak yepyeni anlamlar katıyordu. Melodinin yükseldiği yerlerde, kontralto seslerin hepsinde görüldüğü gibi, sesi kırılıyor, her değişen notada sıcacık ruhunun büyüsü havayı sarıyordu.

"Davetli olmayan bir sürü insan geliyor" dedi birden, "o kız da onlardan biriydi. İpini koparan geliyor, o da çok nazik biri olduğundan hiçbirini geri çevirmiyor."

"Adamın kim olduğunu, ne iş yaptığını bilmek isterim" diye ısrar etti Tom, "ve öğrenmeyi kendime iş edineceğim sanırım."

"Seni hemen aydınlatabilirim" diye yanıt verdi Daisy, "Bir marketler zincirinin sahibiymiş; hani şu ilaç, kozmetik, hafif yiyecek-içecek satan yerler, bir tür eczane yani. Hepsini tek başına yapmış."

Geciken otomobil ağır ağır bize doğru geliyordu.

"İyi geceler" dedi Daisy. Bakışlarını benden öteye, küçük, güzel bir vals olan 'Sabahın Saat Üçü' adlı yılın hit şarkısının müziğinin taştığı, arkamızda açık duran kapıya çevirmişti. Gatsby'nin bu çılgın, kural dışı partilerinin, Daisy'nin dünyasında bulunmayan romantik bir havası olduğu kesindi. Şarkıda onu geri çağıran bir şeyler var gibiydi. Zamanın ölçülemediği karanlık saatlerde o evde neler olacaktı? Belki hiç beklenmeyen bir konuk gelecek: Gencecik, baş döndüren, eşine az rastlanan, göz kamaştıran bir güzel Gatsby'e şahane gözleriyle bakacaktı ve o anın büyüsü ikisini sarınca beş yıldır hiç azalmadan sürüp giden o büyük sadakat ve bağımlılık uçup gidecekti.

Sabahın erken saatlerine kadar orada kaldım. Gatsby, ortalık tenhalaşıp serbest kalana kadar kendisini beklememi istemişti. Ben de her zamanki yüzme tutkunlarının karanlık plajdan yarı donmuş bir halde koşarak dönüp, üst kattaki misafir odalarının ışıkları sönünceye kadar bahçede oyalandım. Her şey bitip yanıma geldiğinde güneş yanığı yüzü son derece gergindi, ışıltılı gözleri yorgun bakıyordu.

Hemen, "Hiç beğenmedi" dedi.

"Tabii ki beğendi."

"Hayır beğenmedi," diye ısrar etti, "hiç de eğlenmedi zaten."

Bir an sustu, içini kaplayan hüznü anlayabiliyordum.

"Kendimi ondan çok uzak hissediyorum" dedi, "anlamasını sağlamak zor."

"Dansı mı demek istiyorsun?"

"Dans mı?" Vermiş olduğu tüm danslı partileri parmağını şaklatarak silip yok etti, "Dansın hiç önemi yok ahbap."

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

Daisy'den beklediği, Tom'a gidip, "Ben seni hiç sevmedim" demesiydi; daha azına razı değildi. Arada geçen yıllardan dördünü bu cümleyle yok edip sildikten sonra daha pratik çözümlere yönelecekleri. Bunlardan biri, Daisy özgür kaldıktan sonra birlikte Louisville'e gidip orada evlenmekti; beş yıl önce planladıkları gibi. Daisy kendi evinde gelin olacaktı.

"Tabii, o bunları anlamıyor" dedi, "eskiden anlayabiliyordu, saatlerce oturup..."

Sustu, hüzünlü ayrılık sahnelerine şahit olan, meyve kabukları ve ezilmiş çiçeklerle kirlenmiş patikada aşağı yukarı gidip gelmeye başladı.

"Yerinde olsam çok fazla bir şey beklemezdim" dedim cesaretimi toplayarak, "geçmişi geri getiremezsin."

"Geri getiremez miyiz!" diye bağırdı, hayretle, "Hadi canım, tabii ki yaparız."

Heyecanlı, çılgın bakışlarla çevreye bakındı; sanki geçmiş, evinin karanlık kuytu köşelerine gizlenmiş de elini uzatsa yakalayacakmış gibiydi, "Her şey eski haline dönecek, bunu yapacağım" dedi, inatla başını sallayarak, "Görecek o!"

Uzun bir süre geçmişten söz etti; bir şeyleri yeniden yakalamaya çalıştığını anlamıştım. Acaba bu Daisy'i öylesine sevmiş olan benliği miydi? Ondan sonraki hayatı karışık ve düzensiz geçmişti; fakat şimdi, belirli bir yere kadar geri gidip sonra geçmiş günlerin üzerinden yavaş yavaş geçerek ilerlerse aradığını bulacağını umuyordu...

Beş yıl önceki bir sonbahar gecesinde yapraklar dökülürken ikisi sokaklarda yürürken ağaçsız bir caddeye gelince durmuşlardı. Kaldırımlar ay ışığının altında bembeyaz parlarken dönüp birbirlerinin yüzüne bakmışlardı. Mevsimlerin değiştiği sırada, yılda iki kez karşılaşılan, gizemli bir coşkunun egemen olduğu serin bir geceydi. Evlerin solgun ışıkları gecenin karanlığına doğru uzanmışlardı, yıldızlar sanki oradan oraya koşuşuyorlardı; Gatsby gözünün ucuyla bakınca kaldırımların bir merdiven oluşturarak ağaçların tepesinde bulunan gizli bir yere doğru yükseldiklerini görüyordu – tek başına olsa oralara tırmanabilir

ve zirveye vardığında yaşamın özünü emip mucizenin eşsiz sütünden içebilirdi belki.

Daisy'nin beyaz yüzü kendisininkine yaklaşırken kalbi deli gibi çarpıyordu. Kızı öpüp çılgın düşlerini onun tatlı nefesiyle birleştirince artık düşünceleri oraya buraya kayıp değişik şeylere yönelmeyecek, Tanrınınki gibi hep durağan kalacaktı. Bunları düşünerek bir diyapozonun bir yıldıza vururken çıkardığı sesi dinleyip bir dakika bekledi. Sonra onu öptü. Dudakları birbirine değdiği an kız yeni açmış bir çiçeğe dönüştü ve yaradılış tamamlanmış oldu.

Gatsby bunları anlatırken insanı ürküten duygusallığını dinlemek bana bir şeyler anımsatmıştı: uzun zaman önce bir yerlerde duyduğum gizemli bir ritim, söylenmeyen birkaç sözcüktü bu. Bir an için bir dilsizmişim gibi kendimi zorlayarak, dudaklarımı aralayıp bir şeyler mırıldanmaya çalıştım, fakat beceremedim ve dudaklarımın ucuna kadar gelen melodi söyleyemeden uçup gidiverdi.

7.
BÖLÜM

Kendisine duyulan ilgi ve merakın en yüksek olduğu günlerde; bir cumartesi gecesi evinin ışıklarının yanmadığını gördüm ve Gatsby, bir Trimalchio* bir oyun kahramanı, olarak nasıl gizemli bir biçimde aniden ortaya çıktıysa, öyle de kayboldu. Eğlenmek için köşkünün yolunu tutan lüks otomobillerin birkaç dakika sonra homurdanarak geri döndüklerinin sonradan farkına vardım. Hasta olabileceğini düşünerek gidip zili çaldığımda, kapıyı açan hain suratlı, tanımadığım bir uşak gözlerini kısarak kuşkuyla beni süzdü.

"Bay Gatsby rahatsız mı?"

"Yo, hayır" dedikten sonra biraz zorlanarak, "efendim" sözcüğünü de ekledi.

"Epeydir görünmediği için merak ettim de. Bay Carraway'in geldiğini söylersiniz."

"Kim?" diye sordu kaba bir tavırla.

"Carraway"

"Carraway. Tamam, peki söylerim."

Hışımla kapıyı suratıma kapattı.

Benim Finli kadın, Gatsby'nin bir hafta evvel evde çalışan tüm hizmetlilere yol verdiğini, onların yerine sadece altı kişi

* Styricon adlı eserde adı geçen zengin ve gösterişe düşkün adam. C.N.

tuttuğunu, yeni gelenlerin West Egg esnafından rüşvet almamak için köye inmeyip telefonla normal miktarda yiyecek ve içecek ısmarladıklarını söyledi. Bakkalın çırağından mutfağın domuz ahırına dönmüş olduğunu duyduğunu, ayrıca çevrede, yeni gelenlerin pek hizmetçiye benzemediği fikrinin egemen olduğunu da ekledi

Ertesi gün Gatsby beni telefonla aradı.

"Bir yere mi gidiyorsun?" diye sordum.

"Hayır ahbap."

"Hizmetkarlarına yol verdiğini duydum."

"Dedikodu yapmayacak personel istedim. Daisy sık sık geliyor da – öğleden sonraları."

Daisy'nin gözlerinde gördüğü hoşnutsuzluk yüzünden o koca kervansaray iskambil kağıdından yapılmış oyuncak evler gibi yıkılıp çökmüştü demek!

"Şimdiki ekip Wolfsheim'in yardım etmek istediği bir aile aslında; hepsi kardeş. Eskiden küçük bir otel işletiyorlarmış."

"Anlıyorum."

Beni aramasını Daisy'nin rica ettiğini söyledi – yarın Buchanan'lardaki öğle yemeğine gelir miydim? Bayan Baker da orada olacaktı. Yarım saat sonra Daisy kendisi aradı, geleceğimi duyunca pek sevindi. Bir şeyler dönüyor gibiydi. Fakat olay çıkartmak için o günü beklediklerini pek düşünmüyordum. Hele Gatsby'nin o gece bahçede açıkladığı o garip planın uygulanacağını hiç sanmıyordum.

Ertesi gün hava o kadar sıcaktı ki ortalık kaynıyordu. Yazın kesinlikle en sıcak, belki de son sıcak günüydü. Bindiğim banliyö treni tünelden geçip aydınlığa çıktığında, öğlen güneşinin dayanılmaz sıcaklığını yarıp geçen tek şey Milli Bisküvi Şirketinin fabrikasının bacasından çıkan keskin düdük sesiydi. Bulunduğum vagonun saman dolu koltukları sıcaktan ateş gibi yanıyordu. Yanımda oturan hanım elindeki gazete terden sırılsıklam oluncaya kadar beyaz elbisesinin içinde sessiz sedasız ter döktü, fakat sonra umutsuz bir çığlık atarak sıcağa teslim oldu, oflayıp [illegible] çantasını düşürdü.

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

Yorgun ve halsizdim ama gene de eğilip yerden alıp kendisine uzattım; kötü bir niyetim olmadığını göstermek için parmaklarımın ucuyla tutmuş, kendimden uzak kalmasına özen göstermiştim. Fakat yakınımızdaki herkes, bayan da dahil, gene de gözlerini kuşkuyla bana dikmişti.

"Sıcak!" diye söylendi kondüktör tanıdık yüzlere bakarak, "Ne hava ama!... Sıcak!... Sıcak!... Sıcak!... Size de sıcak geliyor mu? Sıcak mı? Sıcak..."

Eline almış olduğu biletim geri geldiğinde üzerine adamın parmağının izinin çıkmış olduğunu gördüm. Acaba bu sıcakta insan kiminle öpüştüğünü ya da pijamasının üst cebine kimin başını yaslayıp ter içinde bıraktığını umursar mı dersiniz!

Gatsby ile birlikte Buchanan'ların açık kapısının önünde beklerken antreden gelen hafif bir esinti, çalan telefonun zilinin sesini bize kadar getirdi.

"Beyefendinin arabası mı?" diye bağırıyordu kahya ahizenin içine doğru, "üzgünüm bayan ama bugün yapamayız, şu an dokunamayacağımız kadar ısınmış durumda!"

Aslında, "Evet..., evet..., bakalım" diyordu.

Ahizeyi yerine koyduktan sonra hasır şapkalarımızı almak için yanımıza geldiğinde yüzü ter içindeydi.

"Hanımefendi salonda bekliyor" diye seslendi, gereksiz bir hareket yaparak yönümüzü gösterirken. Bu sıcakta fazladan yapılan her hareket hayatı tehlikeye atmak demekti.

Panjurları sıkıca kapatılmış olan salon loş ve serindi. Daisy ve Jordan beyaz elbiseleriyle kocaman bir kanepeye uzanmış, vantilatörlerin vızıldayan esintisine kendilerini kaptırıp gitmişlerdi; ikisi de gümüşten yapılmış tanrıçalar gibiydiler.

İkisi bir ağızdan hemen, "Kımıldayamıyoruz" dediler.

Jordan terlememesi için pudraladığı güneş yanığı elini bir an için avucuma bırakırken, "Peki, ya ünlü atlet Bay Thomas Buchanan?" diye sordum.

Aynı anda Tom'un boğuk ve kısık sesini duyduk, holdeki telefondan konuşuyordu.

Gatsby, yerdeki kırmızı halının ortasında durmuş büyülenmişçesine çevresine bakmaktaydı. Daisy ona bakıp o tatlı, heyecan veren kahkahalarından birini atarken, göğsünden kalkan ince bir pudra bulutu havaya karıştı.

"Telefonla arayıp duran kişinin Tom'un kız arkadaşı olduğu söyleniyor" diye fısıldadı Jordan kulağıma.

Hepimiz susmuş bekliyorduk. Holden gelen ses öfkeyle yükseldi, "Tamam öyleyse, ben de o arabayı sana satmayacağım.... zaten bunu yapmak zorunda da değilim... ayrıca bu konuda beni tam yemek zamanı rahatsız etmene de katlanmak niyetinde değilim!"

Daisy, "Ahizenin ağzını kapatıyor" diyerek alay etti.

"Hayır öyle yapmıyor" diye güvence verdim, "bu gerçek bir iş görüşmesi, benim de haberim var."

Kapıyı hışımla açan Tom, kalın gövdesiyle bir an eşikte durduktan sonra hızla odaya daldı, "Bay Gatsby" diyerek iri, yassı elini uzattı, ondan pek hoşlanmadığını iyi gizliyordu doğrusu, "sizi gördüğüme sevindim efendim... Nick, merhaba..."

Daisy, "Bize içecek soğuk bir şeyler hazırlasana" diye ona seslendi.

Tom odadan çıkınca da ayağa kalkıp Gatsby'nin yanına gitti, yüzünü onunkine yaklaştırarak ağzından öptü, "Seni sevdiğimi biliyorsun" diye mırıldandı.

"Burada bir bayanın olduğunu unutuyorsun" dedi Jordan.

Daisy iki yana kuşkuyla bakarak, "Sen de Nick'i öp" dedi.

"Ne bayağı, ne basit bir kız bu."

"Umurumda değil" diye bağırdı Daisy, tuğla örülmüş şömineyi tıkayacakmış gibi bir süre önünde dikildikten sonra havanın ne kadar sıcak olduğunu anımsayıp yüzünde suçlu bir ifadeyle yeniden kanepeye otururken tertemiz ütülü üniformasıyla bir dadı yanında küçük bir kızla içeri girdi.

Daisy kollarını açarak, "Ah, aşkım benim, canım kızım" dedi şarkı söylercesine, "Hadi sana tapan annene koş."

Dadısının elini bırakan çocuk koşarak annesinin yanına gitti, elbisesinin eteğinin dibinde utanarak durdu.

"Ah, sevgili bebeğim, annen o sarı saçlarına pudra mı bulaştırdı yoksa? Haydi şimdi ayağa kalk ve 'nasılsınız' de."

Gatsby de ben de eğilip küçük kızın isteksizce uzattığı minik eli sıktık. Gatsby gözlerini kızdan hiç ayırmadan, şaşkın bakışlarla onu süzmekteydi; sanırım o ana kadar onun gerçekten var olduğuna inanmamıştı.

"Yemek için üstümü değiştirdim" dedi çocuk heyecanla annesine bakarak.

"Çünkü annen seni herkese gösterip öğünmek istiyor" dedi kızın ince, beyaz ensesindeki tek çizgiye yüzünü yaklaştırarak, "Seni rüya yaratık, seni küçük peri kızı."

"Evet" dedi çocuk sakin sesiyle, "Jordan teyzenin elbisesi de beyaz."

Daisy onu omuzlarından tutup yüzünü Gatsby'e çevirdi, "Annenin arkadaşlarını nasıl buldun bakalım? Beğendin mi?"

"Babam nerede?"

"Babasına hiç benzemiyor" diye bir açıklama yaptı Daisy, "Tıpkı ben, özellikle de saçları ve yüzünün biçimi."

Tekrar yerine otururken dadı bir adım ilerleyerek elini uzattı, "Gel Pammy."

"Bay bay canım."

Terbiyeli küçük kız, arkasına bir kez baktıktan sonra istemeyerek dadısının elini tuttu, kadın onu kapıya doğru götürürken, Tom, uşağın taşıdığı, içi buzla dolu dört uzun cin bardağının önü sıra içeri girdi.

Gatsby içkisini aldı.

Gözle görülür bir tedirginliği vardı, "Gerçekten buz gibi" dedi.

Hepimiz büyük yudumlar alarak hızla içmeye başladık.

Tom, nazik bir ev sahibi tavrıyla, "Bir yerde güneşin her yıl biraz daha çok ısındığını okumuştum. Anladığım kadarıyla dünya yakında güneşin içine düşecekmiş -yok yok galiba tam tersiydi- yani güneş her yıl biraz daha soğuyormuş" dedi.

Gatsby'e, dışarı çıkalım önerisinde bulundu, "Gelin, bakın, çevreyi görmenizi istiyorum."

Ben de onlarla birlikte verandaya çıktım. Durgun yeşil sular sıcak güneşin altında uyuklayan koydan küçük bir yelkenli ağır ağır hareket ederek canlı ve hareketli denize doğru kayıyordu. Bir süre onu gözleriyle izleyen Gatsby, elini uzatıp karşı kıyıyı gösterdi, "Ben sizin tam karşınızda oturuyorum."

"Ya, evet öyle."

Gözlerimiz gül yatakları, güneşte kavrulan çimenler ve kıyı boyunca uzanıp giden yazın bu en sıcak günlerinden kalmış atıkların üzerinde dolaştı. Koydaki teknenin beyaz kanatları gökyüzünün maviliğini bölerek uzaklaşmaktaydı. Daha ilerde ise çırpıntılı okyanus ve sayılamayacak kadar çok minik ada uzanıp gidiyordu.

"Al sana gerçek bir spor" dedi Tom, başını sallayarak, "bir saat için bile olsa, orada o adamın yanında olmayı çok isterdim doğrusu."

Öğle yemeğini yemek salonunda yedik, serin kalması için oranın da perdeleri sımsıkı kapanmış olduğundan loştu; gergin bir neşe içinde biralarımızı yudumluyorduk.

"Bugün öğleden sonra ne yapalım dersiniz?" diye bağırdı Daisy, "Ya da yarın veya öbür gün, hatta önümüzdeki otuz yıl boyunca."

"Saçmalama" dedi Jordan, "sonbahar gelip havalar serinleyince hayat yeniden başlar nasıl olsa."

"Ama öyle sıcak ki" diye ısrar etti Daisy, neredeyse ağlayacaktı, "ve her şey öyle karmakarışık ki. Haydi hep birlikte şehre inelim!"

Sesi sıcağı zorlayarak içinden geçiyor, sanki ona şekil veriyordu.

"Ahırı bozdurup garaj yaptıranlar olmuştur" diyordu Tom Gatsby'e, "fakat garajı bozdurup ahıra çevirten ilk insan benim."

"Kim kente gitmek istiyor?" diyordu Daisy inatla, Gatsby'nin bakışları o yana kayınca da, "Ay, sen ne kadar serin ve sakinsin" diye devam etti.

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

Bakışları karşılaştı, uzayda yalnız ikisi varmış gibi birbirlerine baktılar; sonra Daisy büyük bir çaba harcayarak gözlerini önündeki masaya çevirdi ve "Hoş her zaman serinkanlı ve sakin görünürsün zaten" diye söylediğini yineledi.

Böyle derken aslında onu sevdiğini söylüyordu ve Tom Buchanan birden her şeyi görüverdi. Şaşırmış, donup kalmıştı! Ağzını açıp bir Gatsby'e sonra bir kez daha Daisy'e baktı; sanki çok eskiden tanıdığı birini yeniden görmüş gibiydi.

Daisy masum masum konuşmayı sürdürüyordu, "Şu reklamdaki adama benziyorsun; canım biliyorsun işte, şu reklamları yapan adam..."

"Tamam" diyerek sözünü kesti Tom çabucak, "Tamam, ben de kente gidelim diyorum; hadi hep birlikte gidiyoruz."

Ayağa kalmıştı, şimşekler çakan bakışları Daisy ile Gatsby arasında gidip geliyordu. Kimse yerinden kımıldamamıştı.

"Haydi gidiyoruz!" Bir an öfkesine yenik düşer gibi oldu, "Neyiniz var sizin? Şehre ineceksek yola koyulalım diyorum."

Sinirlerine hakim olmak için harcadığı çaba yüzünden titreyen eliyle bira bardağını dudaklarına götürdü. Daisy'nin sesi hepimizi yerimizden kaldırdı ve güneşten kavrulan çakıl döşeli yola çıktık.

"Ne yani hemen şimdi mi gidiyoruz?" diyerek karşı çıktı, "Böylece ha? Bir sigara içmeye de izin yok mu?"

"Herkes yemek boyunca içip durdu zaten."

"Aman bırak da eğlenelim" diye rica etti Daisy, "Huysuzluk etmek için hava fazla sıcak."

Kocası yanıt vermedi.

"Canın isterse" dedi Daisy, "hadi gel Jordan."

Biz üç erkek orada dikilip ayakkabılarımızın burnuyla sıcak çakıl taşlarını itip kakarken onlar hazırlanmak için yukarı çıktılar.

Daha bu saatte batıda ayın gümüş kıvrımı görünür gibi olmuştu.

Gatsby bir şey söylemek üzereyken fikrini değiştirip sustu ama Tom, ona dönüp ne söyleyeceğini beklemeye başladığı için, "Burada da ahırınız var mı?" diye sordu kendini zorlayarak.

"Beş altı yüz metre kadar ilerde, yolun biraz aşağısında."

"Ya!"

Sessizlik.

Birden Tom hışımla, "Kente ne diye iniyoruz, bilmiyorum. Kadınlar böyle garip fikirler ortaya atarlar işte" dedi.

"İçecek bir şeyler alsak mı?" diye seslendi Daisy üst katın penceresinden.

"Ben bir viski alayım" diye yanıt verdi Tom ve içeri girdi.

Gatsby sert bir dönüş yaparak bana baktı, "O adamın evindeyken ben bir şey söyleyemem ahbap."

"Şu Daisy boşboğazın biri" dedim, "Sesinde..."

"Sesinde para şıkırtısı var" diye cümlemi tamamladı birdenbire.

Evet bu çok doğruydu. O zamana kadar bunu pek anlayamamıştım – konuşmasında paranın sesi vardı, o sürüp giden akıcı çekicilik oradan geliyordu; para hışırtısına, şıkırtısına karışan orkestradaki zillerin sesi, inişler, çıkışlar... Bembeyaz sarayında yaşayan bir kral kızıydı o, altın kızdı!

Tom elinde tuttuğu litrelik şişeyi bir havluya sararak evden çıkıyordu, Daisy ve Jordan da başlarında pırıltılı kumaştan yapılmış minik şapkalar, kollarında ince yazlık pelerinleriyle onun arkasından.

"Hepimiz benim arabaya binelim mi?" diye sordu Gatsby; ısınmış, yeşil deri koltuklara eliyle dokunurken, "Keşke gölgede bıraksaymışım."

"Standart vites mi?" dedi Tom.

"Evet."

"Sen benim küçük arabayı al, ben seninkini süreyim."

Bu öneri Gatsby'nin pek hoşuna gitmemişti, "Benzini az kalmış olabilir" diyerek karşı çıkmaya çalıştı.

Tom, "Bunda benzin çok" deyip göstergeye bir göz attı ve "biterse senin dükkanlarından birinde durup alırım. O tip yerlerde şimdi her şey satılıyor nasıl olsa" dedi bağırarak.

Bu gereksiz bilgilendirmenin ardından derin bir sessizlik oldu, Daisy kaşlarını çatıp Tom'a baktı, Gatsby'nin yüzünden ise o güne kadar görmediğim halde, gene de biraz tanıdık gelen pek anlatamayacağım bir ifade gelip geçti.

"Haydi gel Daisy" dedi Tom, karısını arkasından Gatsby'nin arabasına doğru iterek, "seni şu sirk arabasıyla ben götüreceğim."

Arabanın kapısını açmış bekliyordu ama, Daisy geri çekilerek ondan uzaklaşmıştı.

"Sen Nick ile Jordan'ı al, biz küçük arabayla arkadan gelelim."

Gatsby'nin yanına sokulup ceketine dokundu. Jordan, Tom ve ben Gatsby'nin arabasının ön koltuğuna yerleştik, Tom bilmediği vitesin kolunu bir iki çekti ve o bunaltıcı sıcakta onları orada, geride bırakıp uçarcasına yola koyulduk.

"Gördünüz değil mi?" dedi Tom.

"Neyi gördük mü?"

Dönüp dik dik yüzüme baktı; Jordan'la benim durumu bildiğimizi o an anlamıştı.

"Benim salak olduğumu düşünmüyorsunuzdur umarım; belki biraz öyleyimdir ama, bazen altıncı hissim bana yol gösterir. Siz inanmayabilirsiniz fakat bilim..."

Sustu ve kıyısına kadar geldiği bilimsel varsayımların derinliğinden çıkarak yeniden o anki duruma yöneldi, "Bu arada o herif hakkında küçük bir araştırma yaptığımı belirteyim" diye devam etti, "Durumu bilseydim daha da derinleştirirdim elbette..."

"Yani falcıya falan mı gittim demek istiyorsun" diye işi şakaya boğmaya çalıştı Jordan.

Şaşkın şaşkın yüzümüze bakıp, "Ne! Falcı mı, ne falcısı?" deyince kahkahayı bastık.

"Gatsby için yani."

"Gatsby için mi? Hayır gitmedim. Sadece geçmişini biraz araştırdım demek istemiştim."

"Herhalde Oxford'da okuduğunu öğrendin" dedi yardımsever Jordan.

"Oxford'da mı okumuş?" Kulaklarına inanamıyordu, "Daha neler, adam pembe takım elbise giyiyor!"

"Gene de okumuş işte."

"New Mexico'daki Oxford'dan söz ediyorsun herhalde" dedi Tom homurdanarak, "Ya da ona benzer bir şey."

"Pekala Tom, o kadar hor gördüğün birini neden yemeğe çağırdın öyleyse?" dedi Jordan birden öfkelenerek.

"Daisy çağırdı; evlenmeden önce onu tanıyormuş – Tanrı bilir nereden!"

Biraların etkisi azaldıkça hepimiz hırçınlaşıyorduk ve bunun farkındaydık.Bir süre konuşmadan yolumuza devam ettik. Doktor T.J. Eckleburg'un rengi atmış gözleri yolun başında karşımıza çıkınca birden, Gatsby'nin benzinin az olduğunu söylediğini anımsadım. Fakat Tom, "Kente götürecek kadar var" dedi.

"Bakın tam şurada bir tamirhane ve benzinci var işte" dedi Jordan, "Bu sıcakta yolda kalıp pişmek istemem."

Tom sabırsızlanıp frenlerin ikisine birden basınca, araba kayarak Wilson'un Yeri yazısının tam altındaki tozlu çukura yakın durdu. Bir dakika sonra da dükkanın sahibi içerden çıkıp gözlerini kısarak arabaya baktı.

"Biraz benzin almamız gerekiyor" diye seslendi Tom kaba kaba, "Niye durduğumuzu sanıyorsun, manzarayı seyretmek için mi?"

"Çok hastayım" dedi Wilson yerinden kımıldamadan, "Bütün gün hastaydım."

"Neyin var?"

"Hiç halim yok."

"Ne yani benzini kendim mi koyayım?" diye sordu Tom, "Telefonla konuştuğumuzda hiç de hastaya benzemiyordun."

Wilson, dayandığı kapıdan büyük bir çaba göstererek ayrılıp dışarıya geldi, güçlükle nefes alıyordu, benzin deposunun kapağını açarken yüzünün yemyeşil olduğunu fark ettim.

"Yemeğinizi bölmek istemezdim ama, paraya çok ihtiyacım var; o nedenle eski arabanızı ne yapacağınızı öğrenmeye çalışıyordum."

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

"Bunu nasıl buluyorsun? Geçen hafta aldım."

"Güzel. Renginin sarı olması da çok hoş" dedi adam, benzini doldurmaya çalışırken.

"Satın almak ister misin?"

"Ne iyi olurdu" dedi gülümsemeye çalışarak, "ama, hayır istemem. Fakat ötekinden bir kazanç sağlayabilirim."

"Böyle birdenbire neden para gerekti sana?

"Çok uzun zamandır buradayız; artık uzaklara gitmem gerek. Karım da ben de Batıya gitmek istiyoruz."

"Karın mı gitmek istiyor?" dedi Tom irkilerek.

Wilson elini gözlerine siper ederek benzin pompasına dayandı, "On senedir bunun lafını edip duruyor, şimdi istese de istemese de gideceğiz. Onu buralardan alıp götüreceğim."

Tom'un spor arabası yanımızdan bir toz bulutu kaldırarak geçerken içindekiler el sallamayı unutmadılar.

"Borcum ne kadar?" diye sordu Tom sert bir sesle.

"Bundan iki gün önce arkamda tuhaf bir şeyler döndüğünü anladım" dedi adam, "Onun için buradan uzaklaşmak istiyorum, onun için eski arabanı ne yapmak istediğini bilmek istedim."

"Borcum ne kadar?"

"Bir dolar, yirmi sent."

Acımasız sıcak dalgası kafamı karıştırmış olmalı; çünkü adamın Tom'dan kuşkulanmadığını anlayana kadar, o konuşurken içimi saran korkuyu atamadım. Myrtle'ın bambaşka bir dünyada bambaşka bir hayatı olduğunu anlamıştı ve onun sarsıntısıyla hastalanmıştı. Önce ona, sonra da benzer bir olayı bir saatten daha az bir süre önce yaşamış olan Tom'a baktım ve birden zeka yönünden olsun, ırk olarak olsun erkekler arasında pek fark olmadığını düşündüm. Hastalık ve sağlık dışında tabii. Wilson o kadar rahatsızdı ki suç işlemiş gibi davranıyordu; hem de affedilmeyecek bir suç işlemiş gibi. Sanki genç bir kızı baştan çıkarıp hamile bırakmıştı.

"Sana arabayı vereceğim" dedi Tom, "Yarın gönderirim."

Bulunduğumuz yer, öğle vakti, gün ışığında bile insanın içini ürpertiyor, huzursuz ediyordu. Arkamda bir şeyler oluyormuş gibi bir duyguya kapılarak dönüp baktım: Kül ve toz yığınlarının üzerinden bakan Doktor T.J.Eckleburg'un gözleri her zamanki gibi üzerimizdeydi tabii, fakat bir-iki metre öteden, başka bir çift gözün de bizi dikkatle izlediği kesindi...

Tamirhanenin üst katındaki pencerelerden birinin perdesi geriye çekilmişti ve Myrtle Wilson arabaya gözünü dikmiş camın önünde duruyordu; öyle dalmıştı ki birinin de kendisine baktığını fark etmedi bile; yüzü birbiri ardına değişip duran anlamlara bürünüyor, banyo edilen bir fotoğraf gibi çeşitli aşamalardan geçiyordu. Bunlar bana hiç yabancı gelmiyordu, kadınların yüzünde sık sık görülen bir ifadeydi bu; önce onda görülmesinin nedenini anlayamadan, nasıl bir açıklaması olabileceğini düşünürken birden korku, dehşet ve kıskançlık taşan gözlerini Tom'a değil karısı sandığı Jordan'a dikmiş olduğunu fark ettim.

Fazla zeki olmayan birinin kafasının karışması kadar rahatsız edici bir şey olamaz. Yeniden yola koyulduğumuzda Tom paniğin pençesinde kıvranıyor; kırbaçlanmış gibi acı çekiyordu. Bir saat içersinde elinin altında duran iki kadın; karısı ve metresi aynı anda onun denetiminden çıkmışlar, kayıp gidiyorlardı. İçgüdüsü Daisy'e yetişmek ve Wilson'dan uzaklaşmak için gittikçe gaz pedalına daha kuvvetle basmasına neden oluyordu. Astoria'ya doğru saatte yüz kilometre hız yaparak uçunca önce demiryolu köprüsünün örümcek ağlarına benzeyen kirişlerini sonra da yavaş giden mavi spor arabayı gördük.

"50. Cadde üzerinde bulunan sinemaların büyük salonlan çok serin oluyor" diye fikir yürüttü Jordan, "Yaz günleri öğleden sonra herkes bir yerlere dağılmış olduğu zaman New York'u çok seviyorum. Nedense insan garip bir duygu yoğunluğu yaşıyor: Sanki her türden olgun, egzotik meyve avucuma düşecekmiş gibi geliyor."

'Duygu yoğunluğu' deyimi Tom'u büsbütün rahatsız eder gibi olmuştu; tam ağzını açıp karşı çıkmak üzereyken önümüzdekiler

durdu; Daisy durmamızı işaret ederken bir yandan da, "Nereye gidiyoruz?" diye bağınıyordu.

"Sinemaya ne dersiniz?"

"Çok sıcak" diye homurdandı, "Siz gidin, biz arabayla biraz dolaşır, sonra bir yerde buluşuruz." Kendini zorlayarak işi şakaya boğmaya çalıştı, "Köşe başında buluşalım. Ben aynı anda çift sigara içen adam rolünde olacağım."

Arkamızda bekleyen kamyon şoförü küfür edermişçesine kornaya basmakta devam ederken Tom, "Bunları burada tartışamayız" dedi sabırsızlanarak. Central Park'ın güney çıkışına kadar peşimden ayrılmayın, Plaza'nın önünde durup konuşalım."

Yolda giderken birkaç kez arkasına bakıp onların gelip gelmediğini kontrol etti, trafiğe takılıp geciktiklerinde yavaşlayıp gelmelerini bekledi. Aniden yandaki caddelerden birine saparak hayatından çıkıp gideceklerinden korkuyordu sanıyorum.

Öyle yapmadılar. Sonra fikir nereden çıktı, nasıl oldu bilmem Plaza Otel'de bir daire tutulmasına karar verildi. Hepimizin bir odaya tıkılmasıyla sonuçlanan o uzun ve fırtınalı tartışmadan aklımda kalan, o sırada iç çamaşırımın ıslak bir yılan gibi bacaklarıma dolanıp durması ve ter damlacıklarının sırtımdan aşağıya doğru yavaş yavaş yuvarlanması gibi bir takım fiziksel olaylardı. Aslında fikir Daisy'nin beş banyolu oda kiralayıp soğuk duş almamızı önermesiyle ortaya çıkmış, sonra biraz daha gelişip daha akla yakın bir duruma gelmiş, 'Buzlu nane likörü kokteyli içecek bir yer' bulmaya yönelmişti. Hepimiz durmadan bunun bir çılgınlık olduğunu tekrarlayıp duruyor, hepimiz şaşırıp kalan resepsiyon memuruna aynı anda bir şeyler söylüyor; hepimiz pek komik olduğumuzu düşünüyorduk - daha doğrusu öyle sanıyorduk.

Tuttuğumuz oda büyüktü ama bunaltıcıydı; saat dörde gelmiş olduğu halde pencereleri açmak bile pek işe yaramamış, tersine parktaki yeşilliklerden yükselen sıcaklığın içeriye dolmasına neden olmuştu. Daisy aynanın karşısına geçip bize arkasını dönerek saçlarını düzeltmeye başladı.

Jordan saygı dolu bir sesle, yavaşça, "Muhteşem bir daire bu" deyince hepimiz kahkahayı bastık.

"Bir cam daha açın" dedi Daisy arkasına bakınadan.

"Başka pencere yok ki."

"O zaman bir balta isteyelim..."

"En iyisi sıcağı kafamızdan silip atmak" dedi Tom, gene sabırsızlanmıştı, "Sen böyle konuşup durdukça büsbütün beterleşiyor."

Havluya sarmış olduğu viskiyi açtı ve şişeyi masanın üzerine koydu.

"Neden kızı rahat bırakmıyorsun ahbap" dedi Gatsby, "kente gelmeyi isteyen sendin."

Bir anda odaya bir sessizlik çöktü. Tam o sırada duvara çakılmış bir çivide asılı duran kalın telefon rehberi yerinden kurtulup düşünce Jordan gene yavaşça, "Pardon" dedi ama, bu kez kimse gülmedi.

"Ben alayım" dedim.

"Ben aldım" dedi Gatsby. İncelmiş ipi inceledi, bilgiç bir tavırla, "Hımm" dedi ve rehberi bir koltuğa fırlattı.

"Bu laf da senin ağzına sakız olmuş yani!" dedi Tom sert bir sesle.

"Ne?"

"Şu 'ahbap' sözü, nereden kaptın onu?"

"Dur bakalım Tom" dedi Daisy aynaya arkasını dönerek, "maraza çıkartacaksan burada bir dakika bile durmam bilesin. Aşağıyı ara ve likörler için biraz buz iste."

Tom ahizeyi eline almıştı ki basınçlı sıcak hava birden sese dönüştü ve biz de susup hep birlikte alt katta bulunan balo salonundan yükselen Mendelssohn'un Düğün Marşı'nın tatlı nağmelerini dinlemeye başladık.

"Bu sıcakta evlendiğinizi bir düşünün" dedi Jordan kederli bir tavırla.

"Gene de ...biliyor musunuz, ben de Haziran ortasında evlenmiştim" diye anımsadı Daisy, "Haziranda Louisville! Düşünebiliyor musun? Biri bayılmıştı. Kimdi o bayılan Tom?"

"Biloxi!" dedi Tom kısaca.

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

"Evet, Biloxi denen adam. 'Blocks' Biloxi, kutu imalatçısıydı. Doğru söylüyorum – ve de Tennessee'nin Biloxi köyündendi."

"Onu bizim eve taşımışlardı" diye ekledi Jordan, "çünkü bizim ev kiliseye çok yakında, arada sadece iki bina vardı. Adam üç hafta bizde kaldı; sonunda babam artık gitmesi gerektiğini söylemek zorunda kaldı ve o gittikten bir gün sonra babam öldü." Biraz durdu, "Arada bir bağlantı yok elbette" dedi.

"Memphis'den Bill Biloxi adında birini tanıyorum" dedim.

"Bizim Biloxi'nin kuzeni olmalı. Adam gitmeden önce ailesinin tüm hayat hikayesini öğrenmiştim. O zaman bana verdiği alüminyum golf sopasını hâlâ kullanıyorum." dedi Jordan.

Aşağıda nikah töreni başladığından müzik kesilmişti. Az sonra pencereden içeri uzun süren alkış sesleri doldu; arada bir, 'Evet, Evvet!' gibi bağırışlar duyulurken müthiş bir caz patlaması dansın başladığının sinyalini verdi.

"Yaşlanıyoruz" dedi Daisy, "Genç olsaydık hemen kalkıp dans ederdik."

"Biloxi'ye olanı hatırla!" diye uyardı Jordan, "Onu nerden tanıyordun Tom?"

"Biloxi'yi mi?" Anımsamaya çalışıyordu, "Ben onu tanımıyordum, Daisy'nin arkadaşıydı."

"Hayır değildi" diye karşı çıktı Daisy, "Onu o zamana kadar hiç görmemiştim. Zaten kendi arabasıyla gelmişti."

"Her neyse. Adam seni tanıdığını söylemişti, Louisville'de büyümüş, Asa Bird onu son dakikada getirdi ve onun için yerimiz olup olmadığını sordu."

Jordan gülümsedi, "Herhalde otostop yaparak evine ulaşmaya çalışan biriydi; bana Yale'deyken sizin sınıf temsilciniz olduğunu söylemişti."

Tom'la şaşkın şaşkın bakıştık, "Biloxi?"

"Bir kere, bizde sınıf temsilcisi diye bir şey yoktur..."

Gatsby'nin sabırsızlanarak ayağıyla tempo tutmaya başlaması üzerine, Tom birden ona döndü, "Bu arada Bay Gatsby sizin Oxford'da okuduğunuzu duydum" dedi.

"Tam olarak öyle değil."

"Ama gene de Oxford'a gittiniz."

"Evet, bu doğru."

Sessizlik... Sonra Tom'dan alay ve hakaret dolu bir cümle, "Herhalde Biloxi Yale'deyken, siz de Oxford'daydınız."

İkinci bir sessizlik. Oda servisi yapan garson elinde nane likörü, soda ve kırılmış buzla kapıyı tıklatıp içeri girdi; fakat ne 'teşekkür ederim' demesi, ne de çıkarken kapıyı arkasından yavaşça kapatması sessizliği bozmadı. Sonunda uzun süren bu büyük boşluk Gatsby'nin, "Size oraya gittiğimi söyledim" demesiyle bitti.

"Sizi duydum; benim öğrenmek istediğim bunun ne zaman olduğu."

"1919'da, orada sadece beş ay kaldım, o nedenle kendimi gerçek bir Oxford'lu saymıyorum."

Tom bizim de kendisi gibi inanmadığımızı anlamak için sağa sola baktı; ama bizler gözümüzü Gatsby'e dikmiştik.

"Savaş bitip anlaşmalar imzalanınca bazı subaylara böyle bir hak tanınmıştı" diye sürdürüyordu konuşmayı, "İngiltere veya Fransa'daki üniversitelerden hangisine istersek gidebiliyorduk."

Ayağa kalkıp omzuna dostça bir şaplak atmamak için kendimi zor tutuyordum; daha önce de başıma gelen bir şey gene olmuş, Gatsby'e olan güvenim tazelenmişti.

Daisy, dudaklarında tatlı bir gülümsemeyle masaya doğru yürüdü, "Viskiyi açsana Tom" diye buyurdu, "Ben de naneli içkini hazırlayayım, o zaman kendini bu kadar aptal hissetmezsin belki! Ne kadar likör koyayım?"

"Bir dakika dur bakalım" diye terslendi Tom, "Bay Gatsby'e bir soru daha sormak istiyorum."

"Buyurun" dedi Gatsby, nezaketle.

"Sen benim yuvamda ne tür bir tatsızlık çıkarmaya çalışıyorsun söylesene!"

Sonunda her şey ortaya dökülmüştü ve Gatsby bundan memnundu.

"Tatsızlık falan çıkardığı yok" dedi Daisy, umutsuzca birinden ötekine bakarak, "Tatsızlığı çıkaran sensin, lütfen kendini biraz kontrol et."

"Kendimi kontrol etmek ha!" diye tekrar etti Tom, öfkeden köpürerek, "Ne idüğü belirsiz, yerden bitmenin biri karıma kur yaparken bir kenara çekilip bakacak mıyız yani; en son moda bu mu? Eğer böyleyse beni buna katmayın...Günümüzde insanlar aile hayatını ve köklü gelenekleri hor görmeye başladı, bir süre sonra daha da ileri gidip her şey bir kenara itilecek ve siyahlar beyazlarla evlenecekler."

Heyecandan yüzü kızarmış, söylediği saçmalıklara kapılıp gitmişti; kendisini uygarlığın sınır bekçisiymiş gibi görüyordu herhalde.

"Buradaki herkes beyaz ırktan" diye mırıldandı Jordan.

"Pek popüler biri olmadığımı biliyorum; Büyük eğlenceler düzenleyip çılgın partiler vermiyorum. Modern dünyada kendine bir yer bulmak ve muhit edinmek için galiba evini panayır yerine çevirmek gerekiyor."

İçimin öfke dolu olmasına karşın – hepimiz o durumdaydık – Tom ne zaman ağzını açsa gülmemek için kendimi zor tutuyordum: Hovardalıktan tutuculuğa geçişi tamamlamıştı.

Gatsby, "Benim de *sana* söyleyeceğim bir şey var ahbap" diye söze başlarken Daisy niyetini anlayıverdi ve "Lütfen yapma" diyerek araya girdi, "Lütfen hepimiz artık evlerimize gidelim. Neden hemen yola çıkmıyoruz?"

"İyi fikir" diyerek ayağa kalktım, "Haydi gel Tom, kimsenin canı içki çekmiyor zaten."

"Bay Gatsby bana ne söyleyecektiniz bilmek istiyorum."

"Karın seni sevmiyor, hiçbir zaman da sevmedi, onun sevdiği benim."

Tom hemen, "Sen delirmişsin!" diye bağırdı.

Heyecandan titreyen Gatsby ayağa fırlamıştı, "O seni hiç sevmedi, işitiyor musun?" dedi haykırarak, "Ben beş parasızdım ve o beklemekten bıkmıştı, seninle o yüzden evlendi. Korkunç bir hataydı bu. O asla benden başka birini sevmedi."

Tam bu noktada Jordan ve ben gitmeye kalkıştık; fakat hem Tom, hem de Gatsby birbirleriyle yarışırcasına kalmamız için ısrar ettiler – sanki ikisinin de saklayacakları bir şey yokmuş da onların duygularını açığa vurmalarını izleyip heyecanlarını paylaşmak bir ayrıcalıkmış gibi...

"Otur Daisy" dedi Tom; sesine otoriter bir baba havası vermeye çalışıyor fakat pek de başaramıyordu, "Neler oluyor? Her şeyi bilmek istiyorum."

"Neler olduğunu sana söyledim" dedi Gatsby, "Beş yıllık bir dönemden söz ediyorum ve senin bilmediğin pek çok şeyden."

Tom birden Daisy'den yana döndü, "Sen bu herifle beş yıldır görüşüyor muydun?"

"Hayır görüşmüyordu" dedi Gatsby, "Görüşemiyorduk, ama birbirimizi seviyorduk ahbap ve sen bunu bilmiyordun. Bazen düşünür ve gülerdim" diye devam etti ama, gözleri gülmüyordu, "senin bilmiyor olman komik gelirdi bana."

"Demek öyle" dedi Tom, bir papaz edasıyla kalın parmaklarının ucunu birbirine değdirerek arkasına yaslandı, "Sen delinin tekisin!" diye patladı, "Beş yıl önce neler olduğu konusunda hiçbir şey söyleyemem çünkü, o zaman Daisy'i tanımıyordum.Ayrıca o zaman onun yanına bin metre kadar bile nasıl yanaşabilmiş olduğunu da aklım almıyor. Tabii bakkala verilen siparişleri evinin arka kapısına getirmek dışında. Bütün söylediklerin yalan senin; Daisy benimle beni sevdiği için evlendi ve şimdi de seviyor."

"Hayır" dedi Gatsby başını iki yana sallayarak.

"Evet seviyor. Onun derdi şudur; arada bir kafası saçma sapan bir şeye takılır ve ne yapacağını bilemez." Sonra büyük bir ciddiyetle ekledi, "Tabii ben de onu severim; arada bir yolumu şaşırıp aptallıklar yaparım ama, her zaman ona dönmüşümdür ve kalbimin derinliklerinde ona duyduğum aşk hiç eksilmemiştir."

"İğrençsin sen" dedi Daisy, sonra bana döndü ve öfkeden bir oktav aşağı düşen sitem dolu sesi odada çınladı, "Chicago'yu neden terk ettik biliyor musun? Oradaki ünlü 'küçük yolunu şaşırma' öyküsü sana nasıl ulaşmamış şaşıyorum."

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

Gatsby yerinden kalkıp ona doğru birkaç adım attı, "O iş bitti artık Daisy" dedi içtenlikle, "hiç önemi yok. Ona gerçeği anlat – kendisini hiç sevmemiş olduğunu söyle; her şey silinip sonsuza dek unutulsun."

Daisy görmeyen gözlerle ona baktı, "Ne? -onu nasıl sevebilirim- olanaksız bu?" dedi.

"Onu hiçbir zaman sevmedin."

Daisy durakladı, yardım istercesine bir bana bir Jordan'a baktı; sanki yaptıklarının bilincine yeni varıyormuş gibiydi – ve de sanki yaptıklarını yapmayı pek istememiş gibiydi. Fakat olan olmuştu bir kere. Artık çok geçti, ağzından istemeyerek, "Onu hiç sevmedim" sözleri döküldü.

Tom birden, "Yani Hawai'deyken, Kapiolani Parkı'nda da mı ?" diye sordu.

"Hayır."

Alt kattaki balo salonundan yükselen boğuk ve boğucu sesler, sıcak hava dalgalarının üzerinden geçerek bize ulaşmaya devam ediyordu.

"Peki ya yağmurda ayakkabılarının ıslanmaması için seni kollarımda taşıdığım o gün?" sesi yumuşak ve sevecendi, "Ha, Daisy?"

"Lütfen yapma" derken Daisy'nin sesi buz gibiydi ama, kini azalmıştı sanki. Gatsby'e baktı, "Tamam mı Jay?" dedi, sigarasını yakmaya çalışan elinin titrediğini gördüm. Birden sigarayı da yanan kibriti de halının üzerine fırlatıp attı, "Ama sen de çok şey istiyorsun!" diye bağırdı, "Seni seviyorum işte; bu yetmez mi? Geçmişi silemem ki!" Ağlamaya başlamıştı, "Bir zamanlar onu sevmiştim; ama seni de sevdim."

Gatsby gözlerini açıp kapattı, "Beni *de* sevdin demek" diye tekrarladı.

"O bile yalan" dedi Tom öfkeyle, "Senin yaşadığının bile farkında değildi o. Karımla aramızda öyle şeyler var ki sen birini bile anlayamazsın; ikimizin de asla unutamayacağı şeyler."

Sözcükler Gatsby'nin bedeninde yaralar açıyordu sanki.

"Daisy ile yalnız konuşmak istiyorum" diye ısrar etti, "şu anda çok heyecanlı..."

"Yalnız da olsak Tom'u hiç sevmediğimi söyleyemem" dedi Daisy, sesi acı doluydu, "gerçek olmaz bu."

"Tabii olmaz" diye onay verdi Tom.

Daisy kocasına dönerek, "Sanki senin için bir önemi varmış gibi" dedi.

"Tabii ki var, bundan sonra seninle daha çok ilgilenecek, sana daha iyi bakacağım."

"Anlamadın sen" derken Gatsby'nin sesinde hafif bir panik seziliyordu, "Artık ona sen bakmayacaksın."

Tom, "Öyle mi?" derken, gözlerini fal taşı gibi açıp bir kahkaha koyuvermişti, "Nedenmiş o?"

"Senden ayrılıyor."

"Saçma."

"Evet öyle" dedi Daisy, gözle görülür bir çaba harcayarak.

"Beni bırakmayacak. Parmağına takacağın nikah yüzüğünü bile çalmak zorunda olan senin gibi aşağılık bir üç kağıtçı için bunu asla yapmaz."

"Dayanamıyorum" diye haykırdı Daisy, "Lütfen buradan çıkalım artık!"

"Sen kimsin be!" diye bağırıyordu Tom, "Sen Meyer Wolfsheim'in çevresinde dolanan güruhun bir parçasısın – şimdilik bu kadar biliyorum. Hakkında ufak da olsa bir soruşturma yaptım, yarın daha çoğunu öğreneceğim."

"Canın nasıl isterse ahbap" dedi Gatsby hiç duraksamadan.

"Senin o eczane bozuntusu marketlerinde neler olup bittiğini öğrendim ben."* Sonra bize döndü, "Bu iki herif New York ve Chicago'nun kenar mahallelerinde aynı tip bir sürü dükkan açarak kaçak içki satmayı resmen üstlenmişler. Bu onun dalaverelerinden yalnız bir tanesi. Onu görür görmez içki kaçakçısı olduğundan kuşkulanmıştım zaten; pek de yanılmış sayılmam."

* 1920'lerdeki içki yasağı sırasında eczanelerin reçeteyle içki sattıkları saptanmıştı. C.N.

"Öyle olsa bile ne çıkar?" dedi Gatsby nezaketini bozmadan, "Dostun Walter Chase de o işe karıştı ama, sonra pişman oldu."

"Tabii zor duruma düşer düşmez sen de onu başından attın, New Jersey hapishanesinde bir ay yatmasına aldırmadın. Tanrım! Walter'in *senin* için neler söylediğini bir duysan."

"Adam beş parasızken bize yanaştı, biraz para kazanmak da pek hoşuna gitmişti ahbap."

"Bana 'ahbap' deyip durma" diye haykırdı Tom.

Gatsby bir şey söylemedi.

"Walter bahis oynattığın için senin başını derde sokacaktı ama Wolfsheim onu tehdit ederek korkutup çenesini tutmasını sağladı."

Gatsby'nin yüzünde gene o alışılmadık fakat bildiğim ifade belirmişti.

"Aslında, o eczane-market işi devede kulaktı;" diye konuşmasını sürdürüyordu Tom, "şimdi ne biçim bir iş peşindeysen Wolfsheim bana bile söylemekten kaçındı."

Daisy'e bir göz attım, dehşet dolu bakışlarla bir Gatsby'e bir kocasına bakıyordu. Jordan'a gelince tüm dikkatini çenesinin ucunda duran hayali bir cismi dengelemeye vermişti. Bakışlarımı yeniden Gatsby'e çevirdiğimde yüzünde gördüğüm ifade karşısında şaşırıp kaldım. Evet, verdiği partilerden birinde evinin bahçesinde dolanan dedikoducular dan birinin kullandığı deyimi kullanayım; sanki 'adam öldürmüş' gibiydi. Bir an için yüzünde gördüğüm şey ancak böyle tanımlanabilirdi.

Fakat çabucak yok oldu ve Daisy'e heyecanla bir şeyler anlatmaya başladı: Her şeyi yadsımakla kalmıyor, suçlanmadığı konularda bile kendini temize çıkarmak için büyük çaba gösteriyordu. Fakat ağzından çıkan her sözcük Daisy'i ondan biraz daha uzaklaştırıyordu. Sonunda vazgeçip sustu. Saatler ilerledikçe ortalıkta dağılmakta olan hayallerinden başka bir şey kalmamıştı. Onların artık elle tutulur bir yanı olmadığını anlamıştı ama, umutsuzca da olsa odanın öteki ucundan gelecek sesi bekliyordu.

Sonunda ses bir kez daha gitmek istediğini bildirirken, "*Lütfen* Tom! Daha fazla dayanamayacağım" diye konuştu.

Daisy'nin korku ve dehşet dolu gözleri, yapmak istediği ya da yapmayı düşündüğü her şeyin uçup gittiğini, tüm cesaretinin bir daha gelmemek üzere yok olduğunu gösteriyordu.

"Siz ikiniz gene Bay Gatsby'nin arabasına binin" dedi Tom.

Bu Daisy'nin paniklemesine yetmişti, gözlerini hayretle Tom'a dikti; fakat kocası onu aşağılayarak ısrar etti, "Haydi git. Eminim seni artık rahatsız etmeyecektir. O saçma sapan flört dönemi kapandı sanırım."

İkisi de tek kelime söylemeden, anında, birileri parmaklarını şaklatınca yok olan hayaletler gibi çıkıp gittiler.

Onlar çıktıktan sonra Tom ayağa kalktı, yanında getirdiği açılmamış viski şişesini tekrar havluya sarmaya başlarken bize, "Bundan biraz ister misin Nick? Sen Jordan?" diye sordu.

Yanıt vermedim.

"Nick?" dedi yeniden.

"Ne?"

"İstiyor musun?"

"Hayır... Biliyor musun şu anda bugün doğum günüm olduğunu anımsadım."

Otuz olmuştum. Önümde yepyeni, tehlike ve macera dolu bir dönem uzanıyordu.

Tom'un küçük arabasına binip Long Island'a doğru yola çıktığımızda saat akşamın yedisiydi. Sürekli konuşuyor, bir şeyler anlatıp gülüyordu ama, aslında, kaldırımdaki yayaların uğultusu ve üstümüzden geçen demiryolundaki trenlerin gümbürtüsü kadar bizden uzaktı. İnsanın hoşgörüsünün sınırları vardır: Jordan da ben de onların içler acısı tartışmalarını kentin ışıklarıyla birlikte arkamızda bırakmıştık. Otuzlu yaşlar!... Yalnızlıktan başka bir şey getirmeyen, tanıdığınız bekar erkek sayısının, çalışma aşkınızın ve saçlarınızın gittikçe azaldığı bir on yıl... Fakat yanımda, yitirdiği hayalleri Daisy gibi yıllar yılı içinde taşımayacak kadar akıllı bir kız olan Jordan vardı. Aydınlatılmamış

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

bir köprüden geçerken yavaşça başını eğip omzuma dayadı ve otuz yaşın getirdiği bunalım ve korkular avucumda duran eliyle elimi hafifçe sıkar sıkmaz uçup gidiverdi.

Serinlemeye başlayan akşamın alaca karanlığında ölüme doğru hızla ilerliyorduk.

Toz yığınlarının yanındaki kahveyi işleten Yunanlı genç Michaelis soruşturma sırasında dinlenen en önemli tanıktı. O sıcak günü saat beşe kadar uyuyarak geçirdikten sonra yürüyerek tamirhane-garaja gittiğinde George Wilson'un çok hasta olduğunu görmüştü; adamcağız berbat durumdaymış; yüzü saçları kadar sarımış ve her tarafı tir tir titriyormuş. Michaelis yukarı çıkıp yatmasını önermiş ama Wilson kabul etmemiş; onu yaparsa gelen gidenle ilgilenemeyeceği için zarar edeceğini söylemiş. Michaelis onu razı etmeye çalışırken üstlerinde birden korkunç bir gürültü kopmuş.

Wilson sakin bir sesle, "Karımı odaya kilitledim de!" diye açıklamış, "Öbür güne kadar orada kalacak, sonra da buradan gideceğiz."

Michaelis şaşıp kalmış, dört yıllık komşunun böyle bir şeyi değil yapmak, söyleyecek bir insan bile olmadığını sanıyormuş. Adamcağız çalışmadığı zaman yorgun argın kapının önünde duran iskemlesine çöküp önünden gelip geçen otomobilleri seyreden o hareketsiz insanlardan biriymiş çünkü. Birileri bir şeyler söylediğinde hep ruhsuz ve sakin gülüşüyle yanıt verirmiş. Evde egemen olan o değil, karısıymış.

Michaelis doğal olarak aralarında ne geçtiğini öğrenmeye çalışmış ama, Wilson'un ağzından tek kelime alamamış. Aksine o, komşusunun yüzüne dik dik bakarak garip sorular sormaya girişmiş: Belli bazı gün ve saatlerde nerede olduğunu ve neler yaptığını sorup duruyormuş. Bu kuşkulu sorgulamadan sıkıldığı halde öfkesine yenik düşmemeye çalışan Michaelis birkaç işçinin lokantasına doğru gittiğini görünce az sonra gene gelirim diyerek oradan kaçmış. Bir daha da dönmemiş; herhalde unutup gitmiş. Ancak akşamüzeri saat yedi sularında kendi dükkanının önüne çıktığında Wilson'la aralarında geçen konuşma ak-

lına gelmiş. Çünkü öfkeden çılgına dönmüş Bayan Wilson'un haykırarak kocasını fena halde azarladığını işitmiş.

"Döv beni!" diye bağırıyormuş kadın, "Beni yerlerde sürükle, hadi vur da göreyim, seni aşağılık sümsük herif!"

Bir dakika sonra da elini kolunu çılgınca sallayıp avazı çıktığı kadar bağırarak dışarı fırladığını görmüş. Kendisi kapıdan ayrılıp yetişinceye kadar bir anda her şey olup bitmiş.

Basında adı 'ölüm aracı' diye geçen otomobil, olayın ardından hız kesmeden yoluna devam etmiş, birkaç metre sonra ne yapacağını bilemiyormuşçasına biraz duraklar gibi olmuş, fakat sonra az ilerdeki dönemeçten saparak yeni çökmekte olan karanlığa karışıp gözden kaybolmuş. Michaelis arabanın rengini pek seçememiş; polise verdiği ilk ifadede açık yeşil olduğunu söylemişti. New York yönüne gitmekte olan öteki otomobil birkaç metre ilerde durmuş. Sürücüsü inip, dizlerinin üzerinde kıvrılıp kalmış, her tarafından fışkıran koyu kırmızı kan yolun tozuna karışan Myrtle Wilson'a doğru koşmaya başlamış.

Kadına ilk ulaşanlar Michaelis ile o adam olmuştu. Ancak Myrtle'ın terden sırılsıklam olmuş bluzunu yırtıp açtıklarında sol göğsünün yerinden kopup sallandığını görmüşlerdi. Kalp atışını dinlemelerine gerek yoktu; açık duran ağzının kenarları yırtılmıştı, sanki yıllardır bedeninde taşıdığı o büyük enerjinin çıkıp gitmesini durdurmaya çalışırken zorlanmış gibiydi...

Olay yerine yaklaşırken yolun kenarına park etmiş üç-dört otomobili ve toplanan kalabalığı hemen fark ettik.

"Kaza olmuş" dedi Tom, "Neyse sonunda Wilson'a biraz iş çıkmış oldu."

Yavaşlamıştık ama, garajın kapısının yanında duranların sessizliğini ve yüzlerindeki ifadeyi fark edene kadar Tom'un durmaya pek niyeti yoktu. Durumu görünce hemen frene bastı, "Gidip bir bakalım" dedi biraz duraksayarak, "bakıp hemen gideriz."

Garajın iç kısmından inlemeyle ağlamak arası garip bir ses geldiğini duydum; ne artıyor, ne azalıyor ne de ara veriyordu.

Arabadan inip kapıya doğru yürürken inliler sürekli yinelenen 'Aman Tanrım!' sözcüklerine dönüştü.

Tom heyecanlanmıştı, "Burada kötü bir şeyler olmuş!" dedi.

Parmak uçlarında yükselerek insanların başının üzerinden tepede sallanan metal bir sepetten dökülen sarı ışıkla aydınlanmış garajın içine baktı. Birden göğsünün derinliklerinden gelen tuhaf bir ses çıkardı ve güçlü kollarıyla kalabalığı sağa sola iterek içeri daldı.

O geçtikten sonra itip kaktığı insanlar hafiften homurdanarak eski yerlerini aldıkları için benim bir şeyler görebilmem biraz zaman aldı. Ancak çevreden başka gelenler olup ortalık hareketlenince birden Jordan'la ikimiz kendimizi içerde bulduk.

Myrtle Wilson'un cesedi sanki o sıcak gecede üşüyormuş gibi üst üste iki kalın battaniyeye sarılmış, duvara dayalı duran büyük tezgahın üzerinde yatıyor, arkası bizlere dönük duran Tom da onun üzerine eğilmiş hiç kımıldamadan öylece duruyordu. Yanındaki motosikletli polis, ter içinde elindeki deftere bir takım notlar alıyor, yanlış yazdıklarını düzeltmek için büyük çaba harcıyordu. İlk girdiğimde eşyasız, çıplak garajın içinde yankılanan ağıtların kaynağını pek bulamamıştım. Sonra yazıhane olarak kullanılan yerin yüksekçe olan eşiğinde kapının iki yanına tutunarak ileri geri sallanıp duran Wilson'u gördüm. Yanında, alçak sesle kendisine bir şeyler söyleyen ve arada elini onun omzuna koymaya çalışan bir adam vardı; fakat Wilson ne görüyor, ne de duyuyordu. Gözlerini tepede sallanan lambadan duvarın yanındaki masaya çeviriyor, sonra birden gene lambaya bakıyor; bu arada o korkunç inlemesi ortalığı çınlatıyordu. Sürekli Ah, Tanrım! Aaah Tanrım! Ah Taanrım! Tanrım! deyip duruyordu.

Bir ara Tom başını kaldırıp donuk bakışlarını çevrede dolaştırdı, sonra polise dönerek ağzının içinde bir şeyler geveledi.

Polis önce, "M-a-v", sonra da, "o" gibi bir şeyler mırıldandı.

"Hayır, "r" diye düzeltti biri, "M-a-v-r-o-"

Tom öfkeyle, "Dinlesene" diye söylendi.

"-r" dedi polis, "o"

"g"

Tom'un koca eli omzuna indiğinde hâlâ, "g" demeye çalışıyordu, başını kaldırıp sordu, "Siz ne istemiştiniz bayım?"

"Ne oldu? Onu bilmek istiyorum."

"Araba çarpmış. Anında ölmüş."

"Anında ölmüş" dedi Tom, masaya bakarak.

"Kadın aniden yola fırlamış. Çarpan o...çocuğu durmamış, çekip gitmiş."

"İki araba vardı" dedi, Michaelis, "Biri geliyor öteki gidiyordu, tamam mı?"

"Nereye gidiyorlardı?" dedi polis ilgiyle.

"İkisi ayrı yöne gidiyordu yani; eliyle battaniye yığınını göstermeye kalkışacakken vazgeçti, "kadın garajdan fırladı ve New York yönünden gelen araba güm diye çarptı; elli ya da altmışla gidiyordu."

Polis, "Buranın adı nedir?" diye sordu.

"Buranın adı madı yok."

Açık renk tenli, iyi giyimli bir zenci yanlarına sokuldu, "Sarı bir otomobildi" dedi, "Kocaman sarı bir araba. Yepyeni."

"Sen kazayı gördün mü?" diye sordu polis.

"Hayır, ama yolun aşağısında benim yanımdan hızla geçti; elli-altmış falan değil yetmiş-seksen kilometre yapıyordu."

"Şöyle gelin, adınızı alayım. Bakar mısınız! Bu adamın adını almak istiyorum."

Bu konuşmada söylenen bazı sözler yazıhanenin kapısında sallanıp duran Wilson'un kulağına gitmiş olmalıydı; ağıtı keserek, "Bana nasıl bir araba olduğunu anlatmanıza gerek yok, ben nasıl bir araba olduğunu biliyorum!" diye seslendi.

Tom'a baktım, ceketinin altından sırtındaki kasların gerildiği belli oluyordu. Hemen Wilson'un yanına gidip karşısına dikilerek adamı kollarının üst kısmından sımsıkı kavradı, "Kendini toparlamalısın!" derken sesi hem sert, hem de yatıştırıcıydı.

Wilson başını kaldırıp baktı, parmaklarının ucunda yükselmeye çalıştı, Tom tutmasa dizleri bükülüp yere düşecekti.

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

"Dinle beni!" dedi Tom onu sarsarak, "New York'dan iki dakika önce geldim buraya; sana söz verdiğim spor arabayı getiriyordum. Bugün öğleyin kullandığım o sarı otomobil benim değildi – anlıyor musun? Onu saatlerdir görmedim."

Söylediklerini yalnız ben ve o iyi giyimli zenci işitmiştik; fakat polis Tom'un ses tonunda kuşku uyandıran bir şeyler keşfetmiş olmalı ki sert bakışlarını bize doğru çevirerek, "Orada neler oluyor?" diye sordu.

Tom başını o yana çevirdi ama, ellerini Wilson'un bedeninden ayırmadı, "Ben bu adamın yakın arkadaşıyım. Kazayı yapan otomobili gördüğünü söylüyor da... sarı bir arabaymış."

Polis anlaşılması güç bir içgüdüyle Tom'a kuşkuyla bakarak, "Senin araban ne renk?" diye sordu.

"Mavi, mavi spor."

"New York'dan şimdi geldik biz" dedim.

Yolda arkamızdan gelen arabalardan biri bunu doğrulaması üzerine, polis yanımızdan uzaklaştı.

"Şimdi adını doğru dürüst söyle de yazalım" dedi zenciye dönerek.

Wison'u bir bebek gibi kucaklayıp kaldırarak yazıhanesine sokan Tom, onu bir iskemleye oturtup yanımıza geldi.

Emredercesine, "Birisi şuraya gelip adamcağızın yanına otursun" deyince oraya en yakın duran iki adam birbirlerinin yüzüne bakıp isteksiz adımlarla içeriye yönelddiler. Bizimki onlar kapıdan girinceye kadar bakışlarını üstlerinden ayırmadı. Sonra aradaki kapıyı kapatıp masaya bakmamaya çalışarak bir adımda yanımıza geldi, tam benim yanımdan geçerken, "Haydi çıkalım buradan" diye fısıldadı.

Güçlü kollarıyla önümüzde yol açarak sağdan soldan gelmeye devam eden kalabalığı yararken elinde çantasıyla koşarak içeriye giren, umutsuz bir çabayla yarım saat önce çağrılmış, doktorun yanından geçti.

Biraz ilerdeki dönemece varıncaya kadar yavaş gittik; sonra Tom aniden gaza bastı ve araba karanlığın içinden ok gibi fırladı.

Bastırmaya çalıştığı hıçkırıkların sesini duyup bakınca göz yaşlarının yanaklarından aşağıya doğru süzüldüğünü gördüm. Bir yandan da hırsla, "Lanet olası korkak! Durup bakmamış bile" diye söyleniyordu.

Buchanan'ların köşkü, ağaçların karanlık gövdelerinin arasından birden önümüze çıkıverdi. Tom terasta durup başını kaldırarak yukarıya baktı; ikinci katta bulunan iki pencereden dökülen parlak ışık, sarmaşıkların arasından süzülmekteydi.

"Daisy gelmiş" dedi Tom arabadan inmeye çalışırken. Sonra yüzüme bakıp kaşlarını hafifçe çatarak, "Keşke seni West Egg'e bıraksaydım Nick; bu gece burada yapabileceğimiz bir şey yok nasıl olsa."

Davranışları her zamankinden farklıydı; sesi her zamankinden daha ciddi, konuşması daha kararlıydı. Ay ışığında parlayan çakıllara basarak kapıya yaklaşırken birkaç kısa cümleyle duruma hakim oldu.

"Seni eve götürecek bir taksi bulayım; beklerken Jordan'la ikiniz mutfağa gidip atıştırmak için bir şeyler hazırlatın – tabii istiyorsanız" diyerek kapıyı açtı, "Buyurun girin."

"Teşekkür ederim, girmeyeyim, ama bir taksi çağırırsan sevinirim. Dışarıda beklerim."

Jordan elini kolumun üzerine koydu ve, "İçeri gelmez misin Nick?" dedi.

"Hayır, sağ ol!"

Kendimi hiç iyi hissetmiyor, yalnız kalmak istiyordum; ama Jordan biraz daha kaldı, "Daha saat dokuz buçuk" dedi.

İçeri girersem Allah belamı versin diye düşündüm. Jordan da dahil hepsinden bıkıp usanmıştım. Sonunda anlamış olmalı, hemen arkasını dönerek merdivenleri koşarak çıkıp eve girdi. Ben de kahyanın içerde ahizeyi alıp taksi çağırdığını duyuncaya kadar başımı ellerimin arasına alarak basamaklarda oturdum. Sonra kalktım, çakıllı yolda yavaş yavaş yürüyerek evden uzaklaştım. Niyetim bahçe kapısının önünde durup taksiyi beklemekti.

Birkaç adım atmıştım ki birinin bana seslendiğini işittim. Gatsby yolun kenarındaki taflanları aralayarak ortaya çıktı. Kafam iyice karışmış olmalıydı; çünkü üzerindeki pembe keten takımın ay ışığında ne güzel parladığını düşünmekten başka hiçbir şey yapamadan öylece bakakalmıştım.

"Ne yapıyorsun?" diye sordum.

"Dikilip duruyorum işte ahbap."

Nedense bu bana aşağılık bir durum gibi göründü. Ne yani, az sonra evi soymaya kalkışabilir, o karanlık çalıların arasından Wolfsheim'in adamları ya da başka karanlık suratlı insanlar çıkabilirdi.

Bir dakika sonra, "Yolda kötü bir şeyler gördün mü?" diye sordu.

"Evet."

Biraz durdu.

"Ölmüş mü?"

"Evet."

"Ben anlamıştım, Daisy'e de söyledim; hemen öğrenmesinin uygun olduğunu düşündüm. İyi dayandı sayılır, gene de."

Sanki önemli olan Daisy'nin tepkisiymiş gibi konuşuyordu.

"Az kullanılan ara yoldan eve gittim, arabayı garaja soktum" diye devam etti, "Kimse görmedi sanırım; ama pek de emin olamıyorum."

O an ondan öyle nefret ediyordum ki yanıldığını söylemeye bile gerek görmedim..

"Kimdi o kadın?" diye sordu.

"Adı Wilson. Garajın sahibinin karısı. Şu lanet kaza nasıl oldu?"

"Şey direksiyonu kırmaya çalıştım, fakat..." derken birden gerçeği anladım.

"Arabayı kullanan Daisy miydi?"

"Evet" deyip bir an sustu, sonra, "Ama tabii ben kullanıyordum diyeceğim. New York'dan ayrıldığımız zaman çok sinirliydi, direksiyona geçersem biraz sakinleşirim sandı, karşı yönden

gelen arabanın yanından geçerken o kadın önümüze fırladı. Her şey bir anda olmuştu. Nedense bana kadın bizimle konuşmak istiyor gibi geldi; galiba arabada tanıdığı biri var sanmıştı. Daisy önce direksiyonu yanımızdan geçen arabaya doğru kırmışken, birden paniğe kapılıp öte yana çevirdi. Elimi direksiyona değdirdiğim an darbeyi hissettim; sanırım hemen öldü."

"Göğsü parçalanmış."

"Anlatmasan iyi olur ahbap" dedi irkilerek, "her neyse Daisy tüm gücüyle gaza bastı; durmasını sağlamaya çalıştım, fakat bir türlü yapamıyordu, onun üzerine el frenini çektim. Yarı baygın kucağıma yığıldı, ben de yola devam ettim."

Biraz durup düşündü, "Yarına bir şeyi kalmaz" dedi, "Ben burada bekleyip Tom'un, öğleden sonraki tatsız olaydan dolayı onu rahatsız etmesine engel olmaya çalışacağım. Kendisini odasına kilitledi ve eğer kocası kaba kuvvete baş vuracak olursa ışıkları yakıp söndürerek işaret vereceğini söyledi."

"Hiçbir şey yapacağı yok" dedim, "Şu anda Daisy'i düşünmüyor."

"Ona güvenmiyorum ahbap."

"Ne kadar bekleyeceksin?"

"Gerekirse bütün gece, hiç olmazsa hepsi yatana kadar."

Kafam yeni bir bakış açısına takılmıştı: Tom, arabayı Daisy'nin kullandığını anlarsa ne olurdu acaba? Bir kasıt ya da bir bağlantı olduğunu düşünür müydü? Aslında aklına her şey gelebilirdi. Başımı çevirip evlerine baktım; alt kat pencerelerinin iki ya da üçünde ışık vardı, üst katta ise Daisy'nin odasına ait olanın dışındakiler karanlıktı.

"Sen burada dur, bekle" dedim, "Ben gidip bir bakayım bir sorun var mı!"

Ön bahçedeki çimlere basmadan kenardan yürüdüm, çakıllı yolu sessizce aşıp arka tarafa geçtim, ayaklarımın ucuna basarak terasın merdivenlerini çıktım. Oturma salonunun perdesi açıktı, içerde kimse yoktu. Üç ay önce bir haziran gecesi birlikte yemek yediğimiz verandayı geçince dikdörtgen biçiminde bir ışık gördüm, oranın mutfak penceresi olduğunu tahmin ettim.

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

Perdeler kapalıydı ama bir kenarında ufak bir açıklık bulup içeri baktım.

Daisy ve Tom mutfak masasının başında karşılıklı oturuyorlardı, ortalarında bir tabak kızarmış tavuk, önlerinde de birer bardak alkolsüz bira vardı. Tom Daisy'e doğru eğilmiş heyecanla bir şeyler anlatıyordu; eli karısının masanın üzerinde duran elinin üzerindeydi. Daisy arada bir başını kaldırıp onun yüzüne bakıyor, başını sallayıp söylediklerini onayladığını gösteriyordu.

Pek mutlu görünmüyorlardı; önlerindeki yiyecek ve içeceğe el sürmemişlerdi ama mutsuz da değildiler. Karşımda gördüğüm tablodaki bu çiftin arasında belirgin bir yakınlık olduğu hemen belli oluyordu; kim görse kesinlikle ortak bir plan hazırladıklarını düşünürdü.

Gene ayaklarımın ucuna basarak merdivenlerden inip geri dönerken çağrılmış olan taksinin karanlık yolda ilerleyerek eve doğru geldiğini duydum. Gatsby bıraktığım yerde beni bekliyordu.

"Nasıl, ortalık sakin mi?" diye sordu endişeyle.

"Evet, evet, sakin" dedim, biraz durakladıktan sonra da, "Sen de benimle evine dönüp biraz uyusan iyi olur" diye eklemekten kendimi alamadım.

Başını iki yana sallayarak, "O yatıncaya kadar burada beklemek istiyorum. Sana iyi geceler ahbap" dedi.

Ellerini ceplerine sokup bana arkasını döndü, evi gözetlemeye devam etmek için hazırdı. Benim orada bulunmam kutsal görevini engelliyormuş gibi davranıyordu. Onu, orada, ay ışığının altında dikilmiş, olmayan bir şeye boşu boşuna gözcülük ederken bırakarak yürüyüp taksiye bindim.

8.
BÖLÜM

Bütün gece uyuyamadım; körfezde ara vermeden çalan sis düdüklerini dinleyip tuhaf gerçekleri düşünüp, ürkütücü çılgın rüyalarla boğuşarak yatağımda oradan oraya dönüp durdum. Sabaha karşı Gatsby'nin evinin yoluna sapan taksinin sesini duyar duymaz hemen yataktan fırlayıp giyinmeye başladım – ona söyleyeceklerim vardı, kendisini uyarmam gerekiyordu ve sabahı beklersem çok geç kalmış olacaktım. Ön bahçeye girince ana kapının açık olduğunu, kendisinin de uykusuzluk ve yorgunluktan antredeki masaya dayanıp kalmış olduğunu gördüm.

Yüzü solgundu, "Hiçbir şey olmadı" dedi. "Bekledim, bekledim; sabaha karşı dört sularında pencerenin önüne gelip bir dakika durdu, sonra gidip ışığı söndürdü."

O gece, o kocaman odalarda birlikte sigara ararken Gatsby'nin evinin ne kadar büyük olduğunu daha önce kavrayamamış olduğumu fark ettim. Tiyatro perdesi genişliğindeki perdeleri sağa sola iterek, elektrik düğmelerini bulmak için metrelerce yol katederek, oraya buraya takılıp sendeleyerek aranıyorduk; hatta ben bir keresinde hayalet gibi karşımıza çıkan piyanonun tuşlarının üzerine düştüm. Nedendir bilmem her taraf toz içindeydi, odalar ise günlerdir havalandırılmadıkları için

olacak küf kokuyordu. Sigaraların kurumamasını sağlayan özel kutuyu olmayacak bir yerde buldum, içinde iki tane kurumuş sigara vardı. Oturma salonunun yerlere kadar inen Fransız pencerelerini açtıktan sonra karanlıkta oturup sigaralarımızı tüttürmeye başladık.

"Buradan uzaklaşman gerekiyor" dedim, "arabanın senin olduğunu hemen anlayacakları kesin."

"*Şimdi mi* gideyim ahbap?"

"Atlantic City'e gidip bir hafta kal ya da kuzeye Montreal'e"

Bunu düşünmeye bile yanaşmıyor, Daisy'nin ne yapmaya karar vereceğini öğrenmeden ondan ayrılmak istemiyordu. Son bir umut olarak buna sarılmıştı; ben de onu kırmaktan çekiniyordum.

Bana Dan Cody ile geçen ilk gençlik yıllarından o gece söz etti. Hayat öyküsünü anlatıyordu; çünkü Tom Buchanan'ın hince sarf ettiği acımasız sözler karşısında Jay Gatsby kırılıp dağılmış, tuzla buz olmuştu. Uzun zamandır saklanan sırlar ortaya saçılmaktaydı. O an hiçbir şeyi gizlemeden her şeyi açıklamaya hazırdı. Fakat gene de asıl konuşmak istediği konu Daisy idi.

Daisy onun tanıdığı ilk 'kibar' kızdı. Onun gibi insanlarla daha önce de tanışmış, ilişkiler kurmuştu, fakat her zaman ortalarına çekilmiş bir dikenli telin varlığını hissetmişti. Daisy onu heyecanlandırıp başını döndürmüş, arzularını kamçılamıştı. Onun evine ilk kez Camp Taylor'da konuşlanmış olan öteki subaylarla gitmişti... Sonra da yalnız. Kızın evi de onu büyülüyordu; o zamana kadar öyle güzel bir ev görmemişti. Doğal olarak o eve o canlılığı veren, Daisy'nin içinde yaşıyor olmasıydı. Bu Daisy için son derece sıradan bir şeydi, tıpkı kendisinin kamptaki çadırında yaşıyor olması gibi. Evin kendine özgü gizemli bir havası vardı: Üst katındaki yatak odaları, içine girmiş olduğu diğer yatak odalarından daha güzel, daha serindi, koridorlarından neşe dolu bir canlılık taşıyordu. O evdeki ilişkiler lavanta kokulu torbalara doldurulup rafa kaldırılmıyor, son model otomobillerin pırıltılarıyla hep canlı, hep taptaze kalıyor; danslı toplantıların çiçekleri asla solmuyordu. Ayrıca Daisy'nin bir sürü

hayranının olması da onu heyecanlandırıyor, gözünde daha da yüceltiyordu; evin her köşesinde onların varlığını hissediyor, onların duygularının esintileri ve yankıları havada asılıp kalmış gibi kendisini etkiliyordu.

Daisy'nin evinde bulunmasının büyük bir rastlantı olduğunun da bilincindeydi tabii. Jay Gatsby olarak geleceği ne kadar parlak olursa olsun; geçmişi olmayan beş parasız bir delikanlıydı ve üzerinde taşıdığı üniformanın görünmeyen koruyucu zırhı her an omuzlarından kayıp düşebilirdi. Bunu düşünerek durumdan olabildiğince yararlanmaya karar vermişti. Eline geçen her fırsatı düşünüp tartmadan yakalıyordu; sonunda sakin bir ekim akşamı Daisy'i de elde etti. Bunu yapmasının nedeni onun elini bile tutmaya layık olmadığını bilmesiydi..

Böyle davrandığı için kendinden nefret etmesi gerekirdi; çünkü kızı resmen kandırmıştı. Ona hayali milyonlarından söz etmişti demek istemiyorum; onun güvenini kazanmayı başarmış, kendi sınıfından biri olduğuna ve ona bakıp onu koruyacağına inandırmıştı. Aslında böyle bir şey söz konusu değildi – arkasında kendisine kol kanat gerecek bir ailesi olmadığı gibi, her an yukarıdan gelen bir emirle dünyanın herhangi bir yerine gönderilebilirdi.

Hayır, kendinden nefret etmedi ve de olaylar hiç de onun beklediği biçimde gelişmedi. Sanırım istediğini aldıktan sonra çekip gitmek niyetindeydi, fakat sonuç hiç de öyle olmadı. Daisy'nin olağan dışı bir kız olduğunu anlayıp kabullenmişti; onun bilmediği şey 'kibar' bir kızın ne kadar olağan dışı olabileceğiydi. O olaydan hemen sonra Daisy şık ve gösterişli evine, hareketli ve gösterişli yaşantısına geri dönmüş Gatsby'i öylece ortada bırakıvermişti. Halbuki delikanlı kendisini onunla evlenmiş kabul ediyordu.

İki gün sonra yeniden görüştüklerinde heyecandan soluğu kesilen ve garip bir şekilde kendini ihanete uğramış gibi gören Gatsby idi. Gökteki yıldızlar örnek alınarak ışıklandırılmış balkonundaki salıncaklı iskemlesinde oturan genç kız ona doğru dönerken iskemlesinin gıcırtısı bile modaya uygundu sanki ve Gatsby eğilip onun küçük güzel ağzından öpmüştü. Daisy nezle

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

olmuştu ve bu onun sesinin her zamankinden daha seksi ve boğuk çıkmasına neden oluyordu. Ona bakıp sesini dinlerken Gatsby, zenginlik ve refahın anlaşılmaz bir şekilde çevresindekileri nasıl sarıp sarmaladığını, yepyeni giysilerin taze havasını ve karşısında gümüşten yapılmış gibi parlayan Daisy'nin fakirliğin getirdiği sıkıntılardan ne kadar uzak, ne kadar özgüven ve gurur dolu olduğunu görüp etkilenmişti.

"Onu gerçekten sevdiğimi anladığım zaman ne kadar şaşırdığımı sana anlatamam ahbap. Hatta bir ara beni başından atmasını bile bekledim, ama öyle yapmadı. Çünkü o da bana âşık olmuştu. Kendisinin bilmediklerini bildiğim için beni çok kültürlü sanıyordu...Evet, o zamana kadar hedeflediğim her şeyden vazgeçmiş, her gün biraz daha artan aşkıma kapılmış gidiyordum ve işin kötüsü umurumda da değildi. Daisy'e gelecekte neler yapmayı düşündüğümü anlatarak hoş vakit geçirmek dururken, büyük girişimlerde bulunup, büyük işler yapmanın ne önemi vardı!"

Yurt dışına gitme emri geldiğinde, yola çıkmadan önce birlikte geçirecekleri son gün Daisy'i kollarının arasına alıp uzun bir sessizliğe gömülmüştü. Soğuk bir sonbahar günüydü; odada şömine yanıyordu, Daisy'nin yanakları ateş gibi olmuştu. Arada sırada kımıldadıkça Gatsby de kolunu biraz oynatıp yerini değiştiriyordu. Bir kez de sevgilisinin koyu, parlak saçlarını öpmüştü. İkisi de son derece sakindi; bu son saatler, onları, ertesi gün başlayacak olan uzun ayrılık süresince unutamayacakları yoğun duygulara boğmaya çalışıyormuş gibiydi. Bir aydan beri süregelen aşkları sırasında hiç bu kadar yakınlaşmamış, böylesine güzel bir iletişim kurmamışlardı. Daisy hiçbir şey söylemeden dudaklarını onun ceketinin omzuna sürmüş, Gatsby de onu uyandırmaktan korkarcasına Daisy'nin parmaklarının ucuna dokunmuştu.

Gatsby savaşta olağanüstü başarılar göstermişti: Cepheye sevk edilmeden önce yüzbaşılığa kadar yükselmiş, Argonne'daki çarpışmalardan sonra binbaşı olmuş ve makineli tüfek tümeninin

başına getirilmişti. Ateşkesten sonra ülkesine dönmek için çok çabalamış, fakat bir yanlışlık ya da karışıklık sonucu kendini Oxford'da bulmuştu. O sıralar Daisy'den gelen mektuplarda onun sinirli ve umutsuz olduğunu sezdiğinden bayağı endişeliydi. Kızcağız neden evine dönmediğini bir türlü anlayamıyor, dış dünyanın baskısını üzerinde hissettiği için bunalıyor, sevgilisini görmek, yanında olduğunu bilmek istiyordu. Ayrıca onu beklemekle doğru bir şey yaptığından da emin olmalıydı.

Evet, Daisy çok gençti; yapay dünyası orkide kokularıyla doluydu; o dünyada yaşayanlar neşeli, kendini beğenmiş insanlardı. Onların beğendiği müzik hemen o yılın modası olur, hayatın hüznü yeni melodilerle renklenirdi. Geceler saksofonların çaldığı 'Beale Street Blues'la dolup taşarken yüzlerce çift altın ve gümüş rengi pabuç, yerde parlayan tozların üzerinde tepinir dururdu. Akşama doğru grimsi bir renk alan çay salonları tatlı bir ateşle hareketlenir, dans pistinin kenarına dizilmiş orkestra elemanlarının ellerindeki borulardan dökülen hüzünlü melodilere uyan genç yüzler rüzgarın savurduğu gül yaprakları gibi oradan oraya gidip gelirlerdi.

Eğlence mevsiminin gelmesiyle Daisy de bu alacakaranlık alemde yeniden dolaşmaya başlayıp gene bir günde yarım düzine erkekle çıkarak, yarım düzine farklı program yapmaya başlamıştı. Gün ağarırken üzerindeki şifonları, boncukları sağa sola atıp yatağına giriyor, onlar yere saçılmış solmuş orkidelerle birbirine karışırken uykuya dalıyordu. Bu arada içinden kopan bir şeyler de kararını vermesi için kendisini zorlamaktan geri kalmıyordu. Hayatına yön vermek istiyordu, hem de hemen. Bunu hangi güç sağlamalıydı – aşk mı, para mı, sağduyu mu? Hangisi en yakındaysa!

İlkbahar mevsiminin ortalarında Tom Buchanan'ın hayatına girmesiyle beklediği güce kavuşmuş oldu. Genç adamın görünüşü ve sosyal pozisyonu sağlam ve güvenilir biri olduğu etkisi yaratıyor, bu da Daisy'nin çok hoşuna gidiyordu. Kısa bir kararsızlık döneminden sonra kararını vermiş, rahatlamıştı. Mektup Gatsby'nin eline Oxford'da bulunduğu sırada ulaştı.

Long Island'da sabah olmaktaydı; ikimiz birlikte alt katta bulunan tüm pencereleri açmaya başladık; grimsi şafakla beraber güneşin altın renkli ışıkları da evin içine doldu. Sonra birden nemli çimenlerin üzerine bir ağaç gölgesi düştü ve mavi yapraklarının arasında uçuşan kuşlar ötmeye başladılar. Havadaki belli belirsiz tatlı esinti serin ve güzel bir günün başladığını gösteriyordu.

Gatsby,"Onu hiçbir zaman sevmediğini düşünüyorum" diyerek önünde durduğu pencereden bana döndü, meydan okurcasına yüzüme baktı, "Şunu unutma ahbap, dün olanlar Daisy'i son derece heyecanlandırdı. Adam öyle şeyler söyledi ki kızcağızın ödü koptu. Herif beni aşağılık bir üç kağıtçıymış gibi göstermeye çalışıyordu. Zavallı Daisy şaşkınlıktan ne söyleyeceğini bilemedi."

Canı sıkkındı, bir koltuğa çöküp oturdu.

"İlk evlendiklerinde bir an için onu sevmiş olabilir, bunu doğal karşılarım; fakat ondan sonra beni daha bile çok sevmiştir, anlıyor musun?"

Birden ağzından şu garip sözler döküldü, "Neyse ne, kişisel bir durumdu zaten" dedi.

Bundan nasıl bir anlam çıkarılabilirdi, bilemiyorum! Pek emin değildim ama, olan biteni çok yoğun bir biçimde algılamış olduğundan başka bir şey aklıma gelmedi.

Fransa'dan, Tom ve Daisy balayı gezisindeyken dönmüş; ordudan aldığı son maaşla Louisville'e hüzün dolu bir yolculuk yapmaktan kendini alamamıştı. Orada kaldığı bir hafta içinde bir kasım gecesi birlikte yürüdükleri caddelerde dolaşmış, Daisy'nin küçük beyaz arabasıyla gittikleri kuytu, uzak köşeleri ziyaret etmişti. Daisy'nin evini o gün de her zamanki kadar öteki evlerden daha gizemli ve daha şenlikli bulduğu gibi; -Daisy orada olmasa da- kentin melankolik güzelliğinden de bir kez daha etkilenmişti.

Lousville'den ayrılırken, daha sıkı bir arama yapmış olsaydım onu bulabilirdim gibi bir duyguya kapılmaktan kendini alamıyor, sevdiğini arkada bıraktığını düşünüyordu. Beş parası

kalmamıştı, bindiği trenin içi bunaltıcıydı, hava almak için arka vagonun sonundaki sahanlığa çıktı, portatif bir sandalye bulup oturdu. İstasyon ve o zamana kadar görmediği bir takım binalar yanından akıp gittikten sonra göz alabildiğine ufka doğru uzanan tarlalardan geçerken sarı renkli bir yolcu otobüsü bir süre trenle yarışır gibi olunca birden, içindeki insanların sokakta dolaşırken Daisy'nin o büyüleyici, solgun yüzünü görmüş olabileceklerini düşündü. Demiryolu bir yay çizerek döndü ve tren batmakta olan güneşten uzaklaşmaya başladı. Güneş alçaldıkça, Daisy'nin soluk almış olduğu, artık gözden kaybolmaya başlayan kentin üzerine ışınlarını yayarak onu kucaklıyor gibi olmuştu. Sevdiği kadının güzelleştirdiği bu yerlerin bir parçasını yanında götürmek için, elini uzatıp bir avuç havayı umutsuzca avucuna hapsetmeye çalışmıştı. Yaşlar dolan gözlerinin önünden her şeyin çabucak geçip gitmesini engellemesi olanaksızdı.

Artık hayatının o evresinin -en güzel, en heyecan dolu bölümünün- sonsuza dek yitip gittiğini anlamaya başlamıştı.

Kahvaltımızı bitirip balkona çıktığımızda saat dokuz olmuştu. Geceleyin havanın ısısında büyük bir değişiklik olmuştu; şimdi her yanda bir sonbahar kokusu vardı. Köşkün eski hizmetkar takımının son ferdi olan bahçıvan gelip merdivenlerin önünde durdu, "Bugün havuzu boşaltacağım Bay Gatsby, yakında yapraklar dökülmeye başlayacak; borular tıkanıp bozulabilir."

"Bugün boşaltma" dedi Gatsby, sonra bana dönerek özür diler gibi, "Biliyor musun ahbap, bütün yaz bir kez bile o havuza girmek kısmet olmadı" diye ekledi.

Saatime bakıp ayağa kalktım, "Trenim on iki dakika sonra kalkıyor" dedim.

Aslında kente gitmeyi pek istemiyordum. Büroda bir işe yaramıyormuşum gibi bir his vardı içimde; fakat, asıl neden daha önemliydi; Gatsby'i yalnız bırakmak hoşuma gitmiyordu. Kalkıp toparlanıncaya kadar ilk treni kaçırmıştım, hatta bir sonrakini de.

Sonunda kalkabildim, "Seni ararım" dedim ayrılırken.

"Evet, ara ahbap."

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

"Öğlene doğru ararım."

Merdivenlerden ağır ağır indik.

"Herhalde Daisy de arar" derken endişeyle yüzüme bakıyor, onu desteklememi bekliyordu.

"Tabii, olabilir."

"Eh, haydi güle güle."

El sıkıştık, ben evime yollandım. Tam aramızdaki çite yaklaşırken aklıma bir şey geldi, geriye dönüp seslendim, "Bok herifler! Hepsi bir araya gelse senin eline su dökemez!"

Bunu söylediğim aklıma geldikçe hep mutlu olurum; ona yaptığım tek kompliman bu olmuştur. Çünkü yaptıklarının hiç birini beğenmiyordum. Önce zarif bir biçimde başını eğdi, sonra insanın içini ısıtan o tatlı gülüşü yüzüne yayıldı. Bu gerçeği ta başından beri ikimizin de kabullenmiş olduğunun farkındaymışçasına anlayışlı bir hali vardı. O gösterişli pembe takım elbisesi beyaz mermer merdivenlerin önünde parlak bir leke gibi görünüyordu. Üç ay önce ilk kez evine gittiğim geceyi anımsadım. Onun kim ve ne olduğu konusunda tahminler yürüten bir sürü insan evini ve bahçesini doldurmuştu; o, asla vazgeçmediği tertemiz rüyasını içinde saklayarak, o merdivenlerde durup o insanlara el sallamıştı.

Konukseverliği için kendisine teşekkür etmek istedim. Zaten herkes, her zaman, bunun için ona teşekkür eder dururdu.

"Allahaısmarladık" diye seslendim, "Kahvaltıya teşekkürler."

Kente varınca, bir yığın kağıdı önüme alıp sayfalar dolusu denklemi listelemeye çalıştım; sonra da dönen koltuğumda uyuya kaldım. Öğle vakti telefonum çalınca sıçrayarak uyandım, alnımda ter taneleri birikmişti. Arayan Jordan Baker'dı; genellikle bu saatlerde beni hep arardı. Kendisi durmadan şuraya buraya gidip otellerde, kulüplerde ya da birilerinin evinde dolaşıp durduğundan benim onu yakalamam olanaksızdı. Telefondan gelen yumuşak ve canlı sesi bende, hep golf sopasıyla vurunca yanlışlıkla yerinden ettiği çimenle kaplı küçük bir toprak

parçasının penceremden içeri düştüğü gibi bir duygu uyandırırdı ama bu sabah kupkuru ve keskin çıkıyordu.

"Daisy'nin evinden ayrıldım, şu an Hampstead'deyim" dedi, "öğleden sonra Southampton'a gideceğim."

Oradan ayrılmakla doğru davranmış olabilirdi ama, doğrusu benim pek hoşuma gitmemişti. Ondan sonra söylediği ise kaskatı kesilmeme neden oldu.

"Dün gece bana hiç hoş davranmadın."

"O sırada bunun ne önemi olabilirdi?"

Bir an sessizlik oldu, sonra, "Gene de seni görmek istiyorum."

"Ben de seni görmeyi isterim."

"Peki, bugün Southampton'a gitmesem de kente insem?"

"Hayır... Bugün olmaz."

"Pekala."

"Bugün görüşmemiz olanaksız. Elimde bir sürü..."

Bir süre böyle konuşup durduk; sonra birden ikimiz de sustuk. Hangimiz ahizeyi çat diye yerine koyup telefonu kapattı farkında değilim; zaten umurumda da değil. Bir daha asla buluşamayacağımızı bilsem bile bugün bir pastanede buluşup bir masanın başına oturup onunla sohbet edecek durumda değildim.

Birkaç dakika sonra Gatsby'nin evini aradım; hat meşguldü. Dört kez daha denedikten sonra, sabrı tükenen santral memuru araya girip Detroit'le yapılacak şehirlerarası bir görüşme için hattın açık tutulduğunu söyledi. Cebimden tarifeyi çıkartıp 15.50 treninin çevresine bir daire çizerek işaretledim. Sonra geriye yaslanıp düşünmeye çalıştım. Tam öğle saatiydi.

O sabah trenle toz yığınlarının arasından geçerken her zaman oturduğum koltuktan kalkıp öte yana geçmiştim. Meraklı bir kalabalığın hâlâ orada olacağını, oğlan çocukların tozların üzerine kararmış kan lekeleri arayacağını, gevezenin biri tekrar tekrar olayı anlatırken sonunda kendisinin bile söylediklerine inanmamaya başlayıp bıkacağını ve böylece o trajik Myrtle Wilson olayının unutulacağını sanıyordum. Şimdi biraz geriye gidip bir

gece önce biz oradan ayrıldıktan sonra olanları anlatmak istiyorum.

Kadının kız kardeşi Catherine'i bulmak zor olmuştu. Genç bayan içki içmemek kararından o gece vazgeçmiş olmalı ki olay yerine geldiğinde zil zurna sarhoşmuş, ambulansın Flushing'e gittiğini anlamakta bayağı zorlandığını söylediler. Bunu anlar anlamaz da sanki olayın en trajik bölümü oymuş gibi düşüp bayılıvermiş. Orada bulunanlardan biri, meraktan mı yoksa kıza acıdığından mı bilinmez onu arabasına alıp ablasının cesedinin bulunduğu yere götürmüş.

Gece yarısından epey sonra garajın önünde başka bir grup birikmiş; bu sırada George Wilson ofis bölümündeki divanda ileri geri sallanıp durmaktaymış; ofisin kapısı ardına kadar açık durduğu için garaja giren herkes dayanamayıp gidip adamı seyretmekteymiş. Sonunda oradakilerden biri bunun ayıp olduğunu söylemiş ve kapıyı kapatmış. Michaelis ve dört beş kişi yanından ayrılmayıp bir süre orada kalmışlar; sonra sayıları iki ya da üçe inmiş. Daha sonra Michaelis son kalan adamdan on beş dakika daha kalmasını rica etmiş, kendisi dükkanına kadar giderek kahve yapıp getirmiş ve Wilson'u yalnız bırakmamak için sabaha kadar orada kalmış.

Sabaha karşı üçe doğru Wilson'un anlamsız sayıklamaları, ağlayıp inlemesi kesilmeye yüz tutmuş; sakinleşerek sarı otomobil hakkında bir şeyler söylemeye başlamış. Arabanın kime ait olduğunu araştırıp bulacağından söz ederken, birdenbire iki ay kadar önce karısının şehirden yüzü gözü yara içinde ve burnu şişmiş olarak geldiğini anlatmaya başlamış, bunu söyler söylemez de yeniden coşmuş ve 'Ah, Tanrım!' diye bağırıp çağırmaya ve inlemeye başlamış. Michaelis dikkatini başka tarafa çekmek için, 'Ne kadar süredir evlisin George?' diye sormuş.

'Hadi, biraz kendine gel, sakin ol ve sorduklarıma yanıt ver: Ne kadar süredir evlisin?'

"On iki yıldır."

"Çocuğun var mı? Haydi George doğru dur, sallanma, sana bir soru sordum: Çocuğun var mı?"

Ağarmakta olan günün soluk ışığında kahverengi küçük otomobiller yoldan geçip gitmeye devam ediyorken duyduğu her motor gürültüsü Michaelis'e birkaç saat evvel bir saniye bile duraklamadan kaçıp giden öteki arabayı anımsatıyormuş. Garajın iç kısmına gitmeye çekiniyormuş, çünkü kazadan sonra cesedin üzerine taşındığı büyük masanın üzeri kan içindeymiş. Ofiste huzursuz oturmaktan başka yapacak bir şey bulamadığından sabah olana kadar oradaki her şeyi tek tek incelemiş, tabii zaman zaman Wilson'un yanına oturup sakinleştirmeye çalışmaktan da vazgeçmemiş.

"Arada bir gittiğin bir kilise var mıdır George? Uzun zamandır gitmemiş de olsan, şimdi ziyaret etmende hiçbir sakınca yok. Hatta ben şimdi orayı arayıp seninle konuşacak bir rahip bulabilirim, ister misin?"

"Hiçbir kilisenin cemaatinden değilim."

"Olmalısın George, böyle zamanlarda bu çok gerekli. Bir kez olsun bir kiliseye gitmişsindir, bundan eminim. Kilisede evlenmedin mi? Dinle George, dinle beni, kilisede evlenmedin mi sen?"

"O çok zaman önceydi."

Konuşmak için harcadığı çaba ileri geri sallanmasını biraz olsun engellemişti. Bir an sustu. Sonra bulanık gözlerine yarı şaşkın, yarı bilinçli bir bakış gelip yerleşti.

"Şu çekmecenin içine bak" dedi, yazı masasını göstererek.

"Hangi çekmeceye?"

"Şuna işte, şuna."

Michaelis kendisine en yakın çekmeceyi açtı. İçinde pahalı cinsten, deriden yapılmış, kenarları gümüş kaplı, küçük bir köpek tasmasından başka bir şey yoktu. Çok yeni olduğu belli oluyordu.

"Bu mu?" dedi Michaelis, tasmayı eline alıp havaya kaldırarak.

Wilson bakıp başını salladı, "Onu dün buldum. Karım bir şeyler anlatmaya çalıştı ama ben bir tuhaflık olduğunu sezmiştim."

"Yani bunu karın mı almış?"

"Kağıt mendile sarıp tuvalet masasının üzerine bırakmıştı."

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

Bunda bir tuhaflık görmeyen Michaelis, kadının o tasmayı alması için bir sürü neden bulup saymıştı. Fakat Wilson, Myrtle'dan da benzer açıklamalar duymuş olmalı ki gene fısıltıyla, "Ah. Tanrım!" demeye başlayınca onu rahatlatmaya çalışan Michaelis'in geride kalan birkaç açıklaması böylece havada kalıvermişti.

"Sonra da o adam, onu öldürdü" dedi Wilson ve ağzını açıp öylece durdu.

"Kim?"

"Bunu öğreneceğim."

"Sen hastasın George" dedi dostu, "Olay seni çok üzdüğü için ne söylediğini bilmiyorsun. Sabah olana kadar sessiz, sakin oturmaya çalışsan çok iyi olur."

"Adam onu öldürdü."

"Bu bir kazaydı George."

Wilson hayır anlamında başını yukarıya kaldırıp gözlerini kıstı, ağzını yayarak hafifçe, "Hımm!" derken bilmiş bir tavır takınmıştı.

"Ben her şeyi biliyorum" dedi, "Çok temiz kalpli bir insan olduğum için herkese güvenirim, kimse için kötü düşünmem; ama bir şeyi bildim mi, bilirim. O adam o arabadaydı, Myrtle onunla konuşmak için yoluna çıktı ama adam durmadı."

Aslında Michaelis de bunu fark etmişti fakat, böyle özel bir durum olduğu aklına gelmemişti; o Bayan Wilson'un sadece kocasından kaçmaya çalıştığını düşünmüş, o arabayı başka bir amaçla durdurmaya çalıştığını anlamamıştı.

"Karın nasıl öyle biri olabilir?"

"O yaman bir kadındı" dedi Wilson, sanki sorunun yanıtı buymuş gibi, "Ah, ah!"

Yeniden sallanmaya başlamıştı, Michaelis de orada dikilmiş, elindeki tasmayı çevirip duruyordu.

"Telefon etmemi istediğin bir dostun var mı?"

Aslında buna olumlu bir yanıt alacağını pek sanmıyordu. Adamın hiç arkadaşı olmadığından emindi; zaten karısının

isteklerini karşılayacak biri de değildi. Pencereden görünen gökyüzünün maviye dönüşmesi odaya bir farklılık getirmiş; bu Michaelis'in hoşuna gitmişti, demek sabah oluyordu. Saat beş sularında dışarısı ofisteki ışığı söndürecek kadar aydınlanmıştı.

Wilson'un bulanık bakışları, gölgeleri toz yığınlarının üzerinde oynaşan küçük gri bulutlara takılmıştı. Hafif hafif esen sabah rüzgarının önüne katılmış, türlü biçimlere girerek oraya buraya koşuşuyorlardı.

"Ben ona söyledim" diye homurdandı Wilson uzun bir sessizliğin ardından, "Beni kandırabilirsin ama, Tanrıyı asla dedim; onu pencerenin yanına götürüp..." kendini zorlayarak yerinden kalktı, arka taraftaki pencerenin yanına gidip yanağını cama dayadı, "Tanrı senin ne yaptığını, neler yapmış olduğunu bilir dedim, beni kandırabilirsin ama Tanrıyı kandıramazsın!"

Arkasında duran Michaelis birden onun doktor T. J. Ecklebürg'un gözlerine bakarak konuştuğunu fark ederek şaşırıp kaldı. Kocaman, rengi atmış mavi gözler gecenin karanlığı uzaklaştıkça iyice belirginleşmişti.

"Tanrı her şeyi görür!" diye tekrarlıyordu Wilson.

"Canım, o bir reklamdan başka bir şey değil" diye açıklamaya çalıştı Michaelis. Anlayamadığı bir şey onun bakışlarını pencereden ayırıp odaya çevirmesine neden olmuştu. Wilson ise orada, yüzü pencerenin pervazına bitişik öylece dikilip aydınlanan gökyüzüne bakarak kafasını sallamayı sürdürüyordu.

Saat altı olduğunda Michaelis bayağı yorulmuş; dışarıda bir arabanın durduğunu duyunca eni konu sevinmişti. Gelen, bir gece önce yanlarından ayrılırken tekrar geleceğine söz veren adamdı. Michaelis üç kişilik bir kahvaltı hazırladı ve birlikte oturup yediler. Bu arada Wilson oldukça sakinleştiğinden Michaelis evine uyumaya gitmişti. Dört saatlik bir uykudan sonra aceleyle garaja geri döndüğünde Wilson ortada yoktu. Adamın nereye gidip neler yaptığı sonradan anlaşıldı: Yürüyerek Port Roosevelt'e oradan da Gad's Hill'e gitmiş, bir fincan kahve ve elini sürmediği bir sandviç ısmarlamıştı. Gad's Hill'e öğlen saatinde

varmış olması yorgun olduğu için yavaş yürüdüğünü gösteriyordu. Oraya varıncaya kadar neler yaptığını öğrenmek pek zor olmamıştı; çünkü sokakta oynayan çocuklar 'deli gibi dolanan' bir adam gördüklerini söylerken, yanından geçen sürücüler de yolun kenarında durup onlara tuhaf tuhaf bakan birinden söz etmişlerdi. Sonraki üç saat boyunca kendisini gören olmamıştı. Polis, adamın Michaelis'e 'öğrenmenin bir yolunu biliyorum' dediğini göz önüne alarak, o süreyi çevrede bulunan garajları dolaşıp sarı otomobil hakkında bilgi toplamakla geçirmiş olduğunu düşünüyordu. Fakat garaj sahiplerinden hiçbiri onu gördüklerinden söz etmediğine göre daha kolay ve daha emin bir yol bulmuş olması gerekiyordu. Saat on dört otuzda West Egg'de birine Gatsby'nin evinin yolunu sormuştu. Yani, o saatlerde, Gatsby'nin adını öğrenmiş bulunuyordu.

Saat on dörtte Gatsby mayosunu giydi; kahyasına, telefon eden olursa yüzme havuzunda olacağını bildirdikten sonra, evinin garajına giderek yaz boyunca konuklarını pek eğlendirmiş olan şişme deniz yatağını çıkardı, şoförüyle birlikte yatağı pompalayıp şişirdi, üstü açık arabasının hiçbir nedenle garajdan çıkarılmaması için emir verdi – yanında çalışanlara bu biraz garip gelmişti; çünkü ön tamponun düzeltilmesi gerekiyordu

Gatsby şişme yatağı omuzlayıp havuza doğru yürüdü. Biraz duraklayıp yükünün yerini değiştirince şoför yardım etmek istedi, fakat o başıyla hayır dedikten sonra yaprakları sararmaya başlamış ağaçların arasında kayboldu.

Telefonla arayan olmadı ama, kahya gene de öğlen uykusunu gözden çıkartıp saat on altıya kadar bekledi – sonradan o saatte birileri aramış olsa bile çok geç kalınmış olacağı anlaşıldı zaten. Bence aslında Gatsby de aranmayacağını biliyordu; belki artık pek de umursamıyordu. Eğer böyleyse eski sıcak dünyasını yitirdiğini ve bir rüyanın peşine düşüp bu kadar uzun süre beklemenin bedelini çok ağır ödediğini düşünmüş olmalıydı. Herhalde başını kaldırıp hüzün veren yaprakların arasından tanımadığı bir gökyüzüne bakmış, güllerin tuhaf şeyler olduğunu, güneş ışınlarının yeni yetişen seyrek çimenlerin üzerinde hiç de

hoş görünmediğini fark edip ürpermişti. Gerçek olmadığı halde gene de somut yepyeni bir dünyada hava yerine rüyaları soluyan zavallı hayaletler gelişigüzel dolaşıyorlardı... tıpkı karşısında gördüğü eğri büğrü ağaçların arasından çıkıp kendisine doğru kayarak gelen şu solgun ve şekilsiz gölge gibi...

Wolfsheim'ın harika çocuklarından biri olan şoför silah sesini duymuş fakat sonradan belirttiği gibi pek önemsememişti. Trenden iner inmez, benim hemen Gatsby'nin evine koşup kapının önündeki merdivenleri koşarak çıkmam, evdekilerin endişelenmesini başlatan ilk hamle oldu. O anda, birden, her şeyi anladılar. Bundan eminim. Dördümüz; şoför, kahya, bahçıvan ve ben tek kelime etmeden havuza koştuk.

Bir kenarından giren temiz suyun karşı kenara doğru yönelip oradan dışarıya çıkışı, havuzda belli belirsiz bir akıntı olmasını sağlıyor, suyun yüzeyinde kıpırtılara neden olan hafif bir esinti şişme yatağı üzerindeki yüküyle sağa sola iterek yönünü değiştiriyordu, ağaçlardan düşmüş birkaç yaprak yatakla suyun yüzündeki ince kırmızı bir şeridin arasına girmiş ağır ağır dönüyordu..

Hep birlikte Gatsby'i eve taşımaya çalışırken bahçıvan, Wilson'un az ilerde, çimenlerin üzerinde yatan cesedini gördü. Katliam tamamlanmıştı!...

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

9.
BÖLÜM

İki yıl sonra o gün ve o geceden aklımda kalanlar, Gatsby'nin kapısını aşındıran polisler ve foto muhabirleriyle gazetecilerin bitmek tükenmek bilmeyen gidip gelişleri oldu. Meraklıları uzak tutmak için bahçe kapısının önüne gerilmiş olan ipin önünde bir polis nöbet tutuyordu ama, çocuklar arka bahçeye benim evimin tarafından girebileceklerini keşfetmekte gecikmediklerinden her zaman havuzun yanında dikilip ağzını açarak bakınan gruplara rastlanıyordu. Oldukça aklı başında görünen bir adam -bir sivil polis olabilir- o gün Wilson'un cesedini incelerken 'deli' sözcüğünü kullanmıştı; ses tonundaki otoriter ciddiyet ertesi sabah çıkan tüm gazetelerde aynı sözcüğün egemen olması için yeterli olmuştu.

Yazılanların çoğu kabus gibiydi – uydurma, acayip, heyecan dolu, kışkırtıcı ve yalan şeyler. Soruşturma sırasında Michaelis, Wilson'un karısından kuşkulandığını söyleyince durumun bir skandala dönüşeceğini düşünmüştüm. Fakat canının her istediğini söyleyecek biri olduğunu sandığım Catherine tek kelime etmemişti. Hatta bu konuda son derece sağduyulu davrandığını söyleyebilirim. Yolunmuş kaşlarının altından bakan gözlerinde kararlı bir ifadeyle ablasının Gatsby'i hiç tanımadığına, kocasıyla mutlu olduğuna ve hiçbir zaman bir gönül macerası olmadığına yemin etti. Buna kendisi de inanmışa benziyordu; böyle

bir söylentiyi bile kaldıramayacağını göstermek için de mendiliyle gözlerini kurulayarak ağladı durdu. Böylece Wilson, 'duyduğu acıdan çılgına dönmüş bir adam' olarak etiketlendi ve dava fazla derine inmeden kapanmış oldu. Öyle de kaldı!

Gene de böyle geçiştirilmesi pek hoş olmamıştı. Gatsby'nin tarafını tutan yalnız bendim, başka kimse yoktu. West Egg köyündeki bu felaket haberini gerekli yerlere ilettiğimden beri Gatsby hakkında bilinmek istenen her şey, duyulan her kuşku, sorulmak istenen her soru bana yöneltiliyordu. Başlangıçta şaşkındım ve bocalamıştım; fakat sonra o, evinde öyle uzanmış soluk almadan, kımıldamadan, konuşmadan yatarken sorumlu olduğumu düşünmeye başladım; çünkü başka kimse ilgilenmiyordu – her şey sona erdiğinde üç aşağı beş yukarı herkesin hak ettiği yoğun kişisel ilgiden söz ediyorum.

Onu bulduktan yarım saat sonra Daisy'i aradım; bunu hiç durup düşünmeden içgüdüsel olarak yapıvermiştim. O gün öğle saatlerinde, Tom'la birlikte yanlarına birkaç bavul alarak evden ayrılmış olduklarını öğrendim.

"Adres bırakmadılar mı?"

"Hayır."

"Ne zaman döneceklerini söylediler mi?"

"Hayır."

"Nerede olduklarını biliyor musun? Kendilerine nasıl ulaşabilirim?"

"Bilmiyorum. Bir şey diyemeyeceğim."

Onun için bir şeyler yapmalı, birilerini bulmalıydım. İçimden onu yatırmış oldukları odaya gidip şöyle demek geçiyordu, "Buraya birilerini getireceğim Gatsby. Üzülme. Bana güven, mutlaka birilerini bulup getireceğim."

Meyer Wolfsheim'ın adı telefon rehberinde yoktu. Kahya bana Broadway'deki bürosunun adresini bulup verdi; santraldan numarayı öğrendim; fakat o sırada saat beşi çoktan geçmiş olduğu için kimse telefonu açmıyordu.

Santralı aradım.

"Bir kez daha çaldırır mısınız?"

"Üç kez çaldırdım. Çok önemli."

"Üzgünüm ama, demek büroda kimse yok."

Tekrar salona döndüm; ortalığı dolduran görevlilerin de onu ziyarete gelmiş birileri olarak kabul edilebileceğini düşünmeye çalıştım. Hepsi gelip üzerine örtülmüş olan çarşafı kaldırarak şaşkın şaşkın yüzüne bakıyorlardı ama, kafamın içinde yankılanan sesi onun bundan pek hoşnut olmadığını söylüyordu.

"Bak ahbap; benimle gerçekten ilgilenen birilerini bulmam gerek. Daha çok uğraş; böyle yalnız olmaya dayanamıyorum."

Adamın biri yanıma sokulup bir takım sorular sormaya başlamıştı; hemen oradan uzaklaşıp üst kata kaçtım, çalışma masasının kilitsiz olan çekmecelerini karıştırdım - anne ve babasının öldüğünü kesin olarak söylememişti - hiçbir şey bulamadım. Görünen tek şey karmaşık geçmişinin simgesi olan Dan Cody'nin duvarda asılı duran fotoğrafıydı.

Ertesi sabah, bir mektup yazıp kahyanın eline tutuşturarak Wolfsheim'ın bürosuna gönderdim. Gatsby hakkında bilgi istiyor ve ilk trenle West Egg'e gelmesini öneriyordum. Gerçi buraya çağırmakla gereksiz bir işgüzarlık yaptığımı düşünüyordum; gazeteleri okur okumaz yola çıkacağından emindim. Ayrıca öğlen olmadan Daisy'den bir telgraf geleceğini tahmin ediyordum. İkisi de gerçekleşmedi. Daha çok sayıda polis, foto muhabiri ve gazeteciden başka gelen olmadı. Kahya Wolfsheim'ın yanıtını getirdiğinde içime dolan isyan ise Gatsby ile aramda hepsine karşı öfke dolu bir dayanışma oluşmasına yetmişti.

'Sayın Bay Carraway,

Bu hayatım boyunca karşılaştığım en büyük felaketlerden biri; böyle bir şeye inanmak çok zor. O adamın yapmış olduğu çılgınlık hepimizi düşündürmeli. Şu anda oraya gelmem olanaksız. Çok önemli işlerim var ve şu sıralar herhangi bir olaya karışamam. Daha sonra yapabileceğim bir şey olursa bana yazıp Edgar'la gönderin. Böyle şeyler duyduğum zaman tümüyle yıkılır, perişan olurum; nerede olduğumu bile unuturum.

Saygılar,

MEYER WOLFSHEİM

Altta da aceleyle karalanmış şu satırlar okunuyordu:

'Cenaze töreniyle falan ilgili durumları bana iletin. Ailesi hakkında hiçbir bilgiye sahip değilim.'

O gün telefonla birinin Chicago'dan aradığını söylediklerinde, en sonunda Daisy'nin aklını başına topladığını düşündüm; fakat bağlantı sağlandığında uzaklardan gelen incecik bir erkek sesi oldu.

"Ben Slagle..."

"Evet" Bu adı hiç tanımıyordum.

"Ne mektuptu ama! Telgrafımı aldın mı?"

"Telgraf falan gelmedi."

"Bizim genç Parke'ın başı belada" derken çabuk çabuk konuşuyordu, "Senetleri tezgahın üzerine koyar koymaz çocukcağızı enselemişler. Meğerse, New York'dan gönderilen numaralar beş dakika önce ellerine geçmiş bulunuyormuş. Buna ne dersin? Şu taşralıların ne yapıp, ne yapmayacakları hiç belli olmuyor!.."

"Alo!" diye bağırdım, soluk soluğa, "Buraya bak, ben Bay Gatsby değilim, Bay Gatsby öldü."

Hattın öbür ucunda uzunca bir sessizlik oldu; peşinden şaşkınlık gösteren bir ünlem geldi... sonra bir tıkırtı... telefon kapanmıştı!...

Sanıyorum üçüncü gün, Minnesota'daki bir kasabadan Henry C. Gatz imzalı bir telgraf geldi; sadece gönderenin hemen yola çıkacağı ve cenazenin kendisi gelene kadar bekletilmesi bildirilmişti.

Gelen Gatsby'nin babasıydı. Ciddi yüzlü, yaşlı bir adam. Şaşkın ve güçsüz bir hali vardı; o ılık eylül günü uzun, kalın, ucuz bir paltoya sarınmıştı. Heyecandan olacak, gözleri sulanıp duruyordu. Elinden çantasını ve şemsiyesini alır almaz ak düşmüş, seyrek sakalını öyle bir çekiştirmeye başladı ki paltosunu çıkartmakta zorlandım. Yıkılacak kadar halsizdi; müzik odasına alıp bir koltuğa oturttuktan sonra yemesi için bir şeyler getirttim;

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

fakat istemedi, bardağı tutan elleri titrediği için de sütü üzerine döktü.

"Chicago'da yayınlanan gazetede okudum; her şeyi yazmışlardı. Hemen yola çıktım" dedi.

"Size nasıl ulaşacağımı bilemedim."

Gözlerini pek bir şey görmeden sürekli odanın içinde dolaştırıyordu.

"Adam deliymiş" dedi, "deli olması gerekir zaten."

"Kahve içmek ister miydiniz?" diye ısrar ettim.

"Bir şey istemiyorum. Şimdi iyiyim Bay...?"

"Carraway."

"Evet, şimdi iyiyim. Jimmy'i nereye koydular?"

Onu oğlunun bulunduğu oturma salonuna götürüp bıraktım. Birkaç küçük çocuk arka taraftaki merdivenden çıkmış, oraya bakıyorlardı, gelenin kim olduğunu söyleyince isteksizce uzaklaştılar.

Kısa bir süre sonra Bay Gatz kapıyı açıp çıktı; dudakları aralık, gözleri yaşlıydı, yüzü hafifçe kızarmıştı. Ölümün artık pek ürkütücü bir sürpriz olmadığı yaşa gelmişti. Başını kaldırıp ilk kez dikkatle çevreye bakınca kocaman geniş salonun yüksek tavanını, kapıları oraya açılan büyük odaları, o odalara açılan başka kapıları gördüğünü ve üzüntüsüne biraz gurur karıştığını fark ettim. Etkilenmişti. Kendisini üst katta bulunan yatak odalarından birine götürdüm. Ceketini ve yeleğini çıkartırken o gelinceye kadar oğlunun gömülmesi için pek bir hazırlık yapılmamış olduğunu söyledim.

"Sizin nasıl bir tören arzu ettiğinizi bilmiyorduk Bay Gatsby."

"Adım Gatz'dır."

"...Bay Gatz. Belki onu Batıya, kendi doğduğu yere götürmek istersiniz."

Hayır anlamında başını salladı, "Jimmy Doğuyu daha çok severdi. İstediği her şeyi burada elde etti. Siz oğlumun arkadaşı mıydınız Bay...?"

"Yakın arkadaştık."

"Önünde güzel bir gelecek vardı, biliyor musun? Çok gençti ama, şurası iyi çalışırdı."

Elini gururla başına götürmüştü. Ben de başımı sallayarak onayladım.

"Yaşasaydı, büyük adam olurdu. James J. Hill gibi* biri olup ülkesini kalkındıracaktı."

"Doğru" dedim ama bu pek içten olmadı.

İşlemeli yatak örtüsünü açıp kaldırmaya çalıştı; sonra uzanıp yattı ve bir daha hiç kımıldamadı, hemen derin bir uykuya dalmıştı.

O gece ürkek sesle konuşan bir adam telefonla aradı; adını vermeden önce kim olduğumu öğrenmekte ısrar etti.

"Bay Carraway" dedim.

"Ya!" dedi, rahatlamış gibiydi "Ben Klipspringer."

Ben de Gatsby'nin cenaze törenine katılıp mezarına gelecek bir dost çıktığını düşünerek rahatlamıştım. Törenin gününü ve saatini gazeteyle ilan etmek istemiyordum; çünkü meraklı bir kalabalık toplanacağından emindim. O nedenle kendim birkaç kişiye telefon ederek haber vermeye çalışıyordum. Gerçi milleti bulmak pek de kolay olmuyordu.

"Cenaze töreni yarın" dedim, "saat on beşte burada, kendi evinde yapılacak; siz de ilgilenenlere iletirseniz çok iyi olur."

"A, tabii yaparım" dedi hemen, "pek kimseyi göreceğimi sanmıyorum ama, görürsem söylerim."

Ses tonundan kuşkulanmıştım, "Siz geleceksiniz tabii" dedim.

"Şey, elbette gelmeye çalışacağım. Sizi arama nedenim..."

"Bir dakika" diyerek sözünü kestim, "Neden kesin olarak geleceğini söylemiyorsun?"

"Şey, aslına bakarsanız... yani demek istediğim... ben şu anda Greenwich'deki dostlarımın yanındayım; yarın da birlikte olmamız gerekiyor, piknik türünden bir şeyler planlıyorlar da... Tabii bir fırsatını bulup kaçmaya çalışacağım..."

* Demiryolları sahibi ve yapımcısı ünlü iş adamı. Ç.N.

Kendimi tutamadım, "Ne!?" diye bağırdım; sesimi duymuş olmalıydı; sinirlenmiş ve heyecanlanmış olduğunu sezebiliyordum; şöyle devam etti, "Telefon etmemin nedeni pabuçlarımın orada kalmış olması. Zahmet olmazsa kahyanın onları bana göndermesini sağlayabilir misiniz? Tenis ayakkabılarımı orada unutmuşum, ben onlarsız yapamam. Adresi şöyle: B.F. eliyle..."

Geri kalanını duymadım, çünkü telefonu kapatmıştım.

Sonradan böyle davrandığım için Gatsby adına utanç duydum.

Aradığım beyefendilerden biri Gatsby'nin başına geleni hak ettiğini ima eder gibi olunca onu aramakla yanlış bir şey yaptığımı geç de olsa anladım; çünkü kendisi kaçak içki işine girmeye cesaret ettiği için Gatsby'i en fazla kınayıp hor görenlerden biriydi. Hiç aramamalıydım!

Törenin yapılacağı günün sabahı Meyer Wolfsheim'ı görmek için New York'a gittim. Ona başka türlü ulaşamayacağımı anlamıştım. Asansörü kullanan delikanlının gösterdiği kapının üzerinde 'Swastika Holding Şirketi'* yazıyordu; iterek içeriye girdiğimde kimseyle karşılaşmadım. Birkaç kez 'Merhaba, kimse yok mu?' diye seslendikten sonra, bölmelerin arkasından bir takım tartışmalar duyuldu ve sonunda, odalardan birinden bir Yahudi dilberi çıkıp iri kara gözlerinde düşmanca bir bakışla beni tepeden tırnağa süzdü.

"Kimse yok" dedi, "Bay Wolfsheim Chicago'ya gitti."

"Söylediklerinin ilk bölümünün yalan olduğu hemen belli oldu, çünkü içerde biri 'Rosary' adlı şarkıyı akortsuz bir ıslıkla çalmaya başlamıştı.

"Lütfen kendisine Bay Carraway'in onu görmek istediğini söyleyin."

"Onu Chicago'dan geri getiremem herhalde, değil mi?"

Tam o sırada kapının öte yanından biri, "Stella" diye seslendi; bu kesinlikle Wolfsheim'ın sesiydi.

Kadın hemen, "Kartınızı masaya bırakın, döner dönmez kendisine veririm" dedi.

"İyi de kendisinin içerde olduğunu biliyorum."

* Swastika, yani gamalı haç 1920'lerde dekoratif bir öğe olarak kullanılmaktaydı. Ç.N.

Bana doğru bir adım atıp ellerini öfkeyle kalçalarına dayadı, "Siz gençler, canınız her istediğinde buraya dalıp gireceğinizi sanırsınız" diyerek azarladı, "Hepimiz bundan bıkıp usandık. Chicago'da dediysem, Chicago'dadır."

Kendisine Gatsby'den söz ettim.

"O!" dedi beni bir kez daha süzerken, "Bir dakika... adınız neydi?"

Ortadan kayboldu. Bir dakika sonra Meyer Wolfsheim üzgün bir suratla, iki elini ileriye doğru uzatarak, kapıda belirmişti. Elimden tutup beni kendi odasına götürdü, saygı dolu bir sesle bugünlerin hepimiz için kederle dolu olduğunu söyledi ve bana puro ikram etti.

"Aklım hep onunla ilk tanıştığımız güne gidiyor" dedi, "göğsü savaşta kazanmış olduğu madalyalarla kaplı, yeni terhis olmuş, gencecik bir binbaşıydı. O kadar fakirdi ki sivil kıyafete verecek parası olmadığından üniformayla dolaşıyordu. İlk kez Winebrenner'ın 43. Caddedeki bilardo salonuna iş istemek için geldiğinde gördüm kendisini. İki gündür ağzına tek bir lokma koymamıştı, 'Gel birlikte yemek yiyelim' dedim. Yarım saat içersinde dört dolarlık yiyeceği gövdeye indiriverdi."

"Onu işe başlatan siz mi oldunuz?"

"İşe başlatmak ne demek! Onu ben yarattım."

"Ya!?"

"Onu yoktan var ettim, çirkeften çekip çıkardım. Terbiyeli ve yakışıklı bir genç olduğu hemen belli oluyordu; hele Oggsford'da (Oxford demeye çalışıyordu) okumuş olduğunu duyunca işime yarayacağından emin oldum. Amerikan Lejyonuna katılmasını sağladım; orada kendine saygın bir yer edindi. İşe başlar başlamaz Albany'deki bir müşterimin işini halletti. Her konuda çok iyi anlaşıyorduk, nah, böyleydik!" dedi, iki tombul parmağını üst üste getirerek, "aramızdan su sızmazdı."

Bu ortaklığın, 1919 Dünya Kupası'nda yapılan şikede de parmağı var mıydı acaba, diye düşünmekten kendimi alamadım.

"O artık yaşamıyor" dedim bir dakika sonra, "siz en yakın dostu olduğunuza göre bugün öğleden sonra yapılacak cenaze töreninde bulunmak isteyeceğinizi düşünmüştüm."

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

"Gelmek isterim."

"Öyleyse gelin."

Burun deliklerinden fışkıran kıllar titrer gibi oldu; başını iki yana sallarken gözleri yaşla dolmuştu.

"Yapamam, o işe karışamam."

"Ama karışılacak bir iş yok; her şey bitti artık."

"Birisi öldürüldüğü zaman ben o işe bulaşmaktan kaçınır, uzak dururum. Gençliğimde durum farklıydı; bir arkadaşım öldüğünde ne olursa olsun onun yanında bulunmaya özen gösterirdim. Fazla duygusal olduğumu söyleyebilirsiniz ama, böyleydim – sonuna kadar."

Gelmemek için kendince bir takım nedenleri olduğunu -ve bunda inat edeceğini- anladığım için ayağa kalkarak gitmeye davrandım.

"Siz üniversite mezunu musunuz?" diye sordu, damdan düşercesine.

Bir an için bir 'ilişgi' önereceğini sanmıştım, fakat öyle olmadı, başıyla selam verip elimi sıkmakla yetindi.

"İnsanlar yaşarken onlara yakınlık göstermeliyiz, ölünce değil" diye ahkam kesti, "ölümden sonra bence her şeyi olurına bırakmak gerek."

Bürosundan ayrıldığımda gökte kara bulutların toplanmış olduğunu gördüm; West Egg'e vardığımdaysa yağmur başlamıştı. Üstümü değiştirip komşumun evine gittiğimde Bay Gatz'ı salonda bir aşağı bir yukarı yürürken buldum; çok heyecanlıydı. Oğluna ve oğlunun sahip olduklarına duyduğu hayranlık ve gurur gittikçe artıyordu. Bana göstermek istediği bir şey olduğunu söyledi.

"Titreyen elleriyle cüzdanından bir fotoğraf çıkardı, "Jimmy yollamıştı bunu" dedi, "Bak!"

Gösterdiği şey, içinde bulunduğumuz evin resmiydi; kenarları yırtılıp kıvrılmıştı, üzeri parmak iziyle doluydu. Adamcağız tüm ayrıntıları, "Şuraya bakar mısın?" diyerek işaret ediyor, gözlerimin içine bakarak hayranlığımı belirtmemi istediğini belli

ediyordu. Resmi o kadar çok kişiye göstermişti ki bana, onu evin aslından daha gerçek buluyormuş gibi geldi.

"Bunu Jimmy göndermişti. Çok güzel bir fotoğraf; her şey ne kadar net görünüyor!"

"Evet çok güzel. Onu en son ne zaman gördünüz?"

"İki yıl önce beni ziyarete geldi ve şimdi içinde oturmakta olduğum evi satın aldı. Evden kaçıp gittiği zaman doğal olarak aramız bozulmuştu; fakat artık bir nedeni olduğunu biliyorum: Geleceğinin çok parlak olacağını anlamıştı! Başarıya ulaştıktan sonra bana çok cömert davrandı."

Elindeki fotoğrafı bir süre daha gözlerimin önünde tuttu; sanki ortadan kaldırmaya kıyamıyordu. Cüzdanına yerleştirdikten sonra bu kez cebinden *Hopalong Cassidy* adlı kovboyun maceralarını anlatan eski püskü yıpranmış bir kitapçık çıkardı.

"Şunu görüyor musun? Bu onun çocukken okuyup durduğu kitaptı; durumu gayet iyi açıklıyor."

Kitabın arka kapağını açıp görmem için bana doğru çevirdi; boş olan son sayfaya el yazısıyla PROGRAM yazılmış ve 12/Eylül/1906 tarihi atılmıştı. Altında da şöyle bir liste olduğunu gördüm:

Yataktan kalkma.....6.00
Ağırlık kaldırma ve duvara tırmanma çalışması.....6.15-6.30
Elektrik vb. konusunda çalışma.....7.15-8.15
İşe gitme.....8.30-16.30
Beysbol ve diğer sporlar.....16.30-17.00
Güzel konuşma ve kibar davranış çalışması.....17.00-18.00
Yeni buluşların incelenip öğrenilmesi.....19.00-21.00

ALINAN KARARLAR

- Shafters ya da (buradaki sözcük okunmuyordu) oyalanıp vakit harcamamak
- Sigarayı ve çiklet çiğnemeyi bırakmak
- Her gün banyo yapmak
- Her hafta iyi bir kitabı ya da dergiyi okuyup bitirmek
- Her hafta 5.00 dolar (bunun üstü çizilmişti) 3.00 dolar biriktirmek
- Anne ve babaya daha iyi davranmak

jill mansell
sıkı dostlar

"Bu kitabı rastlantı sonucu buldum" dedi ihtiyar, "durumu gayet iyi açıklıyor, değil mi?"

"Evet, açıklıyor."

"Jimmy'nin hayatta ilerleyeceği kesindi. Her zaman buna benzer kararlar alırdı o. Kültürünü arttırıp kendisini geliştirmek için neler yaptığını gördün mü? Hep böyle yapardı. Bir keresinde bana bir domuz gibi yemek yediğimi söylemişti de ben de onu dövmüştüm."

Kitabı kapatmaya pek istekli görünmüyor, her maddeyi yüksek sesle okuduktan sonra yüzüme bakıyordu. Sanırım bu listeyi kendi yararıma kullanmam için kopya etmemi istiyordu.

Flushing'den çağrılan üç Protestan rahip gelmeden önce pencereye yanaşıp başka otomobillerin gelmesini beklemeye başlamaktan kendimi alamadım. Gatsby'nin babası da aynı şeyi yapıyordu. Zaman geçti; hizmetliler salona doluşup beklemeye başlayınca Bay Gatz gözlerini kırpıştırmaya, kederli bir sesle ne diyeceğini pek de bilemeden yağmurdan söz etmeye başladı. Bir yandan da sık sık saatine bakıp duruyordu. Kendisini bir kenara çekerek yarım saat daha beklemesini rica ettim. Gerçi bir yararı olmadı. Kimse gelmedi.

Saat on yedi sıralarında üç otomobilden oluşan konvoyumuz sicim gibi yağan yağmurun altında mezarlığın kapısına ulaştı: En önde simsiyah, sırlsıklam cenaze arabası, arkasında Bay Gatz, rahip ve benim bulunduğum limuzin, biraz daha geride Gatsby'nin steyşın vagon tipi arabasında iliklerine kadar ıslanmış beş altı hizmetli ve West Egg'in posta memuru bulunuyordu. Mezarlığın ana kapısından geçip içerlere doğru yürürken arkamızda bir arabanın durduğunu, sonra birinin ağırlaşmış toprakta su birikintilerine basıp şapırdatarak yürüdüğünü duydum. Dönüp bakınca üç ay önce, bir gece Gatsby'nin kütüphanesindeki kitapları hayranlıkla incelerken gördüğüm kalın gözlüklü adamı tanıdım.

O geceden beri kendisini görmemiştim. Durumu nasıl ve nereden öğrenmişti bilmiyorum. Aslında Gatsby'nin adını bile

bileceği aklıma gelmezdi. Hızı artan yağmur gözlüklerinin camından aşağı akıp durduğundan mıdır nedir, adamlar Gatsby için kazılıp hazırlanmış olan mezarı kuru tutmak için üzerine gerilmiş branda bezini toplarken, onları çıkartıp sildi.

Düşüncelerimi Gatsby'nin üzerinde yoğunlaştırmaya çalışıyordum; fakat artık o çok uzaklardaydı. Tek aklıma takılan - pek de öfkelenmeden - Daisy'nin ne bir haber, ne de çiçek göndermiş olduğuydu. Uzaktan uzağa birisinin 'gömülürken üzerine yağmur düşenler kutsanmış olur' diye mırıldandığını işittim; sonra baykuş gözlü adam cesur bir sesle, "Buna amin diyelim" dedi.

Yağmur altında çamurlu yolda sendeleyerek arabalara doğru koşarken, baykuş gözlü yanıma geldi, "Evdeki törene yetişemedim" dedi.

"Zaten kimse yetişemedi."

Hayretler içinde kalmıştı, "Hadi canım!" diye bağırdı, "Tanrım, o evde her zaman yüzlerce insan olurdu!"

Bir kez daha gözlüklerini çıkartıp sildi; bu kez hem içini, hem dışını kurulamıştı.

"Zavallı hergele!" dedi.

Eski günlerden aklımda kalan olaylardan en canlısı üniversitenin hazırlık sınıfındayken ve sonra fakülteye devam ederken Noel zamanı, Batıya, yani evime gidişimdir. Chicago'dan öteye gidecek olan bizler, Noel'e yakın bir akşamüstü saat on sekizde eski ve karanlık Union İstasyonunda toplanır, orada kalacak olanlar bizden önce tatil havasına girmiş oldukları için alelacele vedalaşırdık. Pahalı, lüks okullardan gelen kızların giydikleri kürkler hep gözümün önüne gelir. Eski tanıdıklarıyla karşılaşanlar bir yandan ağızlarından dumanlar çıkarak konuşur, bir yandan soğuktan donmuş ellerini oğuştururken tatilde nerede buluşup görüşebileceklerini kararlaştırmaya çalışırlardı. "Ordway'lere gidecek misin? Hersey'lere? Schultz'lara?" Eldivenli ellerimizle uzun, yeşil tren biletlerimizi sımsıkı tutar, düşürmemeye çalışırdık. Chicago, Milwaukee ve St. Paul hattında işleyen kirli

jill mansell
sıkı dostlar

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

sarı renkteki vagonlar istasyona girince de Noel eğlenceleri başlamışçasına keyiflenip neşelenirdik.

O kış gecelerinde yola çıktığımızda, trenin pencerelerine yansıyarak iki yanımızda uzanıp giden karlı manzaraya, bizim karlarımıza bakar, Wisconsin'in yan aydınlanmış, küçük istasyonlarından geçerken sert soğuğun keskin kokusunun içeriye dolar gibi olduğunu hissederdik. Yemek vagonundan kendi yerlerimize geçerken, vagonlar arasındaki bağlantı yerlerinde derin derin soluk alır, havayı ciğerlerimize çeker, ülkemizle olan bağımızı ta içimizde duyardık. Sonra her şey gene eski akışına dönerdi.

Evet, benim Orta Batım buydu -buğday tarlaları, geniş düzlükler, kaybolmaya yüz tutmuş İsveç tipi köyler değil- gençliğimde yaptığım heyecan dolu tren yolculukları, buz gibi karanlığın içinde donuk ışıklar saçan sokak lambaları, kızakların çıngırak sesleri, aydınlık pencerelerden taşarak karlara yansıyan Noel süsleri... Ben bunların bir parçasıyım: O uzun kış gecelerini anımsarken her zaman biraz hüzün, büyük büyük evlerin onlarca yıldır içinde yaşayıp duran ailelerin adıyla anıldığı bir kentte, Carraway'lerin evinde doğup büyüdüğüm için de biraz gurur duyarım. Şimdi düşünüyorum da tüm bu anlattıklarımın aslında Batı'nın öyküsü olduğunu anlıyorum: Tom ve Gatsby, Daisy, Jordan ve ben hepimiz Batı'dan gelmiştik; belki de hepimizin ortak bir kusuru vardı; o nedenle belli etmemeye çalışsak da belki Doğu'nun yaşamına pek ayak uyduramamıştık.

Buraların beni en çok heyecanlandırdığı günlerde bile, Ohio'nun ötesindeki sıkıcı, düzensiz, gelişigüzel genişleyip duran, yalnız küçük çocukların ve yaşlıların davranışlarının hoş görüldüğü kentleriyle kıyaslandığında ne kadar üstün olduğunu düşündüğüm zamanlar bile, Doğu'da bir çarpıklık varmış gibi gelirdi bana. Özellikle de en akıl almaz rüyalarımda hâlâ karşıma çıkan West Egg. Burayı El Greco'nun tablolarındaki gece manzaralarına benzetirim: Tepelerine çökmüş gibi duran karanlık gökyüzüyle, ışıltısız bir ayın altında kalmış, hem geleneksel, hem farklı yüz adet ev. Ön plandaki kaldırımda yürüyen koyu renk takım elbiseler giymiş, asık suratlı dört adam, içinde beyaz tuvaletiyle yatan sarhoş bir kadın bulunan bir sedye taşıyor.

Kadının sedyenin kenarından sarkan eli ve kolu soğuk soğuk parıldayan mücevherlerle bezenmiş. Ciddi yüzlü adamlar köşeyi dönüp bir evin önünde duracak; fakat oranın kadının evi olmadığını öğrenecekler: Kimse kadının adını bilmeyecek, onu tanımayacak, kimse de umursamayacak.

Gatsby'nin ölümünden sonra buralar içimde böyle tuhaf ve çarpık duygular ve görüntüler uyandırmaya başlamıştı; düzeltmeye çabalasam da beceremiyordum, gücüm yetmiyordu. O nedenle çürüyen kurumuş yapraklardan mavi dumanlar tütterken ve rüzgar iplere asılı kaskatı donmuş çamaşırları ileri geri sallarken baba evine dönmeye karar verdim.

Ayrılmadan evvel yapmam gereken tek bir şey vardı: Pek istekli değildim, hoşuma da gitmiyordu; belki hiç kalkışmasam daha iyi olacaktı ama, her şeyimi düzenli olarak yapmayı seven bir insan olduğum için beni tanıyıp umursamayan denizin gelip de bıraktıklarını alıp götürmesini istemiyordum. Jordan Baker'ı görmeye gittim. Oturup önce bize neler olduğunu, sonra da bana neler olduğunu konuştuk. Kocaman bir koltukta oturmuş hiç kımıldamadan dinliyordu.

Üzerinde golf oynarken giydiği kıyafet vardı; başını ve çenesini gururla dimdik tutuşuna, sonbahar yapraklarının rengini andıran saçlarına, kucağında tuttuğu golf eldiveninin rengini andıran yanık tenine bakıp iyi yapılmış, güzel bir tablo gibi göründüğünü düşündüğümü anımsıyorum. Anlatacaklarımı bitirdiğimde fazla bir açıklamaya gerek görmeden biriyle nişanlandığını söyledi. Elini sallasa elli talibi çıkacağından emindim ama, nedense buna pek inanmadım. Gene de şaşırmış numarası yapmayı unutmadım tabii. Bir an için acaba yanlış mı yapıyorum gibilerden bir düşünce kafamdan geçer gibi olduysa da çabucak dikkatle düşünüp hemen toparlandım. Veda etmek için ayağa kalktığımda, "Gene de sen beni başından attın" dedi birdenbire. "Evet, o gün telefonda resmen beni başından attın. Artık umurumda değilsin fakat, şunu söyleyeyim, benim için çok yeni bir durumdu, o zamana kadar öyle bir davranışla karşılaşmadığım için bir süre kafam allak bullak dolaştım, başım dönüyordu."

El sıkıştık.

"Hatırlıyor musun?" diye sordu, "Aramızda, araba kullanmak hakkında bir konuşma geçmişti."

"Bilmem, pek anımsamadım."

"Sen, kötü bir sürücü, başka bir kötü sürücüyle karşı karşıya gelinceye kadar güvende sayılır demiştin. Eh, ben de şimdi öteki kötü sürücüyle karşılaşmış oldum, değil mi? Yani yanlış bir tahminde bulunmuş olmam dikkatsiz bir davranıştı demek istiyorum. Senin açık sözlü ve dürüst olduğunu ve bununla gurur duyduğunu düşünmüştüm."

"Otuz yaşındayım" dedim, "Kendime yalan söyleyip sonra da bunun şerefli bir iş olduğuna inanmak için beş yıl daha genç olmam gerekiyor."

Yanıt vermedi. Ona hâlâ biraz âşık, biraz öfkeli ve son derece üzgündüm. Arkamı dönerek uzaklaştım.

Ekim ayının sonlarına doğru, bir akşamüstü Tom Buchanan'a rastladım. 5. Caddede her zamanki küstah yürüyüşüyle, birisi yoluna çıkarsa dövüşecek gibi elleri biraz önde, gözleri çevreyi tararken başını onlara uydurmak için sert sert iki yana çevirerek o büyük sporcu tavırlarıyla önüm sıra gidiyordu. Kendisine yetişmemek için ağır alırken durdu, kaşlarını çatarak bir kuyumcunun vitrinine bakmaya başladı. Tam o anda beni gördü, geri dönüp yanıma gelerek elini uzattı.

"Ne oldu Nick? Benimle el sıkışmaya karşı mısın?"

"Evet. Senin hakkındaki düşüncelerimi biliyorsun."

"Sen delisin Nick" dedi hemen, "Hem de zır deli. Neyin var anlamıyorum."

"Tom" dedim, "o gün Wilson'a ne söyledin sen?"

Tek kelime söyleyemeden öylece durdu kaldı! Tabii ben, Wilson'un ortadan yok olduğu saatlerde ne yapmış olduğu konusunda düşündüklerimde haklı olduğumu anlayıverdim. Arkamı dönüp oradan uzaklaşmak istedim, peşimden gelip koluma yapıştı, "Ona gerçeği söyledim" dedi, "Biz yola çıkmak üzereyken kapıya dayandı; uşağa evde olmadığımızı söyle dedim fakat

adam zorla içeri girip yukarı gelmeye çalıştı, otomobilin sahibinin kim olduğunu söylemeseydim beni öldürebilirdi. Çılgın gibiydi. Evimde kaldığı süre boyunca elini cebindeki tabancadan ayırmadı..." Birden meydan okurcasına bağırmaya başladı, "Pekala söylemişsem ne olmuş yani? O herif başına geleni hak ediyordu; Daisy'nin de, senin de gözlerini kör etmişti, acımasız hainin tekiydi. Myrtle'ı bir köpek gibi ezdiği yetmiyormuş gibi dönüp bakmamış bile!"

Buna söyleyebileceğim pek bir şeyim olmadığından sadece doğru olmadığını mırıldanmakla yetindim.

"Sakın benim üzülmediğimi söylemeye kalkma! Ben de çok acı çektim. O apartman dairesini boşaltmaya gittiğimde rafta duran bir kutu dolusu köpek bisküvisini görünce oturup çocuk gibi ağladım. Tanrım ne berbat günlerdi..."

Onu asla affetmeyecektim ve ondan hiç hoşlanmıyordum. Fakat, davranışlarında kendince haklı olduğunu kabul etmem gerekiyordu. Her şey karmakarışıktı. Bilinçsiz ve sadakatsiz insanlardı onlar; Tom ve Daisy yani, çevrelerindeki her şeyi -insanlar dahil- yakıp yıkıyor, sonra paranın egemen olduğu kendi dünyalarına çekilip umursamazlıklarının -ya da onları bir arada tutan her neyse onun- arkasına sığınarak verdikleri zararı onarma işini başkalarına bırakıyorlardı...

Bu kez uzatmış olduğu eli sıktım; reddetmem saçma olacaktı çünkü, birden karşımdakinin bir çocuk olduğunun bilincine varır gibi olmuştum. Tom bir inci gerdanlık ya da bir çift kol düğmesi almak için kuyumcuya girdi ve böylece, benim taşraya özgü tutuculuğumdan sonsuza dek uzaklaşmış oldu.

Ben West Egg'den ayrılırken Gatsby'nin evi boştu, bahçesindeki otlar boy atmış, benimkiler kadar uzamıştı. Köydeki taksicilerden biri onun bahçe kapısının önünden geçerken durup içeriyi göstermeden yoluna devam etmezdi. Belki kazanın olduğu gece Daisy ile Gatsby'i buradan alıp East Egg'e götüren oydu ya da belki kafasından uydurduğu bir öyküyü anlatıp duruyordu. Hiçbirini duymak istemediğimden banliyö treninden inince onun arabasına binmemeye özen gösterirdim.

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)

O sıralar cumartesi gecelerini, New York'da, kent merkezinde geçirmeyi adet edinmiştim; çünkü Gatsby'nin verdiği o ışıltılı göz kamaştıran partiler hiç aklımdan çıkmıyordu. Bahçesinden taşan kahkahaları ve müziğin sesini hâlâ işitiyor, bahçesinin kapısıyla evininkinin arasındaki çakıllı yolda gidip gelen otomobillerin farlarının ışığını görür gibi oluyordum. Bir gece gerçekten bir araba sesi duydum ve farların kapının önündeki merdivenleri aydınlattığını gördüm. Fakat gidip bakmadım. Belki de o sırada dünyanın başka bir ucunda olduğu için eğlencenin sona erdiğini bilmeyen eski konuklardan biriydi.

Oradaki son gecemde arabamı bakkala satıp bavulumu topladıktan sonra bahçeyi geçip o saçma sapan koca binaya bir kez daha bakmaya gittim. Çocuğun birinin beyaz mermer basamaklara kiremitle açık saçık bir şeyler yazmış olduğunu gördüm. Gece ayın solgun ışığında bile net olarak okunuyordu. Ayakkabımın tabanını kuvvetle sürterek yazıyı sildim. Sonra plaja inerek kumların üzerine serilip yattım.

Kıyı boyunca dizilmiş büyük yazlık köşklerin çoğu kapanmış olduğundan Sound'a işleyen feribotun hareket halindeki ışığı dışında her tarafı gölgeler kaplamıştı. Ay yükseldikçe ışıksız evler gecenin içinde yok olup erir gibi oluyorlardı. Orada öylece durmuş sağa sola bakınırken buraya ilk ulaşan Hollandalı denizcilerin çevreyi nasıl görmüş olabileceklerini tahmin edebiliyordum: Yepyeni bir dünyanın taze, yeşil bağrıydı buralar. Gatsby'nin evine yol açmak için yok edilen ağaçlar, insanların rüyasının en son ve en büyük aşamasının gerçekleşmesine tanık olmuşlardı. Bu kıtaya ayak bastığında insanoğlu bir an için de olsa büyülenmiş, hiç beklemediği -belki de istemediği- estetik düşüncelere kapılmış olmalıydı. Tarih boyunca belki de son kez düşlerini doyuran güzelliklerle karşı karşıyaydı.

Oturmuş bilip tanımadığımız o eski dünyayı anlamaya çalışırken aklıma Gatsby'nin Daisy'nin oturduğu evin iskelesinde sallanan yeşil ışığı ilk fark ettiği zaman düşmüş olabileceği şaşkınlık geliverdi. Bahçesindeki güzelim mavimsi çimenlere ulaşmak için uzun bir yol katetmişti ve artık rüyasına çok yaklaşmış olduğunu düşünmüş olmalıydı. Elini uzatsa onu yakalayacağından

emindi sanırım. Yalnız bilmediği bir şey vardı: Rüyası çoktan arkasında kalmış, kentin ötesindeki gece karanlığına gömülmüş topraklar gibi aradaki büyük boşlukta yitip gitmişti.

Gatsby, o yeşil ışığa, önümüzde uzayıp giderken her yıl biraz daha geriye çekilen heyecan dolu geleceğe inanıyordu. Bir an için elimizden kaçmış olabilirdi -fakat bunun önemi yoktu- yarın daha hızlı koşar, kollarımızı ileriye uzatır... ve güzel bir gün başlarken...

Evet, bizler böyle akıntıya karşı kürek çekerek çabalarız ama aslında durmadan geriye, geçmişe doğru sürüklenip gideriz.

SON

Create PDF files without this message by purchasing novaPDF printer (http://www.novapdf.com)